

བརྟུག་ཀྱི་ཀ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།

མཛོད་པ་ལོ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ།

མེ་ལོང་ས་ཡིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་ལྗོན་གྱི་ཁང་།

༡༡། །དབྱུ་མ་ལ་འབྲུག་པའི་བསྟན་བཙུན་གྱི་དགོངས་
བ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ཞེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཛོད་བ་པོ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་ལྷུང་བ།
མེ་ལོང་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་ཞུམ་གྱི་ཁང་།

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱི་ལོ་ཨང་།

SJRB-0195

བཟ་ཤེས་ལྷན་པོའི་ཤིང་པར་ལ་གཞི་བཙུག་པ་ཡིན།

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚཱ་སྤྱི་ག་ཁང་གིས་ལུ་སྤྱི་ག་བྲས།
སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཚཱ་སྤྱི་ག་ཁང་གིས་སློབ་ཤིང་ལ་བསྐྱུལ་དེབ་ཏུ་བཏོན།

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེལ་ལྷན་བྲས།

༡༠༡༩ ཟླ་ལྷ་པར་གསར་དུ་ཚཱ་སྤྱི་ག་བྲས།

༡༠༡༠ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༩ ལ་བསྐྱུར་སྤྱི་ག་བྲས།

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཏུ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་ཏུ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

གཞི་བཟ་བསྐྱུར་དང་བཏོ་སྤྱོད་ལ། ལྷན་པོ་བཟང་མར་འདོད།

བསྐྱུར་སྤྱི་ག་བྲས། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚཱ་སྤྱི་ག་བྲས།

བར་སྤྱོད་གྱི་བདག་དབང་སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡོད།

དཀར་ཆག

རོ་རྫོང་མདོར་བསྟུན།	v
ལྷ་ལྷིག་སའི་གསལ་བཤད།	ix
དབྱ་མ་ལ་འཇུག་སའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།	༡
མཚོན་བར་བརྗོད་པ།	༣
བསྟན་བཅོས་ལུས་དངོས་བཤད་པ།	༤
ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་བཤད་པ།	༤
ས་གཉིས་བ་འི་མ་མེད་བ་བཤད་པ།	༡༡
ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་བར་བསྟན་པ།	༡༣
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྟན་པ།	༡༣
མི་མ་ཐུན་སྟོགས་དང་མ་འདྲིས་སའི་དཔེ་བསྟན་པ།	༡༤
ཚུལ་ཁྲིམས་བར་བྱིན་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།	༡༥
སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་རྫོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་པ།	༡༥
ས་གསུམ་བ་འོད་བྱེད་བ་བཤད་པ།	༡༦
ཁྲད་གཞི་སའི་དེས་ཚིག་བཤད་པ།	༡༦
ཁྲད་ཚོས་སའི་ཡོན་བཤད་པ།	༡༦

ས་འདིར་བཟོད་པ་ལྷག་པར་བསྟན་པ།	༡༦
བཟོད་པ་གཞན་རི་ལྷར་བསྟན་པའི་ཚུལ།	༡༧
བཟོད་པའི་མར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།	༡༨
ས་འདིར་འབྲུང་བའི་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པ།	༡༩
མར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་བྱེད་ཚོས་བཤད་པ།	༡༩
པའི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པའི་སྐོན་ས་མཚུག་བསྟན་པ།	༢༠
ས་བཞི་བ་འོད་འཕྲོ་བ་བཤད་པ།	༢༠
ས་ལྔ་བ་སྤྱང་དཀར་བ་བཤད་པ།	༢༡
ས་དྲུག་བ་མའོན་དུ་སྤྱར་བ་བཤད་པ།	༢༢
པའི་རེ་ས་ཚོག་དང་ཤེར་ཕྱིན་ལྷག་པར་བསྟན་པ།	༢༢
ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བསྟན་པ།	༢༢
རྟེན་འབྲུང་གཞིགས་པའི་དེ་ཉིད་བཤད་པ།	༢༣
ཟབ་དོན་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ།	༢༣
ཟབ་དོན་བཤད་པའི་སྣོད་རོས་གསུང་བ།	༢༣
དེ་ལ་བཤད་པ་ཡོན་ཏན་འབྲུང་བའི་ཚུལ།	༢༤
སྣོད་ལྷན་ལ་མཉན་པར་བསྟན་པ་བ.....	༢༤
དེ་ཉིད་རི་ལྷར་བཤད་པའི་ཚུལ།	༢༥
ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྟན་པ།	༢༥
མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་དགག་པ།	༢༥

བདག་སྐྱེ་དགག་པ།	༢༦
གཞན་སྐྱེ་དགག་པ།	༢༧
གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ།.....	༣༠
རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ།	༥༩
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་ལས་བརྒྱབ་པ།	༥༩
བདག་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷུ་བ་བ་དགག་དགོས་པར་བརྟན་པ།	༥༩
བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷུ་བ་བ་འགོག་པ།	༥༩
བདག་དང་གིང་རྩེ་དབྱེད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་བསྐྱེ་བ།.....	༦༩
རྣོང་ཉིད་གྱི་རབ་དབྱེ་བརྟན་པ།	༧༠
སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་རྣོན་ས་མཁུག་བརྟུ་བ།	༧༧
ས་བརྟན་པ་རིང་ཏུ་སོང་བ་བཤད་པ།.....	༧༩
ས་བརྟུན་པ་མི་གཡོ་བ་བཤད་པ།.....	༧༩
ས་དབྱུ་བ་ལེགས་པའི་རྣོ་རྣོས་བཤད་པ།	༨༠
ས་བརྟུ་བ་ཚོས་གྱི་སྐྱོན་བཤད་པ།	༨༡
ས་བརྟུ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།.....	༨༡
སངས་རྒྱས་པའི་རྣོ་བ་བཤད་པ།	༨༩
རྒྱ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ནམ་གཞག་བཤད་པ།	༩༦
རྒྱ་མ་རྒྱ་བརྟན་པ།	༡༠༣
མེག་པ་གཅིག་ཏུ་རྒྱ་བ་པ།.....	༡༠༣

མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པ་དང་བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱིས་བཤད་པ།.....	༡༠༩
བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བཅམས་པའི་ཚུལ།.....	༡༠༥
བསྟན་བཅོས་བཅམས་པའི་དགེ་བ་བསྟོ་བ།.....	༡༠༦
པར་བྱང་སྟོན་ཚིག།.....	༡༠༧

དོ་སློང་མངོན་བསྟན་པ།

ཀླུ་ལ་དབང་སྐྱེ་བའི་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་མཚོགས། ༧ ཀླུ་ལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་བའི་དང་པོ། རྒྱ་ལོ་ ༡༣༧༡ ལོར་གཙང་རུ་ལག་གི་སའི་ཆ་དབལ་ལྗན་ས་སྐྱའི་ཉེ་འདབས་སྐད་ཀྱི་ཕྱང་ལག་གྲུར་མོ་རུ་བ་ཞེས་པའི་འགྲོག་སྡེ་ཞིག་ཏུ་ཡབ་མཐོན་པོ་རྗེ་དང་། ཕུ་མ་རྗོ་མོ་ལྷ་མ་མཁའ་སྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱེ་འབྱུངས། སྐྱེ་བ་ལྷ་རུ་ས་ཀྱི་མཚན་ལ་བརྒྱ་རྗོ་རྗེ་དེ་གསོལ། དགྲའ་ལོ་ལྷ་བཞེས་སྐབས་མོང་པ་གཞན་གྱི་ར་རྗེ་མཛད་སྐབས་རྗོ་ལ་མ་ཁི་མང་པོ་བྲིས་གནང་བ་མཛས་ཀྱི་ཡོད་པར་གྲགས།

དགྲའ་ལོ་འདུན་ལ་ཕེབས་པའི་ཆེ་ཡབ་འདས་པ་དང་དེ་སྟུར་སྟུར་ཐང་རུ་ཕེབས། དབལ་སྟུར་ཐང་གི་མཁའ་རབས་བཏུ་བཞི་པའི་སྐྱུ་ལ་སྐྱེ་རྗེ་གྲུབ་པ་ལེས་རབ་ལས་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོན་པ་བཞེས།

བརྒྱ་སྟོན་ཅ་རྒྱ་དང་ལྷ་ཀྱུ་དབལ་ལས་པོད་ཡིག་དང་། ལུ་ལྷ་ལྷ་ལྷ། ཉོར་ཡིག་སོགས་གསལ་སྟོང་མཛད། དགྲའ་ལོ་བཙུན་པ་ ༡༧༠༥ ལོར་དབལ་སྟུར་ཐང་གི་མཁའ་ཆེན་གྲུབ་པ་ལེས་རབ་དང་ཆེན་པོ་སྟོ་ལྗན་གཉིས་ཀྱི་རུང་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་མཛོས་ཉེ་མཚན་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དབལ་ལེས་གསོལ། དེ་རྗེས་སྟུར་ཐང་གི་བརྗེ་ཏ་སརྩ་ལྷོ་ལ་སྐྱེན་དག་མེ་ལོང་དང་། མངོན་བཛྲོད་མཚེ་མཛད་མཛོད། སྐྱ་མཚམས་སྟོར་ལུ་བ་སོགས་དང་། གཏུ་པ་པོ་དཀར་པོའི་རྗེས་གནང་སོགས་ཚོས་བཀའ་རུ་མ་གསལ།

དགྲའ་ལོ་ཉེ་ལུ་པ་ ༡༧༡༠ ལོར་གྲུབ་པ་ལེས་རབ་ཀྱིས་མཁའ་པོ་མཛད་དེ་བསྟེན་པར་རྫོགས། མཁའ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཀྱི་རྗོད་དང་། རོན་ཞགས་སོགས་མང་རུ་ཞུས། རྣམ་འབྲེལ་དང་ལྷོ་ཀྱ་ཐུགས་འཛིན་མཛད། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཨ་རྩ་ཡ་གྱི་རྗེས་པས་སྟོབ་དཔོན་མཛད་དེ་ཉ་དཔོན་པའི་ཆོད་མའི་འབྲེལ་པའི་སྟེང་ནས་སྟུར་ཐང་རུ་གྲུ་སྟོར་མཛད།

དགྲུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་ ༡༧༡༥ ལོར་དབྱུང་ལ་ཕེབས་ཏེ་ཁ་འབྲུག་ཏུ་སེམས་པ་ཆེན་པོ་ཀུན་
བཟང་དང་། ཐང་པོ་ཆེར་རོང་རྫོན་འལ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་དབྱུང་པ་དང་པར་
ཕྱིན་གསལ། འོན་པ་ཀྱི་ཤེས་དོ་ཁར་རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་དང་མཇལ་ཏེ་ཆོད་མ་རྣམ་དེས་སོགས་མང་དུ་
ལུས། རྗེ་ཚོང་ཁ་པའི་བཀའ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐང་པོ་ཆེར་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་དང་། གསང་སྤྱི་ལ་རྗེ་
ཤེས་རབ་སེང་གོ་གཉིས་ལས་གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་པ་སོགས་གསལ། གསང་སྤྱི་ལ་ཏུ་ཐོག་དང་
རི་པོ་དགའ་ལྗན་དུ་པར་བྱོན་ཚུར་བྱོན་མཛད་ནས་ལོ་གསུམ་ཅམ་བཞུགས།

དགྲུང་ལོ་ཉེར་བདུན་བཞེས་པ་ནས་འབྲས་སྤྱངས་དགོན་དང་སེ་ར་ཚོས་སྤྱིངས། བན་ཡུལ་
གོ་པ་སོགས་སྤྱི་ལ། དམར་རྫོན་དཔལ་ལྗན་རིན་ཆེན་དང་། རྒྱ་མཚོ་རིན་ཆེན་གཉིས་ལས་ལོ་
གཉིས་རིང་མདོ་རྩ་བ་དང་མདོན་པ་ལེགས་པར་གསལ།

དགྲུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་ ༡༧༣༥ ལོར་གསང་སྤྱི་ལ་འཆད་ཉན་མཛད། དེ་ལྟར་དབྱུང་ལ་ལོ་བརྒྱ་
གཉིས་བཞུགས། སོ་རྒྱལ་པ་ ༡༧༣༦ ལོར་རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གོ་དང་ལྷན་དུ་གཅོད་ལ་ཕེབས།
བྱང་ཆེན། རི་ཁུད། བྲག་དམར་སོགས་སྤྱི་ལ་འཆད་ཉན་སྤྱིངས་ཞིང་གྲུ་ཚོགས་འབེལ་བར་
མཛད། རྒྱལ་ཚབ་ཚོས་རྗེ་ལས་སྤྱི་ར་ཚོས་མང་པོ་དང་མདོན་པ་ཀུན་བཏུས་གྱི་ལྷོ་ལྷོ་དེ་གསལ།
མཁས་བྲུབ་རྗེ་ལས་ཀྱང་ཚོས་འབྲེལ་ཅམ་གསལ། དགྲུང་ལོ་བཞི་བརྒྱུད་འཇུག་ལྷོ་ལྷོ་བརྒྱུད་ལ་
སྤོད་ལྷོ་བྱང་རྣམས་སྤྱི་ལ་བྲལ་འཆད་ཉན་མཛད།

དགྲུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པ་ ༡༧༣༧ ལོར་ཚོས་སྤྱིངས་སྤྱི་ལ་ལྷུལ་རྒྱལ་བ་ལོན་འབྲུང་ཞེས་པ་
གདན་བྲངས་ཏེ་ཁོང་ལ་དབྱངས་འཆར་གྱི་རྒྱུད་ཆ་ལག་དང་བཅས་པའི་བཤའ་བ། ལག་ལེན་གྱི་
ས་རིས་སོགས་ལུས་ཏེ་ལེགས་པར་སྤྱིངས།

དགྲུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་པོ་དོང་བློགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དང་མཇལ་ཏེ་སྐོལ་མ་ཉེར་གཅིག་པ་
དང་། བརྒྱ་བདུན་མ། དཀར་སྤོ་སོགས་ཚོས་གང་མང་གསལ། འི་བ་དུ་མ་མཛད་པར་ལན་བདེ་
ཆོག་ཏུ་སྤུལ་བས་སྤུགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ཏེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ།

དགྲུང་ལོ་ཞེ་རྒྱལ་པ་ ༡༧༣༦ ལོར་བྱང་ཆེན་དུ་ཐེག་ཆེན་སོ་བྱང་བཏག་ དེ་ནས་སྤར་བཀྱ་

ཤིས་དོ་ཁར། རྗེ་བརྟུན་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཚད་མ་རྣམ་དེས་ཀྱི་དོགས་གཙོང་གསལ་པའི་ཟེན་
མིས་རྣམས་དང། དགེ་ལྡན་དུ་རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་ལ་རྣམ་འགྲེལ་གསལ་པའི་གསུང་རྒྱུན་རྣམས་ལ་གཞི་
བྱས་ཏེ། ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རིགས་པའི་རྒྱན་བཀའ་ཚོམ་གནང།

དགྲུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ ༡༩༣༧ ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས། བྱང་ཅེ་ཚོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་དབལ་
བ་དང། ལུང་ཁང་བསོད་ནམས་སྐྱོན་གྲུབ། སྐྱུན་སྲ་རིན་ཆེན་འཕེལ་སོགས་ལས་ཚོས་མང་དུ་
ཞུས། དེ་ནས་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ལས་དུས་ཀྱི་འཕོར་ལོའི་དབང་རྫོགས་བ་
དང། སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་ཁྲིད་སོགས་དང། ལུ་བསྟུས་ཀྱི་རི་མོ་ས་གྲིས་བཀའ་རྗེས་གནང་
སོགས་མང་པོ་ཞུས།

དགྲུང་ལོ་ལྔ་བརྒྱུད་པ་ ༡༩༤༠ ལོར་ཤེས་རབ་སེང་གོ་དང་ལྷན་དུ་གཙང་ལ་ཕེབས་ཏེ་སྣར་
ཐང་དང་བྱང་ཆེན་སོགས་སུ་འདུལ་བའི་འཆད་ཉན་གཙོ་བོར་མཛད། དེ་ནས་རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་
གོའི་དགོངས་རྫོགས་སུ་ནང་རྟེན་སྐབ་ཆེན་བཞེངས། དགྲུང་ལོ་དབུལ་པ་ ༡༩༤༢ ལོར་
འབྲོངས་རྒྱས་བ་དབལ་འབྲོར་བཟང་སོས་སོགས་སྦྱོར་བྱས་པར་བརྟེན་ནས་བཀྲ་ཤིས་སྐྱུན་པོ་
ལྷག་བཏབ་ཅིང། སྐྱབས་སུ་བཅུགས་རྟེན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་བཞེངས།

དགྲུང་ལོ་དགུ་པ་ ༡༩༤༤ ལོའི་དགུན་ཚོས་ནས་བརྒྱུ་ལ་ཏེ་དཔོན་སློབ་ཐམས་ཅད་
བཀྲ་ཤིས་སྐྱུན་པོར་གཞིས་ཆགས་ཏེ་བཞུགས་ཤིང་དགོན་བ་བཞེངས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བརྒྱད་ཀྱི་
བར་འཆད་ཉན་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་མཛད། པཎ་ཆེན་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ཞེས་མཚན་སྐྱུན་བྱང་ཞིང་།
དེ་ནས་བཟུང་བཀྲ་ཤིས་སྐྱུན་པོའི་གདན་ས་བ་སུས་མཛད་ལ་མཚན་དབྱར་པཎ་ཆེན་ཞེས་བ་
མཉམ་སྦྱོར་གྱེད།

དགྲུང་ལོ་དུག་ཅུ་པ་ ༡༩༥༠ ལོའི་དགུན་ཚོས་ཕྱོལ་མཚམས་ཤིག་ཏུ། རྗེ་འདི་རི་བོ་དགེ་
ལྡན་གྱི་གསེར་ཁྲིར་བཞུགས་རྒྱའི་གདན་འདྲེན་དུ། རྣམ་དཀའ་བརྟུ་བ་སྦྱིན་པ་དབལ་བ་དང་དགེ་
བསྐྱེན་དབལ་ལྡན་བ་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་སོགས་སྐྱེབས་ནས། དགའ་ལྡན་གྱི་གདན་ས་ལ་འབྲོན་
དགོས་པའི་ཞུ་བ་སྤུལ་གྱུང། བཀྲ་ཤིས་སྐྱུན་པོ་བཏབ་མ་ཐག་ཏུ་སོང་བར་བརྟེན་དགའ་ལྡན་གྱི་ལ་

མེད་ས་པ་མ་མཛད།

དགྲུང་ལོ་དོན་དྲུག་པ་ ༡༩༩༩ ལོར་རྗེ་བཙུན་སྐོལ་མས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། སྐོལ་མ་ལྟ་
ཁང་གསར་དུ་བཞེངས། དགྲུང་ལོ་དོན་བརྒྱད་པ་ ༡༩༩༩ ལོར་གོས་སྐྱེ་ཆེན་མོ་བཞེངས་པ་
ལེགས་པར་གྲུབ་པ་དང་། གོས་སྐྱེའི་རྒྱགས་ཀར་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་
སྟོན་ལམ་གྱི་ཆོགས་བཅད་མང་པོ་བྲིས་གནང་མཛད། དེ་ནས་རྗེ་ཚོང་ཁ་པས་ལྟ་སར་སྟོན་ལམ་
ཆེན་མོ་བཙུན་པ་དང་མ་ལུན་བར། སིང་པོ་རྟ་ལའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་བ་ལ། དུ་སྟོབ་བསྟན་
འཛིན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱད་དངས་ནས་ཆོགས་པ་སྟོང་གཅིག་དྲུག་བརྒྱ་ཅམ་གྱིས་སྟོན་ལམ་
བཙུན་པ། སྐྱེ་ཆའི་གང་པོར་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་རྒྱ་མ་དྲུག་ཅུ་ལྟ་ཅམ་ལ་བསྟེན་པ་
དང་། རྒྱད་པར་བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་ཀྱི་རྒྱ་མ་གསུམ་སྟེ། བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་མཁན་ཆེན་
གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་དང་། རྗེ་ཤེས་རབ་མེད་གཉེས། སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་རྗེ་
བཙུན་ཚོང་ཁ་པ་ཞེས་གསུངས།

སྟོབ་མ་གྲགས་ཆེ་བའི་འདུལ་འཛིན་དཔལ་ལྷན་བཟང་པོ་དང་། དོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་བཟང་པོ་
བཟུ་ཤིས། འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་བདེ་ལེགས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ། རབ་
འབྲམས་པ་བསྟན་པའི་ཉི་མ། སྟོན་ལམ་དཔལ་ལེགས་སྟོ་གོས། མཁན་ཆེན་བཟོད་པ་དཔལ་གྲུག་
མཁན་ཆེན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་མང་དུ་བྱུང།

དགྲུང་ལོ་གྲ་བཞི་པ་ ༡༩༩༩ ལོའི་དགུན་རྗེ་འབྲིང་པོ་ལ་བཟུ་ཤིས་ལྷན་པོར་སྐྱེ་བྱ་ངན་
ལས་འདས་སོ། རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་རྗེས་ནས་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་རྒྱལ་བ་སྐྱེ་བྲིང་
དང་པོར་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་རེད། ཁོང་གི་གསུང་ཚོམ་ལ། འདུལ་བའི་སྐྱེང་འདུལ། མདོ་རྟེན་གྱི་ཁྲི་
མའི་རྟེན། རྩ་འཇུག་གི་རྟེན། ཤོགས་པོ་ཉི་བདུན་ཅམ་བཞུགས།

༡༩༩༩.༠༩.༡༡ ལ་སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྐྱིག་པས་འདུས་བསྐྱིགས་བྱས།

ཞུ་སྐྱིད་པའི་གསལ་བཤད།

པོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྡོན་ཤོན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་བློན་ལས། པོད་
 མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བརྟན་དང་འགྲོ་བ་མེད་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་
 ཀྱི་སྐྱེགས་བམ་ཁྲི་སྟག་མང་པོ་ཞིག་གྲུང་སྟོང་ནའང་། ཏུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་འགྲོགས་
 པའི་མིའི་ཉེས་སྦྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་ཅ་ཆེའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་ཅ་བརྒྱག་ཏུ་སྤྱིན་ཟེན་པ་དང་།
 ལྷག་འཕྲོས་གང་མང་ཞིག་ཅ་བརྒྱག་ཏུ་འགྲོ་ཉིང་ཡོད་པར་བརྟེན་ཏུས་རབས་འདིའི་པོད་མི་ཞིག་ལ་
 མཚོན་ན་ཅ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་བྱེད་རྒྱུར་བརྩོན་དགོས་པ་ནི་ཏུས་ལ་བབ་པའི་
 ལས་འགན་བརྒྱལ་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པེས། དེ་བས་འདི་ག་སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚཱ་
 སྐྱིད་ཁང་ནས་ཀྱང་ཅ་ཆེའི་གསུང་རབ་དེ་དག་ཉར་ཆགས་དང་སྤྱད་སྦྱོར་གྱི་ཆེད་དུ་ཚཱ་སྐྱིད་གི་
 ལས་ཀ་འདི་གཉེར་བཞིན་ཡོད།

དེར་རབས་ཀྱི་འབྲུལ་ལས་སྟབས་བདེ་དུ་སྤྱིན་པ་དང་བརྩམས་ཅན་གསར་དུ་ཚོམ་སྐྱིད་གྲེས་
 པའི་དེབ་དང་འབྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་ཁྱབ་བརྒྱུ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་ལྷ་གྲུང་
 ལྟར་མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དབང་བསྐྱུན་དང་ཞུ་སྐྱིད་གྲེད་སྐབས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་ནོར་
 ལོར་ནའང་ཆ་བས་ཆེ་བའི་སྡོན་ཆ་འབྲུང་སྤྱིང་བས་བསྐྱེས་སྤྱད་དང་བཟོ་བཅོས་མེད་པར་སོར་
 འཛོག་གིས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱ་ཅི་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ནོར་བར་པའི་ཡིག་འབྲུ་
 གཅིག་བཅོས་དགོས་ལྗང་ནའང་ཁ་གསལ་གྱི་མཚན་ཡིག་འགོད་རྒྱ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན།

འདི་ག་ཚཱ་སྐྱིད་ཁང་ལ་མཚོན་ན། པར་གཞི་ཚད་ལྡན་ཞིག་མ་སྤྱིར་བརྒྱུང་ནས་དེའི་ཡིག་
 འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་ཚཱ་སྐྱིད་གྲེད་རྒྱ་ཅ་དོན་དུ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་པར་གཞི་མི་འདྲ་
 བ་གཞན་ཡང་ལག་སོན་ལྗང་ན་པར་གཞི་གཞན་དག་ལའང་གང་ཅུས་ཤིག་སྤྱད་བཞིན་ཡོད།

མ་སྤྱིར་ཡིག་ནོར་མངོན་གསལ་ཅན་གྲུང་ན་བཅོས་ཏེ་མཚན་གྲིས་གསལ་བཤད་གྲེས་ཡོད་
 ལ། མ་སྤྱིར་དང་པར་གཞི་སོ་སོར་ལྷག་ཆད་ལྗང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་གྲུང་བ་སོགས་ལ་མཐའ་

མཆན་བཀོད་དེ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།

ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་འདི་ནས་ཚོམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་སློབ་སྐབས་དེས་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་དོ་སློང་ཅུང་ཙམ་ལྟོན། གཞུང་གི་དཔྱད་སྲིད་སྤྲོད་སྟེ། []འདིའི་ནང་དུ་བཟུགས་པའི་མ་ཕྱིའི་ནང་གི་འོག་མཆན་དང་དཔྱད་སྲིད་མཆན་ཡིན། ཡང་གཞུང་དཔྱད་སྲིད་སྤྲོད་སྟེ། “འདི་བཀོད་ཡོད་ན་དེ་མི་དོ་སློང་བྱ་དགོས་པའི་ཡི་གེ་འཇམ་ཚིག་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཀོད་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་མཆན་གྲངས་ཀྱི་ཡང་ཡིག་བཀོད་ཡོད་པས་མཆན་གྲངས་དེ་དང་མ་ཕྱུན་པའི་མཐའི་མཆན་ཡིག་ཏུ་གསལ་བཤད་ཅིག་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་བརྗེས་སྤོང་གི་བཞེད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྐྱོད་དང་ཐད་སློང་སྐྱངས་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་བྱུང་ན་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་ཐེངས་གཅིག་བྱས་པས་ཚོགས་པར་བྱས་ཏེ་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་མདུན་དུ་སྤྲོད་སྟེ། “འདི་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་དེ་དེ་བཞིན་མཆན་གྲིས་མེད།

མཐའ་མཆན་སློབ་སྐབས་དེབ་དེ་དབེ་བསྐྱར་བྱས་ཡོད་ཆེ་དེའི་མ་ཕྱིར་བསྐྱར་བའི་བར་གཞི་ལ་མ་ཕྱི་ཞེས་དང། བར་གཞི་གཞན་དག་ལ་སྡེ་དགེ་བར་མ་དང། བཟ་ལེས་སྐྱུན་ཤོ་ཞོལ། ལྷ་འབྲུག་ལྷ་གྲང་བར་མ་རྣམས། སྡེ། བཟ་ཞོལ། ལྷ། ལྷ། སོགས་ཀྱིས་མཚོན་བར་བྱས་ཡོད། མཐའ་མཆན་གྱི་ཁོད་དུ་སྤྲོད་སྟེ། *བསྐྱུབས ལྷ་བྱ་བྱུང་ན་མ་ཕྱིའི་ཡིག་ལོར་ཞིག་ལྷ་སྒྲིག་པས་བསྐྱུབས་སུ་བསྐྱུར་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ལ། ཡང་སྤྲོད་སྟེ། *འདིས་ལྷ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད་ཀྱི་ཚིག་མཚོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། ཡང་སྤྲོད་སྟེ། -བསྐྱུབས ལྷ་བྱ་བྱུང་ཆེ་བསྐྱུབས་ཆད་པ་དང། +བསྐྱུབས ལྷ་བྱ་བྱུང་ན་བསྐྱུབས་ལྷག་མ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས།

དཔེར་ན། མཐའ་མཆན་དུ། མ་ཕྱི། ༥༤ན་༥༧། བསྐྱུབས *བསྐྱུབས ལྷ། ༡༠༩ན་༦༧། ལྷ། ༡༡༠བ་༩༧། བསྐྱུབས ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་བྱུང་ཆེ་དེ་དག་གི་དོན་ནི། མ་ཕྱིའི་སོགས་གྲངས་༥༤མདུན་དོས། ཡིག་ཐེང་༥༤ན། བསྐྱུབས་ཅེས་གྲིས་ཡོད་པ་མཚོན་ཞིང། *བསྐྱུབས བྱི་མ་ཕྱིའི་ཡིག་ལོར་བསྐྱུབ་དེ་ཉིད་ལྷ་སྒྲིག་པས་བསྐྱུབས་སུ་བཅོས་ཡོད་པ་མཚོན་གྱིང་དུ་གོ་དགོས། ཡང་གཞུང་དེའི་ཐད་ཀྱི་སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མའི་སྡེ་བ་གྲངས་༡༠༩མདུན་དོས། ཡིག་ཐེང་༦༤ན། ལྷ་གྲང་

བར་མའི་ལྷེབ་གངས་༡༡༠རྒྱབ་འོས། ཡིག་ལྟེང་ན་པ་ན། བསྐྱབས་ཞེས་བཀོད་འདུག་ཅེས་གོ་
དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ལྷ་སྐྱིག་པའི་ཤེས་ཚད་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདང་བར་འཕྱུལ་དེབ་ཏུ་ལོར་འཁྲུལ་ཤོར་བ་
སོགས་གཟིགས་ཆེ་ཀུན་པན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་མཐུན་ལྷན་
རྣམས་ནས་འདི་གའི་ཚོམ་སྐྱིག་ཁང་དུ་ཁགས་ལ་གྱི་དོ་སྣོད་དང་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་རེ་བསྐྱུལ་ལྷ་
རྒྱ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མཐོགས་ངང་བར་གཞིར་བསྐྱར་ཞེབ་དང་ལེགས་སྐྱིག་ལྷས་ཉེ་སྤྱད་
ཀ་རེ་ལེགས་སུ་གཏོང་ངེས་ཡིན།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྐྱིག་ཁང་ནས།

ཕྱི་ལོ་༢༠༢༠ལྷ་འཆེས་༡༥ལ།

༡༡། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྟན་བཅོས་གི་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་
གསལ་བའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༢། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ།
རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་སྤྲུག་འཚལ་ལོ། །

ལྷ་དབང་དབང་སྤྲུག་འཕྲོག་བྱེད་གསེར་གྱི་མངལ། །
ལྷ་དབང་དབང་བསྐྱུར་མཁའ་ལྗིང་བྱུབ་པའི་གཙོ། །
ཉེ་དབང་དབང་པོའི་དག་ལོགས་ལྷས་ཅན་གྱིས། །
སྤྲུབ་དབང་དབང་སྤྲུག་བརྒྱད་ལྷན་གྲུས་བས་མཚོད། །

རབ་འབྲམས་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཁྱེན་པའི་གཉེད། །
ཡི་ཁྲིའི་མདོག་ཅན་ཉེ་ལོད་འཇུག་པའི་སྤྲ། །
མཚན་དཔེའི་དཔལ་ལྷན་རིན་ཆེན་རྒྱན་གྱིས་མཛེས། །
ཞི་ཞིང་འཇུ་མ་ལྷན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་འདུད། །

རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་གཉིང་ཟབ་ཡངས་པའི་མཚོད། །
ཉེན་འབྱུང་ཟབ་མའི་ཕུང་སྐྱོ་གསལ་མཛད་ཅིང། །

སེམས་གྱི་གདེངས་ཀ་མཁུན་བཅེའི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱེས། །

སྐྱེས་སྐྱེས་ལྷོ་དབང་པོའི་ཞབས་ལ་འདུད། །

ཤེས་བྱའི་མཁའ་ལ་རིགས་པའི་འོད་དཀར་ཅན། །

མཁའ་མང་རྒྱ་སྐྱར་དབྱུང་ན་རབ་མཛེས་ཤིང་། །

སྐྱེས་སྐྱེས་གསུང་རབ་ཀུན་དའི་གཉེན་གཅིག་ལ། །

དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་འདུད། །

འཇམ་དབྱུངས་གསུང་གི་ཉི་འོད་དང་འགྲོགས་པས། །

མོ་མོས་འདབ་བཟང་གྲགས་པའི་རྗེ་བསུང་ཅན། །

གསུང་གི་སྐྱང་ཅིས་མོ་གསལ་བྱང་བའི་ཚོགས། །

ཚོམ་མཛད་འཇམ་དཔལ་སྙིང་པོའི་ཞབས་ལ་འདུད། །

ཀྲུལ་བས་གསུངས་པའི་ཚོས་ཚུལ་རི་སྟེན་ཀུན། །

ཀྲུལ་སྐས་ཀུན་གྱི་དབྱུང་ན་འདོམས་མཛད་པས། །

ཀྲུལ་བ་ཀུན་གྱི་ཀྲུལ་ཚབ་བརྟེས་གྲུང་བ། །

ཀྲུལ་ཚབ་དམ་བ་དར་མའི་ཞབས་ལ་འདུད། །

ཟབ་ཀྲུས་རྟོགས་པའི་ལྷུས་སྟོབས་མི་དམན་ཞིང་། །

རིགས་པའི་ང་རོ་ས་གསུམ་རབ་བསྐྱགས་པས། །

ཕྱི་ཚོལ་སྐྱང་པོའི་སྟོབས་པ་འགྲོག་བྱེད་བ། །

འདིགས་མེད་ཤེས་རབ་སང་གའི་ཞབས་ལ་འདུད། །

མཐའ་བུལ་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་བསྟན་བཅོས་ལ།
འཇུག་པའི་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་དོན།
འབད་པ་ཚུར་དུས་བདེ་ཚླག་ཉོགས་པའི་སྲིད།
རབ་གསལ་མེ་ལོང་བདག་གིས་བརྩམ་པར་བྱ།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྟན་བཅོས་འཆད་པ་ལ་བཞི། མཚན་གྱི་དོན།
འཇུག་གི་ཕྱག་ལུང་གི་དོན། མཇུག་གི་དོན་ལོ།

དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཚན། མ་རྩུ་མ་ཀ་ཨ་བ་
རྩ་རྩུ་མ་ལོ། །དེ་པོ་དེ་གྱི་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ།

བསྟན་བཅོས་འདི་ཚོས་ཅན། དབུ་མ་རྩུ་བ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ།
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྩུ་མ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་སྣང་ཉིད་དང་། དེ་ཉིད་རྒྱ་ཆེ་བའི་
ལམ་སྐྱེས་ཀྱི་མན་རག་གིས་ཁ་བསྐྱང་སྟེ་རྩུ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་
བའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ནི། འང་མ་དབལ་གཞོན་ཏུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་
པའོ། །གསུམ་པ་ལ་བཞི། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་མཚོན་བརྗོད།
བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས། བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་
ཚུལ། བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བསྟོ་བའོ།

། མཚོན་པར་བརྗོད་པ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྷིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོ་སོར་མ་སྤེལ་བར་བསྟོད་པ། སོ་སོར་
སྤེལ་སྤེལ་ཕྱག་འཆའ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྷིང་རྗེ་བྱང་པེམས་ཀྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོར་

བསྟན་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྩ་བར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཉན་རང་སྤྱབ་དབང་ལས་སྐྱེས་ཚུལ། སངས་རྒྱས་བྱང་
སེམས་ལས་འབྱུངས་ཚུལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་གསུམ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཉན་ཐོས་དང་། སངས་རྒྱས་འབྲིང་པོ་རང་
སངས་རྒྱས་རྣམས་སྤྱབ་དབང་ལས་སྐྱེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་
མོའི་ཚོས་བསྟན་པ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་གྱིས་ཉམས་སྲུ་སྐྱངས་པ་ལས་རང་རང་
གི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འོན་སངས་རྒྱས་གང་ལས་འབྱུངས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཚོས་
ཅན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་ལས་འབྱུངས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཁ་ཅིག་གིས་ཡོངས་
འཛིན་བྱས་ནས། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལམ་ཉམས་སྲུ་སྐྱངས་
པ་ལས་འབྱུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འོན་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་གང་ཞེ་ན། ལྷིང་རྗེའི་སེམས་དང་
མཐའ་གཉིས་སྲུ་མེད་པར་རྫོགས་པའི་སློབ་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ནི་ཚོས་ཅན།
རྒྱལ་སྐྱེས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འོ། །

གཉིས་པ་ནི། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་བདག་གིས་ཚོས་ཅན། ཐོག་མར་
ལྷིང་རྗེ་ལ་བསྟོད་པར་བསྐྱེད་འོས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་བཅེ་བ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཐོག་སྤུན་
ཚོགས་འདིའི་བསྐྱེད་པ་ལ་ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བ་ས་བོན་དང་ནི་བར་དུ་སྐྱེལ་བ་ལ་
གལ་ཆེ་བ་རྒྱ་དང་འབྲུ་ལ་མཐར་གདུལ་བྱས་ཡུན་རིང་དུ་ཡོངས་སྐྱོད་པའི་གནས་ལ་
འབྲུའི་སྐྱེན་པ་ལྟ་བུར་འདོད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྣང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་
དང། ཚོས་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྣང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཚོས་ཅན། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྣང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་
ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ང་ཞེས་བདག་ལ་བདེན་པ་ཞེན་པར་གྱུར་ཅིང་དེ་ནས་ང་ཡིར་འཛིན་
པའི་འཛིག་ལྟས་བདག་གི་འདིའོ་ཞེས་མིག་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་
ཚགས་པ་བསྐྱེད་པས་ཐོ་རྒྱན་འཕྲན་པ་ལྟར་རང་དབང་མེད་པར་འཁོར་བའི་འགྲོ་བ་
ལ་དམིགས་ནས་སྣང་རྗེར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་འདུད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚོས་ཅན། ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་སྣང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱང་གིས་གཡོ་བའི་རྒྱའི་ནང་གི་རྒྱ་བ་ལྟར་གཡོ་ཞིང་འཛིག་པར་མཐོང་བའི་
འགྲོ་བ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱབ་བསྐྱལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྣང་རྗེ་ལ་འདུད་པའི་
ཕྱིར། ཚོས་ཅན། དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྣང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ཡིན་
ཏེ། རྒྱང་གིས་གཡོ་བའི་རྒྱའི་ནང་གི་རྒྱ་བ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་ཡང་
རང་བཞིན་ཉིད་གྱིས་སྣོང་བར་མཐོང་བའི་འགྲོ་བ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱབ་བསྐྱལ་དང་
བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྣང་རྗེ་ལ་འདུད་པའི་ཕྱིར།

། བསྟན་བཅོས་ལུས་དངོས་བཤད་པ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱའི་ས་དང། འབྲས་བུའི་སའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ས་
སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་དང། ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ། །

། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་བཤད་པ། །

དང་པོ་ལ། བཅུ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

འབྲུག་གི་སའི་དོ་བོ་མདོར་བསྟན། འབྲུག་ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད། སའི་
ཡོན་ཏན་བཤད་པའི་སློབ་མཁུག་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། འགྲོ་བ་རྣམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྣང་རྗེའི་དབང་
དུ་གྱུར་ཅིང། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སློབ་པས་རབ་ཏུ་བསྡོམས་པའི་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་
གནས་པའི་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་འདིའི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་ཚོས་ཅན། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་དང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདེན་སྣང་ལ་
གཉིས་སྣང་རུ་བའི་སེམས་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་རྒྱུད་མངེས་པའི་ཡོན་ཏན། གཞན་རྒྱུད་ཟིལ་གྱིས་
གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན། ས་དང་པོར་ལྷག་པའི་སྦྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་དང། ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དོན་ལྡན་གྱི་མཚན་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན། རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་
སོགས་བཞིའི་ཡོན་ཏན། ས་གོང་མ་གཞོན་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་སེམས་དེ་ནི་ཚོས་ཅན།
དོན་དམ་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དམའ་ཞེས་བྱ་བའི་སྦྱ་ཉིད་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་འདི་ནི་ཚོས་ཅན། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སུ་འདྲ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་གི་ས་ལས་
འདས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བསྐོད་པར་ངེས་པའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་བྱང་
སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན། མཐོང་སྤངས་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་

གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤང་མི་སྦྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་
ཕྱིར། ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། དགའ་བ་
མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ས་དང་པོའི་སྤང་བྱ་དང་བལ་བས་སྐྱུ་མོང་མ་
ཡིན་པའི་དགའ་བ་མང་པོ་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན། ལྷན་ལ་སྤྱུ་བྱེད་པར་ཅན་དང་
ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་ཀུན་ནས་གཡོ་ལྷན་པར་གྱུར་པའང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཚོས་ཅན། ས་གོང་མ་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཏེ། ས་དང་
པོ་ནས་ས་གཉིས་པར་གཞོན་པར་བྱེད་ཅིང་ས་གོང་མར་རབ་ཏུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་བྱང་སེམས་འདིའི་ངན་འགྲོའི་ལམ་རྣམས་མཐའ་དག་
འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། ངན་འགྲོར་སྦྱེ་བའི་ས་པོན་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་བྱང་
སེམས་འདི་ཡི་སོ་སོ་སྦྱེ་བའི་ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཟད་དེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདི་ནི་ཚོས་ཅན། འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ལས་དེའི་སྦྱོན་ཟད་ཅིང་ཡོན་ཏན་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ས་འདིར་ཉན་རང་རིགས་ཀྱི་སྦྱོན་ས་ཐེལ་
ཀྱིས་གཞོན་པ། ས་བདུན་པར་ཉན་རང་སྦྱོའི་སྦྱོབས་ཀྱིས་ཐེལ་ཀྱིས་གཞོན་པར་
བསྐྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལྟ་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་
གནས་པས་ཀྱང་ཚོས་ཅན། ཉན་རང་རྣམས་རིགས་ཀྱི་སྦྱོན་ས་ཐེལ་ཀྱིས་གཞོན་པ་

ཡིན་ཏེ། ཐུབ་དབང་གི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པའི་རང་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀི་སྦྱང་རྗེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་བསོད་ནམས་དག་གི་དབང་གིས་
བམ་བར་བྱས་ཤིང་ཟེལ་གྱིས་གཞན་ནས་བསོད་ནམས་རྣམ་བར་འབེལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འོན་ཀྱང་གང་ནས་སློང་སྟོབས་གྱིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཞེ་ན། དེ་ནི་
ཚོས་ཅན། ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བར་སོན་པའི་ཚེ་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སློ་ཡང་
ཉན་རང་ལས་ལྷག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཚེ་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་སྐྱད་
ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་བཞི། ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སྤྱིན་པ་བཤམ་པ། ཉེན་དམན་པ་
རྣམས་ཀྱི་སྤྱིན་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱིན་པ། སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་བྱང་སེམས་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་རྒྱ་དང་པོ་སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་ཉིད་ནི་ལྷག་
པར་འགྱུར་ཏེ། ལུས་ལོངས་སྤོད་གཏོང་བ་ལ་སེར་སྤེལ་ཀུན་འཛིན་གྱི་བྱི་མ་མེད་
པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ཤ་སྟེར་བ་ལའང་ཆེས་གྲས་པར་བྱས་པ་
ཡིས་ཚོས་ཅན། ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་གང་ཟག་པལ་ཆེ་བ་ལ་སྤྱང་
དུ་མི་རུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དཔོག་པའི་རྒྱར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་
ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིན་པས་འཁོར་བའི་བདེ་བ་འཛོལ་བ། བྱང་འདས་ཀྱི་
བདེ་བ་འཛོལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། གདུལ་བྱ་ལ་ཐུབ་པས་དང་པོར་
སྤྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བོ་འདི་ཀུན་བདེ་བ་མཛོན་པར་

འདོད་ཅིང་མི་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བའང་མོངས་སྲོད་མེད་པར་འབྱུང་བ་མིན་ལ། མོངས་
སྲོད་ཀྱང་ནི་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་འབྱུང་བར་མཚུན་ཅིང་། ཐབས་དེ་སྐྱབ་པར་ཡང་
ཆེས་སྦྱ་བའི་ཕྱིར། འོན་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་མོངས་སྲོད་འབྱུང་བ་ལ་གཏོང་བ་པོ་
ཚུལ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་དགོས་སམ་ཞེན། མི་དགོས་ཏེ། སྦྱང་རྗེ་དམན་ཞིང་ལོན་ཏུ་
རྒྱབ་པའི་སེམས་ཅན་རང་དོན་སྦྱར་ལེན་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་
ཡང་འདོད་པའི་མོངས་སྲོད་རྣམས་སྐྱབ་བཤམ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་སྦྱིན་
པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྦྱིན་པས་ལྷུང་འདས་ཀྱི་བདེ་བ་སྐྱབ་སྟེ། རྟེན་
དམན་པས་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་འདི་ཡང་སྦྱིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ནམ་ཞིག་གི་ཆེ་འཕགས་པའི་
སྐྱེ་བོ་དང་སྤང་བ་གྱུར་དུ་ཐོབ་ལ་དེ་ནས་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོས་ཚོས་བསྟན་པ་ཉམས་སུ་
མྱངས་པས་སྲིད་པའི་རྒྱན་ཡང་དག་པར་བཅད་པར་བྱས་ཏེ་འཕགས་པ་དང་སྤང་བ་དེའི་
རྒྱ་ཅན་གྱི་ཞི་བ་ལྷུང་འདས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་བཞི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་བན་ཡོན་གྱུར་མོང་མ་ཡིན་པ་
བསྟན་པ། རྟེན་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱིན་པའི་གཏམ་གཙོ་པོར་བསྟན་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་
སྦྱིན་པའི་ཆེ་དགའ་བ་རི་ལྷ་བུ་འཛོལ་བ་བསྟན་པ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལུས་སྦྱིན་པ་ལ་
སྐྱབ་བཤམ་ཡོད་མེད་དཔྱད་བའོ། །

དང་པོ་ནི། འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པར་དམ་བཅས་པའི་ཡིད་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་
རྣམས་ཚོས་ཅན། སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ལ་གྲུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྦྱིན་པ་བཏང་
བས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་པ་རོལ་པོ་ཆོམ་པ་མཐོང་བ་ན་སྦྱིན་འབྲས་དགའ་བ་

མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་འཛོམ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རྟེན་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱིན་པའི་གཏམ་ཉིད་གཙོ་
བོ་སྟེ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་བཅེ་བའི་བདག་ཉིད་བྱང་སེམས་དང་། བཅེ་
བའི་བདག་ཉིད་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀའི་མངོན་མཚོ་དང་ངེས་ལེགས་སྦྱིན་
པས་འདྲེན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་གཏོང་བའི་ཆེ་དགའ་བའི་ཁྱད་
པར་རི་ལྟ་བུ་འབྱུང་ཞེ་ན། ཚོས་ཅན། ལུས་ལོངས་སྦྱོར་ཐམས་ཅད་བཏང་བས་བྱང་
སེམས་ལ་བདེ་བ་ཉན་རང་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པ་ལས་ལྷག་པ་འབྱུང་བ་ལྟ་
ཞིག་སྟོས་ཅི་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་ཏེ། རི་ལྟར་བྱིན་ཅིག་ཅེས་པའི་སྐྱོ་ཐོས་པ་བསམ་
པ་ལས་རྒྱལ་སྐྱས་ལ་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་ཐུབ་པ་ཉན་རང་དབྱ་བཙོམ་རྣམས་ལ་
ཞི་བར་ཞུགས་པས་བདེ་བ་བྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། འོ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལུས་གཏོང་བ་ལ་སྦྱུག་བསྐྱེད་ཡོད་དམ་
མེད་ཅེ་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་མེད་ལ། བྱང་སེམས་སོ་སྟེ་རྣམས་
ཚོས་ཅན། སྦྱུག་བསྐྱེད་འབྱུང་ཡང་ལུས་གཏོང་བ་ལ་འཇུག་སྟེ། ལུས་བཅད་ནས་
སྟེར་བའི་བདག་གི་སྦྱུག་བསྐྱེད་རང་གིས་རིག་པ་ཉིད་དུ་མཚོང་བ་དེ་རྒྱ་མཚོ་ཏུ་
བྱས་ནས་གཞན་དག་རྣམས་ཀྱི་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱུག་བསྐྱེད་དེ་གཅད་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་སྦྱུང་དུ་བཙོན་འགྲུས་ཚོམ་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྦྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་
དེ། སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱིན་བྱ་དང་ལེན་པ་སོ་དང་གཏོང་བ་སོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་

སྒྲོང་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཟིན་པ་དེ་འདྲིལ་རྟེན་ལས་འདས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་
སྐྱེན་པ་ཞེས་བྲུ་ལ་སྐྱེན་པའི་འཁོར་གསུམ་པོ་དག་ལ་བདེན་བར་ཆགས་པ་སྐྱེས་
བར་གྱུར་པས་བཅེངས་པའི་སྐྱེན་པ་དེ་འདྲིལ་རྟེན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྐྱེན་པ་ཞེས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཞི། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་འདི་ནི་ཚོས་ཅམ། རོར་བུ་ཚུ་ཤེལ་
ཟླ་བ་ཇི་བཞིན་དུ་གནས་ཏེ། ཟླ་བ་དེ་ནམ་མཁའ་མཐོན་པོ་ལ་གནས་ཤིང་རང་གང་
ལ་གནས་པའི་ནམ་མཁའ་འོད་དཀར་པོས་མངེས་པར་བྱེད་པ་དང་ལྷན་པ་སྐྱུག་པོ་
ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསལ་ནས་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྤར་བ་འདད་པ་དེ་ལྟར་ས་
དང་པོ་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་བའི་སྤུས་ཀྱི་ཡིད་ལ་རབ་གནས་ཤིང་རང་གི་དམ་པའི་
རྟེན་ས་དང་པོ་བའི་ཡིད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཆགས་པ་མངེས་པ་རྟེན་བར་གྱུར་བ་
དང་མཐོང་སྤང་ལས་རྒྱལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་མེ་མོང་ལས་དོན་དམ་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་བཤའད་པའོ། ། །།

། ས་གཉིས་པ་རི་མ་མེད་པ་བཤའད་པ། །

གཉིས་པ་ས་གཉིས་པ་རི་མ་མེད་པ་བཤའད་པ་ལ་ལྟ། ས་འདིར་རྩལ་ཁྲིམས་
ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྟན་པ། རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱུགས་པ་བསྟན་པ། རྩལ་ཁྲིམས་
ཀྱི་མི་མཐུན་ལྷོགས་དང་མ་འདྲེས་པའི་དཔེ་བསྟན་པ། རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་སྐྱེན་གྱི་
དབྱེ་བ། སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སློབས་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །

༼ ཚུལ་བྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྟན་པ། ༽
དང་པོ་ལ་བཞི། ས་འདིར་ཚུལ་བྲིམས་སྤྱན་སྤུམ་ཚོགས་པར་བསྟན་པ། དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྟན་པ། ས་དང་པོ་ལས་ཚུལ་བྲིམས་
ལྷག་པར་བསྟན་པ། ཚུལ་བྲིམས་དག་པའི་རྒྱ་གཞན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ཚོས་ཅན། མི་ལམ་དུ་
ཡང་འཆམ་བའི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་དྲི་མ་སྤངས་ཏེ། ཚུལ་བྲིམས་སྤྱན་སྤུམ་ཚོགས་པས།
ཡོན་ཏན་དག་པ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་བྲིམས་སྤྱན་སྤུམ་ཚོགས་པས་ཡོན་ཏན་དག་པ་དང་ངེ་
ལྟར་ལྡན་ཞེ་ན། ཚོས་ཅན། ཚུལ་བྲིམས་སྤྱན་སྤུམ་ཚོགས་པས་ཡོན་ཏན་དག་པ་དང་
ལྡན་ཏེ། ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་རྒྱ་བ་དག་པར་གྱུར་པས་དམ་པའི་ལས་ལམ་བརྟུ་ཆར་
གསོག་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དགེ་བའི་ལམ་བརྟུ་ཆར་གསོག་པ་ས་དང་པོ་ནའང་ཡོད་པ་
མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡོད་མོད། དེ་ཚོས་ཅན། ས་དང་པོ་ལས་ཚུལ་བྲིམས་ལྷག་པ་ཡིན་
ཏེ། དགེ་བའི་ལམ་འདི་ལྟ་ཞིག་བརྟུ་ཆར་ཡང་ཁྲོད་ལ་སྐྱབས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་སྤུལ་དུ་བྱུང་
བར་དག་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། ཉག་ཏུ་ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་ས་གཉིས་པ་
ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ཚོས་ཅན། ལྟོན་ཀའི་རྩ་བ་ལྟར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་
པོའི་སྐོ་སྐོམ་པའི་ཞི་བ་དང་ལམ་མེར་གསལ་བའི་འོད་ཆགས་པར་དེ་དག་གིས་རྣམ་
པར་མཛེས་པའི་སྤྱིར།

བཞི་པ་ནི། དེ་ནི་ཚོས་ཅན། ཉག་ཏུ་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་ལའང་

མཐའ་གཉིས་སུ་འཇིན་པའི་སྒྲོའི་རྒྱ་བ་ཡང་དག་པར་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་
ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྲིད། ལྷན་སྟེ། གལ་ཏེ་གང་ཟག་དེ་ནི་སོ་ཐར་གྱི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དག་གྱུར་པར་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོའི་འཇིན་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་སྲིད།

༼ ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྲུན་པ་བསྐྱུན་པ༽

གཉིས་པ་ལ་ལྷ། སྲིན་འབྲས་བུ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་སྒྲོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་
ལས་པ། སྲིན་འབྲས་བུར་མ་ཚད་དུ་སྒྲོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་པ། ཚུལ་
ཁྲིམས་ཉམས་ན་ངན་སོང་ལས་ཐར་བ་རྟེན་དཀའ་བ། སྲིན་པའི་རྗེས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་
ཀྱི་གཏམ་མངོན་པའི་རྒྱ་མཚན། མངོན་མཚོ་དང་དེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ཚུལ་ཁྲིམས་
བསྐྲུན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྲིན་འབྲས་བུ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་སྒྲོའི་འདོད་
པས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྲུན་དགོས་ཏེ། སྒྲེ་བོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཉམས་པར་གྱུར་ན་
སྲིན་པས་ལོངས་སྒྲོའི་དག་ནི་འགྲོ་བ་ངན་པའི་རྟེན་ལ་འབྱུང་བའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ནི། ཚོས་ཅན། སྲིན་འབྲས་བུར་མ་ཚད་དུ་ལོངས་སྒྲོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
ལ་རག་ལས་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པའི་དབང་གིས་སྲིན་འབྲས་ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་སྲིན་
ན་སྲིན་པ་བཏང་བའི་སྒྲེད་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོའི་འདུ་བ་ལོངས་སུ་ཟད་པས་ན་སྲིན་
ཚད་གང་ཟག་དེ་ལ་ལོངས་སྒྲོའི་དེ་ཤིག་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བའི་སྲིད།

གསུམ་པ་ནི། ཚོས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ན་ངན་སོང་ལས་ཐར་རྟེན་

དགའ་སྟེ། གང་གི་ཚེ་རང་དབང་དུ་འཇུག་ཅིང་མ་སྐྱེན་པའི་ཡུལ་ལྷ་"མི་ན་"གནས་པ་
འདི་གལ་ཉེ་བདག་རྒྱ་སོང་ལས་འཛིན་པར་མི་བྱེད་ན། རྒྱ་འགྲོའི་གཡང་སར་ལྷུང་
བས་གཞན་དབང་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལས་སྤྱི་ནས་ཐབས་གང་གིས་སྦྱོང་བར་
འགྱུར་བ་དགའ་བའི་སྤྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཚོས་ཅན། ཚུལ་བས་སྤྱི་ན་པའི་གཏམ་མཛད་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་
སྤྱི་ན་སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་གཏམ་ཉིད་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་ཡིན་ཉེ།
སྤྱི་ན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་རྣམ་པར་འཕེལ་ན་འབྲས་བུ་ཉེ་བར་
སྦྱོད་པ་ཆད་པ་མེད་པར་འབྲུང་བར་འབྲུང་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ན་ཉེས་བ་དུ་མའི་
འབྲུང་གནས་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར།

ལྷ་པ་ནི། ཚོས་ཅན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་མཚོ་དང་། གསུང་སྐྱེས་
ཉན་ཐོས་དང་། རང་བྱུང་རྒྱལ་ལ་བདག་ཉིད་ངེས་པ་རང་རྒྱལ་རྣམས་དང་། ཚུལ་
སྲས་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་ལེགས་པའི་རྒྱ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་འབྲེལ་བ་ལས་གཞན་
མེད་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་སྤྱི་ན་འབྲས་བུ་དེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་བར་མ་ཆད་དུ་སྦྱོད་པ་དང་།
ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱུར་མེད་མི་རུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

༼ མི་མ་སྐྱེན་སྤོགས་དང་མ་འདྲེས་པའི་དཔེ་བསྟན་པ། ༽

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོ་ཚོས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་འཆལ་བ་དང་རྒྱུད་ལྡན་ཅིག་གནས་པར་མི་འདོད་
དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་རྒྱ་

༡ མིན

མཚོ་ཚེན་པོ་རོ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་དང་། བཟ་ཤིས་པ་བཟ་མི་ཤིས་པའི་རྣ་
ནག་མ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །

། ཚུལ་ཁྲིམས་པར་བྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ། །

བཞི་བ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་པར་བྱིན་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེར་
ཡོད་དེ། གང་ཟག་གང་གིས་སྤར་བྱ་གང་ཞིག་སེམས་ཅན་གང་ལ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་
འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་དམིགས་པས་བཅེངས་པ་ཡོད་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་འཇིག་
ཉེན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བཤད་ལ་འཁོར་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པས་
སྤོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་འཇིག་ཉེན་ལ་འདས་པའི་པར་བྱིན་ཡིན་པའི་བྱིད།

། སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྟོན་ས་མཁུག་བསྟུ་བ། །

ལྷ་བ་ནི། ས་གཉིས་པ་རི་མ་མེད་པ་འདི་ཡང་ཚོས་ཅན། སྟོན་ཀའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་
བའི་འོད་ནི་རི་བཞིན་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ས་གཉིས་པའི་རྒྱལ་སྤྲས་ཀྱི་ཆེ་བ་ལས་བྱུང་
ཞིང་འཆལ་ཚུལ་གྱི་རི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འོད་དང་ལྷན་པས་འགོ་བའི་
ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིད། ས་གཉིས་པ་ཚོས་ཅན། མིད་པ་
འཁོར་བ་བ་མིན་གྱང་མིད་པའི་དབལ་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་དུ་སྤྱིར་བཞིན་
དབང་བའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་དུ་སྐྱེ་བ་འཇིན་པའི་བྱིད།

དབུ་མ་ལ་འདུག་པའི་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ལས་དོན་དམ་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་པའི་བཤད་པའོ། ། །།

། ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་བཤད་པ། །

གསུམ་པ་ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི། བྱེད་གཞི་སའི་ངེས་
ཚིག། བྱེད་ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན། བར་སྤྱོད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་བྱེད་ཚོས། སའི་ཡོན་
ཏན་བརྗོད་པའི་སྐོན་ས་མཚུག་བསྟུ་བའོ། །

། བྱེད་གཞི་སའི་ངེས་ཚིག་བཤད་པ། །

དང་ནི། ས་ཞི་གསུམ་པ་འདི་ཚོས་ཅན། འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཉིས་སྤྱང་
གི་ཤེས་བྱའི་བྱེད་ཤིང་མ་ལུས་པ་སྟེག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མའི་འོད་འབྱུང་བའི་སྤྱིར།
ས་གསུམ་པ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱིས་པོ་ཚོས་ཅན། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་བ་བྱེད་པར་ཅན་འབྱུང་སྟེ། ཉི་མ་འཆར་ཁའི་དུས་ལྟར་ཟངས་འོད་
འབྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་བ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར།

། བྱེད་ཚོས་སའི་ཡོན་བཤད་པ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། ས་འདིར་བཟོད་པ་ལྷག་པར་བསྟན་པ། བཟོད་པ་གཞན་ངེ་
ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ། བཟོད་པའི་པར་སྤྱོད་གྱི་དབྱེ་བ། ས་འདིར་འབྱུང་བའི་དག་
པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པའོ། །

། ས་འདིར་བཟོད་པ་ལྷག་པར་བསྟན་པ། །

དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ས་གསུམ་པར་བཟོད་པའི་པར་སྤྱོད་ལྷག་པ་
ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཁོང་ཁོ་བའི་གནས་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱུད་བཟུགས་པ་འགའ་ཡིས་བྱང་
སེམས་དེའི་ལུས་ལས་ཤི་ནི་དུས་པ་དང་བཅས་པ་ཡུན་རིང་དུ་སྤང་རེ་རེ་ནས་

བཅད་པར་གྱུར་ཀྱང་། བྱང་སེམས་དེའི་བཟོད་པ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་དམིགས་
ནས་ལྷག་པར་སྐྱེ་བའི་སྲིར་དང་། གང་གི་སྲིར་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཛོང་བའི་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་ལ་གང་ཞིག་གང་གིས་དུས་གང་གི་ཆེ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་གཙོད་
བའི་ཚོས་ཀྱན་བྱང་སེམས་དེ་ཡིས་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་མཛོང་བ་
དེས་ཀྱང་བྱང་སེམས་དེ་ཡིས་བཟོད་པར་འགྱུར་བའི་སྲིར།

། བཟོད་པ་གཞན་ཇི་ལྟར་བསྟན་བའི་ཚུལ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཁོང་ཁྱོད་བྱ་བར་མི་རིགས་ལ། བཟོད་པ་བསྟན་རིགས་
བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དགོས་པ་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བས་ཁོང་ཁྱོད་མི་རིགས་
ལ། སྲིས་སྐྱབས་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་དང་གཞོན་ལན་བྱེད་པ་འགལ་བར་བསྟན་ལ། སྐར་
ཡུན་རིང་བསགས་བའི་དགོ་བ་འཛོམས་བས་ཁོང་ཁྱོད་བར་མི་རིགས་ལ། མི་བཟོད་
བའི་སྐྱོན་མང་པོ་བསམས་ནས་ཁོང་ཁྱོད་དགག་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཚོས་ཅན། དགྲ་པོ་དེ་ལ་བཀོན་པ་ངེས་པར་འདིར་དོན་མེད་ཅིང་
འདིག་ཉེན་ས་རོལ་གྱི་དོན་དང་ཡང་ནི་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་གཞོན་པ་བྱས་
བས་དེའི་ལན་དུ་དགྲ་པོ་དེར་བཀོན་ན་དེ་ལ་བཀོན་པས་གཞོན་པ་བྱས་ཟེན་སྐྱོག་
གས་ཅི་སྟེ་མི་སྐྱོག་ཅིང་། ཁོང་ཁྱོས་རྣམ་སྐྱོན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འཕེན་པ་དེའི་སྲིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚོས་ཅན། གཞན་ལ་གཞོན་ལན་བྱེད་པ་དང་ནི་ཁོ་བས་སྐྱབས་
བསྐྱེད་འདིར་ཁྱོད་པ་ལས་ལྷག་པ་སྲིར་ཡང་སྐྱབས་བསྐྱེད་ལྱི་ས་པོན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟ་
བྱར་ན་འཁྲིད་པར་བྱེད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དགས་གཞོན་པ་བྱས་པ་དེ་སྐྱོན་བྱས་
བའི་མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཟད་པར་བྱེད་པར་བཟོད་པ་དེ་ཉིད་

ནི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཚོས་ཅན། དགོ་ཅ་འཛོམས་པ་ལ་མི་བཟོད་པ་ལས་གཞན་པའི་
སྤྲིག་པ་སྟོབས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་བྱུང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་
པོས་རྒྱལ་སྐྱེས་རྣམས་ལ་ཁྲིམ་པ་ཡིས་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་དགོ་
བ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱུར་བསགས་པ་སྐད་ཅིག་གིས་འཛོམས་པ་དེའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཚོས་ཅན། ཁོང་ཁོ་དགག་རིགས་ཏེ། མི་བཟོད་པ་ཡིས་མི་སྦྱུག་
པའི་གཟུགས་སུ་བྱེད་ཅིང་དམ་པ་མིན་པར་བགྱི་བ་དང་། ཚུལ་དང་ཚུལ་མིན་ཤེས་
པའི་རྣམ་དཔྱོད་འཕྲོག་པར་བྱེད་ཅིང་། ལྷུང་དུ་ངན་འཕྲོར་སྦྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་བ་ལ་ཉེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་ན། བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བུ་
ཞེ་ན། ཚོས་ཅན། བཟོད་པས་ཁོང་ཁོ་ལ་ཉེས་པ་བཤད་བྱིན་པ་དང་འགལ་བའི་ཡོན་
ཏན་རྣམས་བྱེད་དེ། བཟོད་པས་གཟུགས་མཛེས་ཤིང་སྐྱེ་བོ་དམ་པ་ལ་མངས་པ་
དང་། ལུགས་དང་ལུགས་མིན་ཤེས་པ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཤི་བ་དེའི་འོག་
ཏུ་ཞི་ལྟ་མིར་སྐྱེ་བ་དང་སྤྲིག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན། སོ་སོའི་སྐྱེ་
བོས་ཁོ་བའི་སྦྱོན་དང་རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱིས་བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་རིག་པར་བྱས་ཏེ་མི་
བཟོད་པ་སྤངས་ནས་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡིས་བསྐྱེད་པའི་བཟོད་པ་ཉག་ཏུ་སྦྱུར་དུ་
བསྟེན་པར་བྱསྟེ། ཁོང་ཁོ་དེ་ཉེས་པ་དུ་མའི་འབྱུང་གནས་དང་། བཟོད་པ་དེ་ཡོན་ཏན་
དུ་མའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

། བཟོད་པའི་པར་བྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ། །
གསུམ་པ་ནི། ཚོས་ཅན། བཟོད་པའི་པར་བྱིན་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་དེ།

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སྤྱིར་བཏོན་གྱི་ཡུལ་གྱི་འཕྲོད་པའི་འཁོར་གསུམ་
དུ་བདེན་པར་དམིགས་པས་བཅིངས་པ་ཡོད་ན་བཟོད་པ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ཡིན་ལ།
འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་དམིགས་པ་མེད་ན་བཟོད་པ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱལ་གྱིས་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པ་ཞེས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་

། ས་འདིར་འགྲུང་བའི་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པ། །
བཞི་པ་ནི། ས་གསུམ་པ་དེར་གནས་པའི་རྒྱལ་སྐས་ཚོས་ཅན། ཡོངས་སུ་
དག་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་ཡང་འགྲུང་སྟེ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་དང་མངོན་
ཤེས་དག་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་སྟུག་ཡོངས་སུ་སྐབས་ཤིང་ཟད་པར་
འགྲུང་བའི་སྤྱིར་ དེས་ཀྱང་ཚོས་ཅན། ཏུ་ཉུ་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ནི་འདོད་པའི་འདོད་
ཆགས་འཛོམས་པར་བྱས་པར་འགྲུང་ཏེ། བརྒྱ་སྤྱིན་དུ་སྤྱིས་ནས་སེམས་ཅན་
རྣམས་འདོད་པའི་འདམ་ནས་འདོན་པ་ལ་མཁས་པའི་སྤྱིར་

། སར་སྤྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་ཚོས་བཤད་པ། །
གསུམ་པ་ནི། སྤྱིན་སོགས་གྱི་ཚོས་པར་སྤྱིན་དང་པོ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཚོས་
ཅན། བལ་མོ་ཆེར་བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་བསྟན་ཏེ། ཁྱིམ་
པས་བསྐྱབ་སྐྱབ་པའི་པར་སྤྱིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ དེ་དག་ཉིད་ཚོས་ཅན། བསོད་ནམས་
ཞེས་བྱ་བའི་ཚོགས་ཀྱང་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་གཟུགས་གྱི་བདག་ཉིད་གྱི་སྤྱིར་
རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་གཟུགས་སྤྱིར་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་

། སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྐོན་ས་མཚུག་བསྟུ་བ། །
 བཞི་བ་ནི། ཀླུ་བའི་སྐྱུ་མ་པོ་ཉི་མ་ལ་གནས་པའི་ས་གསུམ་པ་འོད་གྲེང་བ་
 འདི་ཚོས་ཅན། རང་གཞན་གྱི་སྤྱན་པ་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་
 སྤྱན་པ་རྣམས་དང་པོར་ཡང་དག་པར་བསལ་བར་གྲུས་ནས་འགྲོ་བའི་མི་ཤེས་པའི་
 སྤྱན་པ་རྣམས་པར་འཛོམས་པར་མངོན་པར་འདོད་པའི་སྤྱིར། ས་གསུམ་པ་འདིར་
 གནས་པའི་གྲང་སེམས་ཚོས་ཅན། གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་འཛོམས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་རྩོལ་
 བར་གྲུར་གྲང་སྐོན་ལྡན་ལ་ཁོ་བར་མི་འགྲུར་ཏེ། བརྗོད་པ་ལྷག་པར་གོམས་ཤིང་སྤྱིར་
 རྗེས་རྒྱུད་སྦྱུང་བའི་སྤྱིར།

དཔུ་མ་ལ་འཚུག་པའི་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ལས་དོན་དམ་
 པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་པའི་བཤའ་པོ། ། །།

། ས་བཞི་བ་འོད་འགྲོ་བ་བཤའ་བ། །
 ས་བཞི་བ་འོད་འགྲོ་བ་བཤའ་བ་ལ་གསུམ། ས་འདིར་བརྩོན་འགྲུས་ལྷག་པར་
 བསྟུན་པ། སའི་ངེས་ཚིག་། སྤངས་པའི་བྱུང་བར་དོ། །

དང་པོ་ནི། བརྩོན་འགྲུས་ཚོས་ཅན། བསོད་ནམས་དང་སྐོ་གྲོས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་
 གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱིར། ཁྱོད་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་ཅིང་། ཐོབ་ཐེན་གོང་ནས་གོང་དུ་འབེལ་བར་
 འགྲུར་བའི་སྤྱིར། ས་དེ་བཞི་བ་འོད་ནི་འགྲོ་བ་ཚོས་ཅན། བརྩོན་འགྲུས་ལྷག་པར་
 གྲུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུར་གྲུར་པའི་བརྩོན་འགྲུས་གང་དུ་ཆེས་འབར་
 བར་གྲུར་པའི་ས་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ས་བཞི་བ་དེ་ལ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ས་
བཞི་བ་དེར་ནི་བདེ་གཤེགས་སྤྲུལ་པོ་ལ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སོ་བདུན་
ལྷག་པར་བསྐྱོམ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་"བ་ས" གསུམ་པར་ཚོབ་པའི་
ཟངས་འོད་ལྷ་བྱ་ལས་ལྷག་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ས་བཞི་བ་བ་ཚོས་ཅན། སྤངས་པ་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཉེ།
ས་བཞི་པའི་ངོས་སྐྱལ་གྱི་རང་སྟེ་བདག་ཏུ་ལྷ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་
བོན་ཡོངས་སུ་ཟད་པའི་ཕྱིར།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཞི་པའི་བཤད་
བའོ། ། ||

། ས་ལྷ་བ་སྐྱང་དཀའ་བ་བཤད་པ། །

ས་ལྷ་བ་སྐྱང་དཀའ་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སའི་ངེས་ཚིག་། བསམ་གཏན་
ལྷག་ཅིང་བདེན་པ་ལ་མཁས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ས་ལྷ་བ་དེ་ལ་སྐྱང་དཀའ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ས་
ལྷ་བ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ལྗེའི་བྱའི་བདུན་རྒྱུ་ལྷག་
གྱིས་ཀྱང་སྐྱང་དཀའི་ས་ལས་པམ་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ས་
ལྷ་བ་བ་ཚོས་ཅན། བསམ་གཏན་ལྷག་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཉེ། རྣམ་གཡེང་གིས་གཏན་
ནས་མི་རྗེ་བའི་བསམ་གཏན་ཚོབ་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན། བདེན་བཞི་སྤྲ་རགས་ལ་
མཁས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ཉེ། ལྷོ་བཟང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རང་

༡ བས་

བཞིན་སྒོ་ཞིབ་མོས་རྟོགས་དགོས་པ་ལ་འང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཐོབ་པའི་སྲིད།
དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའི་བཤད་
བའོ། ། །།

། ས་རྒྱལ་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཤད་པ། །
ས་རྒྱལ་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི། སའི་ངེས་ཚིག་དང་ཤེར་སྲིན་
ལྷག་པར་བསྟན་པ། ཤེར་སྲིན་གྱི་བསྟན་པ། རྟེན་འབྱུང་གཞིགས་པའི་དེ་ཉིད་
བཤད་པ། སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྐོན་ས་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །

། སའི་ངེས་ཚིག་དང་ཤེར་སྲིན་ལྷག་པར་བསྟན་པ། །
དང་པོ་ནི། ས་རྒྱལ་པ་མངོན་དུ་སྲོགས་པར་མཉམ་གཞག་གི་སེམས་ལ་གནས་
ཏེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྱུང་བའི་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་བྱང་སེམས་དེ་
ཚོས་ཅན། བཏོག་པའི་སྐོན་ས་འཇུག་སྐྱེན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་རབ་
གྱི་པར་སྲིན་ལྷག་པ་ལ་གནས་པས་སོ། །ས་རྒྱལ་པ་ཚོས་ཅན། མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། ཤེས་རབ་ལྷག་པའི་སྐོན་ས་གཞུགས་བརྟན་དང་འབྲ་བའི་དེ་ལོན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་ཞིང་བདེན་བཞི་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་གང་ཞེས། རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱུས་གྱི་ཚོས་ལ་མངོན་དུ་སྲོགས་པའི་སྲིད།

། ཤེར་སྲིན་གྱི་བསྟན་པ། །
གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བར་སྲིན་གཞན་གྱིས་སངས་རྒྱུས་སུ་
བསྐྱོད་པ་ཤེར་སྲིན་ལ་རག་ལས་ཏེ། རི་ལྗང་ལོང་བའི་ཚོགས་ཀྱིན་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་མིག་

ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་གཅིག་གིས་འདོད་པའི་ལུས་དུ་འཁྲིད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལམ་གྱི་སྐབས་
འདིར་ཡང་སློབ་ཤེས་བྱིན་གྱིས་དེ་ཉིད་ལྷ་བའི་མིག་ཉམས་པའི་སྐྱིན་སོགས་གྱི་ཡོན་
ཏན་རྒྱངས་ཉེ་རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྲོ་བའི་བྱིད།

། ཉིན་འབྲུང་གཟིགས་པའི་དེ་ཉིད་བཤད་པ། །

གསུམ་པ་ལ་ལྟ། ཟབ་དོན་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། ཟབ་དོན་བཤད་པའི་
སློད་ངོས་གཟུང་བ། དེ་ལ་བཤད་ན་ཡོན་ཏན་འབྲུང་བའི་ཚུལ། སློད་ལྡན་ལ་མཉམ་
པར་བསྐྱལ་བ། དེ་ཉིད་རི་ལྷར་བཤད་པའི་ཚུལ་ལོ། །

། ཟབ་དོན་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། །

དང་པོ་ནི། ས་རྒྱལ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་གྱིས་གཟིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་དེ་རི་ལྷར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འདྲི་ན། སངས་
རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་གོང་མ་རྣམས་ལ་རི་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ལྷང་ལ་བརྟེན་ནས་
ཡུང་རང་དགར་འཆད་པར་མི་རུས་མོད། འོན་ཀྱང་དབལ་ལྡན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་ཚོས་
ཅན། འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རི་ལྷར་བསྟན་པ་ལྷར་
གནས་པའི་ལུགས་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ས་རྒྱལ་བ་བ་དེ་ཡིས་ཆེས་ཟབ་པའི་
ཚོས་རི་ལྷར་རྟོགས་པ་དེ་ལྷར་སྐྱབ་གྱིས་ལུགས་སུ་རྒྱུད་ནས་ལྷང་དང་གཞན་ཡང་
རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་པས་ནའོ། །

། ཟབ་དོན་བཤད་པའི་སློད་ངོས་གཟུང་བ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཤད་པའི་སློད་དེ་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་

དུས་ནམང་སྟོང་པ་ཉིད་ཚོས་པ་གོ་ནས་ནང་དུ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་
འབྱུང་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལས་བྱུང་བའི་མཆི་མས་མིག་བརྒྱན་ཞིང་ལུས་ཀྱི་བ་སྦྱ་
སྤང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པའི་གང་ཟག་དེ་ཚོས་ཅན། རྫོང་ལ་དམ་པའི་དོན་གྱི་
བདེན་པ་བསྟན་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པའི་སྟོན་ནི་རྫོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
རྫོང་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐོར་སྤང་བར་མི་རྟོག་པའི་ས་ཐོན་ཡོད་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

། རྫོང་ལ་བཤད་ན་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བའི་ཚུལ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཚོས་ཅན། རྫོང་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
བའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་སྟེ། རྫོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་སྟེ། བ་གཞན་དུ་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
དུ་ཉག་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་བྲངས་ནས་གནས་པར་འགྱུར་ལ་སྟོང་ཉིད་
བསྟོན་པ་ལ་མི་ཐོངས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བར་འགྱུར་ཞིང་སྟོང་ཉིད་
ཀྱི་ལྷ་བ་སྟེང་རྗེས་ཟེན་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་ཤེས་ནས་སྟེང་རྗེ་བསྟན་བར་
བྱེད་ལ་འབགས་པ་རྣམས་དབྱེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བཟོད་པ་བསྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་།
ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་དེའི་དགེ་བ་བྱང་ཚུལ་ཏུ་འགྲོ་བར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་
ཡོངས་སུ་བསྟོ་བར་བྱེད་ཅིང་། རྫོང་ཉིད་སྟོན་པའི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུལ་ཤེམས་
དབའ་རྣམས་ལ་གུས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

། རྫོང་ལྷན་ལ་མཉན་བར་བསྐྱུལ་བ། །

བཞི་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ས་རབ་དགའ་དེ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཟབ་མའི་
ལམ་འདི་མཉན་བར་གྱིས་ཞེས་བསྐྱུལ་རིགས་ཉེ། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པའི་

སྐྱེ་བོ་ས་ནི་རིམ་གྱིས་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ནི་འཛོལ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །

། དེ་ཉིད་རི་ལྷར་བཤད་པའི་ཚུལ། །

ལྷ་བ་ལ་གཉིས། མྱོང་ཉིད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ། མྱོང་ཉིད་གྱི་རབ་དབྱེ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པའོ། །

། ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ། །

དང་པོ་ལ་བཞི། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་དགག་པ། བཀག་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་པ།
རྟེན་འགྱུར་གི་སྐྱེ་བས་མཐར་འཛིན་འགོག་ཚུལ། རིགས་པས་དབྱེད་པ་བྱས་པའི་
འབྲས་བུ་ངོས་གཟུང་བའོ། །

། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་དགག་པ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། དམ་བཅའ་བཞག་པ། སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ། བཀག་པས་
བྱུང་བའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་གྱུ་དེ་ཉིད་ཚོས་ཅན། བདག་དེ་ལས་འགྱུར་བ་མིན་
ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་གཞན་དག་ལས་ལྷ་ག་ལ་ཞིག་འགྱུར་ལ་བདག་གཞན་
གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་རྒྱ་མེད་པར་ནི་སྐྱེ་བ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དེ། དེ་
དག་ལ་འོག་ནས་འགྱུར་བའི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་བདག་སྐྱེ། གཞན་སྐྱེ། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་
དགག་པའོ། །

། བདག་སྐྱེ་དགག་ལ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། འགྲེལ་བ་མཛད་པའི་རིགས་པས་དགག་ལ། ཚུ་ཤེའི་
 རིགས་པས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་དགག། །འཛིག་
 ཉེན་གྱི་མ་སྟོད་དུ་ཡང་མེད་ལ། དེ་ལྟར་བཀག་པའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 རང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་ལ། རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དགག་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ། དེ་
 ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ། དེའི་ཉེས་སྦྱོང་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྤྱི་བུ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། ལྷ་གུ་དེ་
 བྱི་ཚོས་ཅན། ས་བོན་དེ་ལས་བྱུང་བ་ཡོན་ཏན་འགལ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། ས་
 བོན་གྱི་དུས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་རྫོགས་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚོས་ཅན། ས་བོན་ལས་སྐྱུང་ཡང་སྐྱེ་བ་རིགས་པའང་མ་ཡིན་
 པ་ཉིད་དེ། ས་བོན་གྱི་དུས་ན་སྐྱེས་ཟིན་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ས་བོན་ལས་སྐྱེས་ཟིན་
 སྐྱུང་ཡང་སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རིགས་པར་འགྱུར་ན་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན།
 ལྷ་གུ་ལ་སོགས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འཛིག་ཉེན་འདིར་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ས་བོན་
 འདེབས་ནས་སྲིད་པའི་མཐར་ཐུག་པར་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ།
 རྫོགས་སྔ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱོན་མེད་དེ། ཚུ་ལུད་སོགས་ཀྱིས་ས་བོན་སྐྱུང་ངོ་ལྟ་བུར་བྱེད་
 ཅིང་ལྷ་གུ་སྐྱེད་ལ། ལྷ་གུ་དེ་ཡང་ས་བོན་འཛིག་པར་བྱེད་ཅིང་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། ལྷ་གུ་དེ་
 ཉིད་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ས་བོན་དེ་རྣམ་པར་འཛིག་པར་བྱེད་པར་ངི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་

མི་འགྲུང་བར་ཐལ། ས་བོན་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ནི། བྲངས་ཅན་ཚོས་ཅན། ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ས་བོན་གྱི་ཁ་དོག་
དབྱིབས་སོགས་ལས་ཐ་དད་པའི་ལྷ་གྲུའི་དབྱིབས་དང་ནི་ཁ་དོག་དང་རོ་དང་རྒྱས་
པ་དང་སྒྲིབ་པའི་ཐ་དད་ཚོད་ལ་མེད་པར་འགྲུང་བར་ཐལ། ས་ལྷ་གྲུ་གཅིག་ཡིན་པའི་
སྲིད། གལ་ཏེ་སྤར་གྱི་ས་བོན་བདག་གི་དངོས་པོ་བསལ་ནས་དེ་ལས་གཞན་ལྷ་
གྲུའི་རོ་བོར་འཕོ་བར་འགྲུང་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་ལྷ་གྲུ་དེ་ཉིད་ས་བོན་དེའི་རོ་བོར་རི་
ལྷར་འགྲུང་ཏེ་མི་འགྲུང་བར་ཐལ་ལོ། །བྲངས་ཅན་ཚོས་ཅན། ས་ལྷ་གྲུ་རང་བཞིན་
གཅིག་པ་འདི་ནི་ཁས་མི་སྤང་སྟེ། གལ་ཏེ་ཚོད་ཀྱི་ས་བོན་དང་ལྷ་གྲུ་འདིར་གཞན་པ་
ཡིན་པར་གཅིག་ཡིན་ན། ས་ལྷ་གྲུ་དེ་དག་གཅིག་པས་ལྷ་གྲུའི་དུས་"ན་ས་བོན་
འབེན་དུ་ལྷ་གྲུ་ཞེས་བྲ་བ་དེ་གཟུང་དུ་མེད་པའམ། ཡང་ན་རི་ལྷར་ལྷ་གྲུ་འདི་བཞིན་
དུ་ས་བོན་དེ་ཡང་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་འགྲུང་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་དེའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ནི། ས་ལྷ་གྲུ་དེ་དག་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་འདི་གཞེན་གྱིས་ཀྱང་ཁས་
མི་ལེན་ཏེ། གང་གི་སྲིད་རྒྱ་ས་བོན་ཞིག་ན་ཡང་དེའི་འབྲས་བུ་ལྷ་གྲུ་འདི་གཞེན་པས་
མཚོང་བའི་སྲིད། གསུམ་པ་ནི། དངོས་པོ་བདག་ལས་འབྱུང་ཞེས་རབ་དུ་བརྟགས་པ་
འདི་དེ་ཉིད་དང་ནི་འདི་གཞེན་དུ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་བརྟན་
ཐེན་པ་དེའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་གྲུ་ཚོས་ཅན། བདག་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་སྤང་བར་བྲ་བ་མིན་
ཏེ། བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་བསྐྱེད་པར་བྲ་དང་སྐྱེད་བྱེད་དང་། ལས་དང་བྱེད་པ་

༡ བསལ་བོན་

སོ་ཡང་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་དེ་དག་ནི་གཅིག་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། དེ་ལ་
རྩ་ཤེས་ལྟར་། རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྲིད་རོ། །

། གཞན་སྐྱེ་དགག་པ། །

གཉེས་པ་ལ་གཉེས། གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་སྐྱོགས་སྐྱིར་དགག། །སེམས་ཚུལ་
པའི་ལྷགས་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་ལྷ། གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་དངོས། བཀག་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་
གཞོད་པ་སྦྲང་བ། དེ་ལྟར་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགར་ཡང་
མེད་པར་བསྟན་པ། བདེན་པ་གཉེས་ཆར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཡོན་
ཏན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐྱིར་དགག། ཕྱེ་བྲག་ཏུ་དགག། །འབྲས་བུ་ལ་སྦྱ་བཞིར་
དབྱེད་ནས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉེས། ཉ་ཅང་ཐལ་བས་དགག། །དེའི་ཉེས་སྲོང་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བདག་སྐྱེ་ཁེགས་པས་གཉེས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བའང་མི་རིགས་ལ། རྒྱ་
མེད་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པས་མི་རིགས་མོད། གཞན་དག་ལས་
ལྷ་ག་ལ་ཞིག་ཅེས་གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ནི་མི་ལེགས་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་རྐྱེན་བཞི་ལ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་སྲིད་རོ། །ཞེན། འོན་མེ་སྡེ་ལས་
ཀྱང་སྦྱོར་བ་འཇུག་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། རྒྱ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་
འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ་ཏེ། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་སྲིད།

ལྷ་སྐྱེ། གང་གི་སྤྱིར་སྤྱོད་བར་བྱེད་བ་མ་ཡིན་བ་མ་ལུས་བ་ལ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་སུ་
འདོད་བ་དེ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཉིད་མཚུངས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་བ་ལ་གཉིས། ཉེས་སྤོང། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱས་རབ་ཏུ་བྱ་
བར་བྱས་བ་དེའི་སྤྱིར་འབྲས་བུར་ངེས་བར་བརྗོད་ཅིང། གང་ཞིག་འབྲས་བུ་དེ་སྤྱོད་
བྱས་བ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ནའང་འབྲས་བུའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། ས་ལུའི་སྤྱི་
བྱ་ནས་ལ་སོགས་ལས་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་མིན་ཏེ། ས་ལུའི་སྤྱི་བྱ་དེ་རང་དང་རྒྱད་
གཅིག་ཏུ་གཏོགས་བ་དང་སྤྱོད་བར་བྱེད་བ་རིགས་འབྲས་བུ་མ་ལས་སྤྱོད་བ་དེའི་སྤྱིར་ཞེ་
ན། གཉིས་བ་ནི། རི་ལྟར་ནས་དང་གོ་སར་དང་ནི་གོང་ཕྱོག་ལ་སོགས་བ་ས་ལུའི་སྤྱི་
བྱ་སྤྱོད་བར་བྱེད་བར་འདོད་བ་མིན། དེ་སྤྱོད་བའི་བྱས་ལྡན་མིན། དེ་དང་རྒྱ་གཅིག་
གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་བ་མིན། དེའི་རིགས་འབྲས་བུ་མ་མ་ཡིན་བ་ཉིད་དེ། དེ་དང་
རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་འདོད་བ་དེ་བཞིན་དུ། ས་ལུའི་ས་བོན་
ཡང་ནི་ཚོས་ཅན། ས་ལུའི་སྤྱི་བྱ་དེའི་སྤྱོད་བྱེད་སོགས་མིན་བར་ཐལ་ཏེ། ས་ལུའི་སྤྱི་
བྱ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་བ་ལ་གཉིས། རྒྱ་འབྲས་སུ་སྤྱི་བ་ལ་གཞན་སྤྱོད་གཞག །དུས་མཉམ་ལ་
གཞན་སྤྱོད་གཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་དང། ཚོད་སྤོང་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྷ་བྱ་
གཞན་ལས་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་སྤོགས་འདི་བཏང་བར་བྱོས་ཤིག་སྟེ། ལྷ་བྱ་ས་
བོན་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་བ་འབྲས་བུར་འབྱུང་བ་མིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ལྷ་བྱ་ས་
བོན་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་བ་ཉིད་དུ་ག་ལ་འབྱུང་ཏེ་མི་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་ཏེ།
ལྷ་བྱ་ས་བོན་དང་ནི་དུས་མཉམ་ཡོད་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ས་བོན་གྱི་དུས་ན་

གཞན་སྐྱུ་གུ་ཉིད་མེད་པར་གྱུར་པ་དེས་ན་སྟེ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྷོ་སྤང་གི་མདའ་གཉིས་མཚོ་བ་དང་ནི་དམའ་བ་དག་དུས་
མཉམ་མ་ཡིན་པར་ནི་མིན་པར་མཚོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་སྐྱུ་གུ་དང་
སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ས་བོན་དག་གི་སྐྱེ་འགག་གི་བྱ་བ་དུས་མཉམ་པས་ས་སྐྱུ་གུ་དུས་
མཉམ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ས་སྐྱུ་གུ་འདི་ནི་རི་ལྷོ་སྤང་ན་སྤང་དང་མཚོང་ས་པ་ཡིན་
ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་སྤང་གི་མདའ་གཉིས་དུས་གཅིག་གི་ཚེ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་
ས་སྐྱུ་གུ་འདིར་དུས་གཅིག་དུ་མེད་པས་དུས་མཉམ་པ་དེ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གལ་ཏེ་ས་བོན་གྱི་དུས་སྐྱུ་གུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་སྐྱེ་བ་ལ་སློབས་པས་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་
མིན་ཞིང་ས་བོན་འགག་བཞིན་པ་ནི་ཡོད་ཀྱང་འདིག་པ་ལ་སློབས་པར་འདོད་པར་
གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བོན་གྱི་དུས་ན་སྐྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་འདི་ནི་བདེན་པར་
གྱུ་བ་བེགས་པའི་རོ་བོ་འང་མིན་ཏེ། དེའི་དུས་ན་བྱེད་པ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལྷོ་འབྲས་དུས་མི་མཉམ་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དེ་མེད་དེ། གལ་ཏེ་
མིག་གི་སྐྱོ་ལ་རང་གི་སྐྱེད་བྱེད་རང་དང་དུས་གཅིག་པ་མིག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་
འབྲུང་བ་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་ལས་མིག་སྐྱོ་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། མིག་ཚོས་ཅན། མིག་སོགས་ལས་འབྲུང་བས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་
པར་ཐལ། མིག་སོགས་ཀྱི་དུས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་དེའི་དུས་ན་མེད་ཅེ་ན། ལྷ་ཕྱི་བ་
འདི་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་མེད་པའི་ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ། །

གསུམ་པ་ནི། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བསྐྱེད་བྱ་རང་ལས་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གཞན་

སྐྱེད་པ་དེ་རྒྱ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའམ་འོན་ཏེ་མེད་པ་དང་ཡོད་མེད་
གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་སྐྱེད་མང། དང་པོ་ལྟར་ན། ལྷ་གུ་ཚོས་ཅན།
སྐྱེད་བྱེད་ཅི་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྲིད། མེད་པ་
ལའང་རྒྱ་དེས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་པར་ཐལ། མེད་པ་རྒྱས་སྐྱེད་མི་ལུས་པའི་
སྲིད། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཉིད་ལ་རྒྱ་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཡོད་
མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བ་ལའང་རྒྱ་
དེས་ཅི་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཡོད་པའང་མ་ཡིན་མེད་པའང་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་
པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཛིག་ཉེན་གྱི་གྲགས་པས་གཞན་སྐྱེ། །ཁས་སྦྲངས་ནས་
གཞོད་པ་སྦྲང་བ། ཐ་སྦྲད་དུ་གཞན་སྐྱེ་མེད་པས་གཞོད་པ་སྦྲང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་ཚོང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་འདིར་ནི་རིགས་
པ་སྦྲས་པ་ཉིད་གྱིས་ལྷ་གོ་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། འཛིག་ཉེན་པ་གང་གིས་རང་གི་ལྷ་བ་ལ་
གནས་ནས་འཛིག་ཉེན་གྱི་མཚོང་བ་ཚོད་མར་འདོད་པས་ན་དེ་ལ་འཛིག་ཉེན་གྱི་
མཚོང་བས་གཞོད་པའི་སྲིད། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་འདིར་ནི་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་
དགོས་ཏེ། གཞན་ལས་གཞན་འབྱུང་བ་ཡང་འཛིག་ཉེན་པ་ཡིས་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པར་འབྱུང་ཏེ་དེས་ནའོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་ལྷ། བདེན་གཉིས་སྤྱི་འཇུག་གཞག། །སྐབས་དོན་ལ་སྦྲར་བ།
བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ། བཀག་པ་ལ་འཛིག་ཉེན་གྱི་གཞོད་པ་དགག་
པ། འཛིག་ཉེན་གྱི་གཞོད་ཚུལ་བསྟན་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། འཛིག་རྟེན་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཀུན་
 རྫོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ། ཞེན་ལུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཞེན་ལུལ་ཐ་སྐྱད་དུ་ཡང་མེད་པར་བརྟན་
 བའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་ཀུན་ཚོས་ཅན། རོ་བོ་གཉིས་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར་
 ཏེ། ལུལ་ཡང་དག་པ་མཐོང་བས་རྙེད་པ་དང་། བརྟན་པ་མཐོང་བ་ཡིས་རྙེད་དོན་
 གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུལ་པ་བདེན་སྟོང་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚོས་ཅན། དེ་ཉིད་དོན་དམ་
 བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པ་མཐོང་བའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ལུལ་གང་ཞིག །རིགས་
 ཤེས་དེ་ཁྱོད་ལ་རིགས་ཤེས་སུ་སོང་བའི་ཕྱིར། ལུལ་པ་ཚོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་
 བར་གསུངས་ཏེ། མཐོང་བ་བརྟན་པ་ཐ་སྐྱད་པའི་ཚད་མས་རྙེད་དོན་གང་ཞིག །ཐ་
 སྐྱད་པའི་ཚད་མ་དེ་ཁྱོད་ལ་ཐ་སྐྱད་པའི་ཚད་མར་སོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མཐོང་བ་བརྟན་པའང་ཚོས་ཅན། འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་
 ཡང་ལོག་ནས་པ་གཉིས་སུ་འདོད་དེ། འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱས་མ་སྐྱད་པའི་དབང་པོ་
 གསལ་བ་དང་། འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱས་སྐྱད་པའི་དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་གྱི་ཤེས་པ་
 གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱས་སྐྱད་པའི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་
 ཅན་ནམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་ཚོས་ཅན། འཛིག་རྟེན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པོར་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་
 རྒྱས་མ་སྐྱད་པའི་དབང་པོ་ལེགས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ལོག་པར་
 འདོད་དེ། འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱས་སྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་
 རྒྱས་གཞོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་དུག་པོ་ནམས་ཀྱིས་གཟུང་བ་གང་ཞིག་འཛིག་རྟེན་
 ཀྱིས་རྟོགས་པའི་གཟུགས་དེ་ཚོས་ཅན། འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་བདེན་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སྤྲོ་ལོ་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་དེར་སྐྱང་དང་དེར་སྐྱོང་གི་ཚོགས་

བ་དེ་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་མེ་མོང་གི་གཟུགས་བརྟན་ནི་ཚོས་ཅན།
འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་ལོག་པར་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། དེ་ལོན་ཉིད་མ་རྟོགས་
པའི་སྐྱོལ་ཏུ་ཁྱོད་ཀྱི་དེར་སྤང་དང་དེར་སྟོང་གི་ཚོགས་པ་དེ་རྟོགས་རུས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མི་ཤེས་པའི་གཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བསྐྱོད་པའི་ཐུ་སྟེགས་ཅན་
རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་རི་བཞིན་ཏུ་བརྟགས་པའི་གཙོ་བོ་སོགས་དང་། རྒྱ་མ་སླིབ་
སྐྱུ་སོགས་ལ་བརྟགས་པའི་རྟ་སྐང་སོགས་དེ་དག་ཚོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྤང་
ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་པ་ཉིད་དེ། ཐ་སྤང་ཏུ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་གཟིགས་ངོ་
ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་མི་གཞོད་དེ། རི་མེད་ཡེ་
ཤེས་སྤངས་པའི་ལྷོས་རྒྱུ་མེད་ལྷོ་ལ་གཞོད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་མིག་
ནི་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྱེ་ཤད་དམིགས་པ་ཡིས་རབ་རིབ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་
“གཞོད་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་ལོ། །

གསུམ་པ་ལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བཤད་པ། རོན་དམ་བདེན་པ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་པར་འཇིན་པའི་གཏེ་སྟུག་ཚོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་ཏེ།
རང་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་མཚོང་བ་ལ་སྐྱིབ་པའི་ཕྱིར། བདེན་འཇིན་དེས་བཙོས་མ་
བདེན་པར་མེད་བཞིན་ཏུ་བདེན་པར་སྤང་བའི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན།
ཀུན་རྫོབ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་ཐུབ་པ་དེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀུན་
རྫོབ་པ་བདེན་འཇིན་གྱི་ངོར་བདེན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་

༤ གནད་

ངོར་བདེན་སྲུང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གཟུགས་ཚོས་ཅན། ཉན་ངང་དག་བཙུག་དང་དག་
ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ལ་སྟོན་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་སྲུབ་ཀྱི་
བདེན་སྲུང་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་བཙུག་མར་གྱུར་པའི་དངོས་པོར་གཞིགས་ཀྱི་བདེན་
པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །

གཉིས་པ་ནི། རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ལོག་པ་གང་
ཞིག་རྣམ་པར་བཏགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་གཞི་གང་དུ་མིག་དག་པས་སྐྱེ་ཤད་
མེད་པར་མཐོང་བ་དེ་སྐྱེ་ཤད་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་གྱི་སྐབས་འདིར་
ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །བྱམ་པ་བདེན་སྟོང་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
ཉིད་དངོས་སུ་འཇམ་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གཉིས་སྣང་རུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་
རིག་བྱ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །

བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མཐོང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་
ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་འཕགས་པ་གཞན་
གྱིས་ཅི་དགོས་འཕགས་པའི་ལམ་ཚོལ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་པར་ཐལ།
འཇིག་རྟེན་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་སོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་
པའི་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་
འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་ཚད་མ་མིན་པ་དེའི་སྲིད་ཏེ། ལྷན་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚད་
མར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད།

ལྔ་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་དོན་སྲུང་པ་རྗེས་ཡིན་པ་ནི་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་གལ་ཏེ་སེལ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པར་འགྱུར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་

ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ལྟེ། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འདི་གཉེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལས་ཀྱང་མེད་དེ། གང་གི་སྲིད་འདི་གཉེན་ན་བྱ་དང་ཤིང་གི་ས་བོན་ཅམ་བཏབ་ནས་བདག་གིས་བྱ་འདི་སྐྱེད་ཅེས་སྐྱེ་བར་བྱེད་ཅིང་། ཤིང་ཡང་བཅུགས་སོ་སྐྱམ་དུ་རྟོགས་པ་དེས་ནའོ། །

གསུམ་པ་ལྟེ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ལྷ་བྱ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ས་བོན་ཞིག་པ་སྐྱེ་རྒྱུ་ཆད་པ་མེད་དེ། གང་གི་སྲིད་ལྷ་བྱ་ས་བོན་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་མིན་པས་ས་སྐྱུག་རྒྱ་འབྲས་སུ་གྲུབ་པ་དེའི་སྲིད། ཡང་ལྷ་བྱའི་ཆེ་ས་བོན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་བར་མི་བྱ་སྟེ། གང་གི་སྲིད་ས་སྐྱུག་གཅིག་ཉིད་ཡོད་པ་མིན་པས་ས་སྐྱུག་རྒྱ་འབྲས་སུ་གྲུབ་པ་དེའི་སྲིད།

བཞི་པ་ལ་གཉིས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་འདོད་པ་དགག་། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་དངོས་པོའི་འདི་གཉེན་རྒྱུར་ཐལ་བ། ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པས་དབྱེད་བཟོད་དུ་ཐལ་བ། དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་ཞེགས་པར་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ལྟེ། ལྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དེ་ལ་སྐྱུར་བ་བཏབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་། དངོས་པོའི་འདི་གཉེན་གྱི་རྒྱུར་ཐལ། གལ་ཏེ་སྤང་དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བཞེན་པར་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་། དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྲིད། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཉམ་

བཞག་དངོས་པོ་འདྲིལ་པའི་རྒྱུར་འགྲུར་ན་དེ་ནི་རིགས་པ་མིན་པ་དེའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ནི། འདྲིལ་ཉེན་གྱི་ཐ་སྙད་བདེན་པ་ལ་རིགས་པ་ས་རྣམ་པར་དབྱེད་
པར་མི་བྱ་སྟེ། གང་གི་སྲིད་དངོས་པོ་འདྲི་དག་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་
བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ལས་ཚུ་ལ་རོལ་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གནས་རྟེན་
པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྲིད།

གསུམ་པ་ནི། གསུགས་ཚོས་ཅན། ཁྲིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་གང་གིས་
གྲུབ་པ་ཡིན་པར་འགྲུར་ཉེ་མི་འགྲུར་བར་ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་
རིགས་པ་གང་ཞིག་གིས་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་རིགས་
པ་དེས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་རིགས་པ་མིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གསུགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་ན། སྐྱེ་
བར་དམིགས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཉེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
གྱིས་སྣོང་ན་ཡང་སྣོང་ཉིད་གྱི་རྒྱ་དག་ལས་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྲུར་བའི་སྲིད།
དངོས་པོ་སྣོང་བ་སྟེ་རྒྱན་པ་གསུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་རྒྱུན་ཚོགས་པ་ལ་སྟོས་
པ་རྣམས་མ་གྲགས་པ་ཡང་མིན་ལ་རྗེ་ལྷར་གྲགས་པ་དེར་ནི་གསུགས་བརྟན་སོགས་
སྣོང་ཞིང་རྒྱན་པ་ལས་མིག་གི་ཤེས་པ་གསུགས་བརྟན་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་སྐྱེ་བར་
འགྲུར་བ་ལྷར་དཔེ་དེ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ལ་གཉིས། ཉག་ཆད་གྱི་ལྷ་བ་སྤང་སྤྲོ་བའི་ཡོན་ཏན། ལས་འབྲས་གྱི་
འབྲེལ་བ་ཆེས་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གསུགས་སོགས་དེ་དག་ཚོས་
ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཉག་པ་མ་ཡིན་ལ། ལྷར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་

གྲིས་མེད་པའི་ཚད་བའང་མིན་ཏེ། བདེན་པ་གཉིས་སྤྱའང་རང་བཞིན་གྲིས་མེད་པའི་
གྲིས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་གྲིས་མེད་པར་འདོད་པ་ལ་ཀུན་གཞི་སོགས་
ཁས་སྐྱངས་མི་དགོས་པ། ལས་འགགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་དཔེ། ཚོད་པ་
སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ལས་རང་བཞིན་གྲིས་མེད་པར་འདོད་པའི་ཡུགས་ལ་ཚོས་ཅན།
ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་སྐྱངས་པ་མེད་ཀྱང་རྒྱུད་ལ་ལར་ལས་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་
དུ་ལོན་པ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་མེད་
ཀྱང་། ལས་ལས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་བར་ལུས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་རང་
བཞིན་གྲིས་ལས་དེ་མི་འགག་པ་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་འགལ་བ་དེའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འགགས་ཤིང་རང་བཞིན་གྲིས་ཡོད་པ་མིན་པའི་ལས་ལས་
ཀྱང་ནི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། མི་ལམ་ན་བྱུང་མེད་དམིགས་པའི་ཡུལ་
དག་མཐོང་ནས་ནི་གཉིད་སད་ཀྱང་སྐྱུན་པོ་ལ་འགགས་པའི་བྱུང་མེད་ལ་དམིགས་
པའི་ཆགས་པ་སྐྱེ་བར་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་སྤྲིན་སྤྱུག་མེད་དུ་འབྱེན་པའི་ཚོད་པ་སྤང་བ། ཀུན་
གཞི་གསུངས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་
གྲིས་མེད་བཞིན་དུ་ཞིག་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་ན། རྣམ་སྤྲིན་སྤྱུང་བེན་པ་ལས་སྤང་
ཡང་འབྱེན་དགོས་པར་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་གྲིས་མེད་
པར་མཚུངས་ན་རྣམ་སྤྲིན་སྤྲིན་བེན་པ་ལས་སྤང་རྣམ་སྤྲིན་འབྱེན་དགོས་པ་མིན་པར་
ཤེས་ཏེ། རི་ལྟར་ཡུལ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་མིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་རབ་རིབ་ཅན་གྲིས་སྤྱོད་

འདད་ཀྱི་རྣམས་པར་ཞི་མཐོང་གི་དངོས་པོ་གཞན་གྱིས་རྣམས་པར་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ་
 ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་ངེས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྣམས་སློན་མི་དགེ་བ་སྟེ་
 ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ནི་འག་པོའི་ལས་ལས་འབྱུང་། རྣམས་སློན་དགེ་བ་ཡིད་དུ་འོང་བ་
 ཉིད་དགེ་བ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་མཐོང་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་ངེས་པ་དེའི་ཕྱིར།
 དགེ་མི་དགེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སློ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཚོས་ཅན།
 འཁོར་བ་ལས་ཟར་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དེ་ཞོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ལས་
 རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་པར་སློན་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཐུབ་བ་ཞེས་ལུང་ལ་མ་བརྟེན་
 བར་ལས་འབྲས་རྣམས་ལ་སེམས་བཤའ་དགག་བ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སོ་
 སླེས་ལས་འབྲས་ལ་སྐྱུར་བ་བཟུང་ནས་ལས་འབྲས་འཛིག་པར་འགྱུར་དུ་དོགས་
 པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་དཔེ་བསྟན་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། གུན་གཞི་མེད་པར་ལས་འབྲས་འཛོག་ལུས་ན། གུན་གཞི་ལས་
 འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ཚོགས་རྒྱལ་ལས་ངོ་
 བོ་ཐ་དད་པའི་གུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་ཉིད་ཡོད་ལ་ལྷུང་བོ་འདི་དག་
 འབའ་ཞིག་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་བསྟན་པ་འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཆེས་ཟབ་པའི་
 དོན་རིག་པར་མི་འགྱུར་བའི་གང་ཟག་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་མོད་རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོད་ཅེས་པར་དོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གདུལ་

བྱས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །རི་ལྗར་སངས་རྒྱས་གྱིས་
འདྲིལ་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་བྲལ་ཡང་དང་དང་འདི་ཞེས་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་ལོ། །

གཉིས་པ་སེམས་ཚམ་པའི་ལུགས་བྲེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ་གསུམ། ཕྱི་རོལ་
མེད་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག། །གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྲེད་དགག། །སེམས་ཚམ་དུ་གསུངས་པའི་ཚམ་སྐྱབ་ཕྱི་དོན་མི་
འགོག་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་
རབ་ལྷག་པས་དུག་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་དེས་ཚོས་ཅན། རྣམ་
ཤེས་ཚམ་དུ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བ་མེད་པར་འདྲིན་པ་
རྣམས་གཞན་མ་མཐོང་ཞིང་སྲིད་གསུམ་རྣམས་ཤེས་ཚམ་དུ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པས་གཉིས་
སྟོང་གི་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སྲིད། ཕྱི་རོལ་མེད་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་
བའི་སློང་རྒྱ་གང་ཞེ་ན། གཞན་གྱིས་དབང་གི་ངོ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་
པོ་བཏགས་པར་ཡོད་པར་སྣང་བའི་རྒྱར་འགྱུར་ཏེ། རི་ལྗར་རྒྱང་གིས་བསྐྱལ་བས་རྒྱ་
མཚོ་ནི་ཆེ་ལས་རྒྱ་རྒྱབས་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ས་བོན་ཀུན་གཞི་
ཞེས་བྱ་བ་ལས་རྣམས་ཤེས་རང་གི་བག་ཆགས་བཞག་པའི་རུས་པ་སྤྲིན་པ་ལས་དོན་
གྱིས་སྟོང་བའི་རྣམས་ཤེས་ཚམ་ཞིག་འབྱུང་བ་དེའི་སྲིད། གཞན་དབང་ཚོས་ཅན། ལྷན་
པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གཟུང་བ་མེད་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང། དོན་དམ་པར་སྐྱ་རྟོག་གི་སློབ་པ་ཀུན་གྱི་ཡུལ་མིན་པའི་
རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་སྲིད། ཞེས་སེམས་ཚམ་པ་བཟེང་རྟོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐུས་བར་དགག། །མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
དཔེ་དགག། །དོན་དགག། །དེ་ལྟར་བཀག་པ་དང་མི་སྟུག་པ་སྐོམ་པ་མི་འགལ་བར་
བསྟན་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མི་ལམ་གྱི་དཔེ་དགག། །སྐྱ་ཤད་མཐོང་བའི་དཔེ་
དགག་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མི་ལམ་གྱི་དཔེ་ས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
བར་མི་འགྲུག། དེས་སྤྱི་རོལ་མེད་བར་མི་འགྲུག། དེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྟུན་
བར་འགྲུབ་བར་བསྟན་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱི་རོལ་མེད་བར་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་དཔེ་ནི་གང་
དུ་ཡོད་ཅེས་བྲིས་བས། མི་ལམ་ཇི་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་བསམ་པ་བྱ་སྟེ། བྲོད་གྱི་
མི་ལམ་དེ་སྤྱི་རོལ་མེད་བར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་དཔེ་རྟོག་པོ་ལོད་པ་མིན་
བར་ཐལ། གང་གི་ཚེ་ང་ལ་མི་ལམ་ན་ཡང་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པའི་
སྤྱིར། གལ་ཏེ་མི་ལམ་ན་ཡིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། སད་པའི་ཚེ་མི་ལམ་གྱི་ཡིད་
བྲན་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྤྱི་རོལ་ཡུལ་ཡང་ཡིད་དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
བར་འགྲུར་བར་ཐལ། ཇི་ལྟར་བྲོད་གྱི་ངས་མཐོང་སྟུང་དུ་ཡིད་བྲན་པ་དེ་འདྲ་བ་སྤྱི་
རོལ་ལ་ཡང་འདི་མཐོང་སྟུང་དུ་བྲན་པ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཉིད་ལོག་པ་མིག་སྐོ་མི་སྲིད་བས་སྤྱི་རོལ་ཡོད་པ་
མིན་བར་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡོད་ཅིང་སྤྱི་རོལ་དེའི་ནམ་པ་སྤྲང་བ་ལ་སྤྱི་རོལ་ཉིད་
དུ་ཞེན་པ་འབྱུང་བས་མི་ལམ་ན་སྤྱི་རོལ་མེད་བར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་
དུ་སད་པའི་སྐབས་འདིར་ཡང་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཇི་ལྟར་བྲོད་གྱི་སྤྱི་
ཡུལ་མི་ལམ་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཡིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་

བར་ཐལ། མི་ལམ་དུ་མིག་དང་མིག་གི་ཡུལ་དང་དེས་སྐྱེས་པའི་སེམས་གསུམ་པོ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་བརྟུན་པ་ཡིན་ལ་རྣ་བ་སོགས་ལྷག་མའི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་
གསུམ་པོ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྲིད་རྒྱུ། །

གསུམ་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སེམས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ལ་སྐྱོད་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅིང་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་དེ། མི་ལམ་རི་ལྷ་བའི་བཞིན་དུ་སད་པའི་སྐྱབས་འདིར་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་
བརྟུན་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཚོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མི་འཐད་དེ།
འདི་ག་རྟེན་འདི་ན་རི་ལྷར་ཐ་མལ་པའི་གཉིད་སད་པ་ལ་གསུམ་ཆར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་
རི་སྲིད་དུ་ཐ་མལ་པའི་གཉིད་མ་སད་པ་དེ་སྲིད་དུ་གང་ཟག་དེའི་ཤེས་རོ་དེ་ལ་
གསུམ་པོ་ཡོད་ལ་སད་པར་སྲུང་ན་གསུམ་ཆར་ཡོད་པ་མིན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་
གཉི་སྲུག་གི་གཉིད་སད་པ་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་སུས་དུ་གཟིགས་པའི་རོང་རོན་
ཤེས་དེ་གཉིས་ཆར་མེད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་ཤད་འཇོག་སྤང་གི་སྐྱོ་དེ་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་ཤེས་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་དབེ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་པོ་རབ་རིབ་
བཅས་པའི་སྐྱོ་གང་གིས་རབ་རིབ་མ་ཐུ་ལས་སྐྱ་ཤད་རྣམས་གང་མཚོང་བ་དེའི་སྐྱོ་ལ་
སྐྱོས་ན། མིག་ཤེས་དང་སྐྱ་ཤད་བདེན་པ་སྟེ་རབ་རིབ་མེད་པར་དོན་གསལ་མཚོང་བ་
ལ་སྐྱོས་ན་དེ་གཉིས་ཀའང་བརྟུན་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། སྐྱ་ཤད་མེད་པར་སྐྱ་ཤད་འཇོག་
སྤང་གི་སྐྱོ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་སྐྱ་ཤད་མེད་
པར་སྐྱ་ཤད་འཇོག་སྤང་གི་སྐྱོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། སྐྱ་ཤད་མཚོང་བ་དེའི་ཡུལ་

དང་མིག་ནི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་རབ་རིབ་མེད་པ་ལ་འདྲ་སྐྱོད་འདྲ་ལོང་ག་སྐྱོད་གི་སྐྱོ་སྐྱེ་
བར་འགྲུང་ན་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བག་ཆགས་སློན་མ་སློན་པ་ལས་དོན་སྣང་དབང་ཤེས་
སྐྱེ་མི་སྐྱེ་དགག། །སྐྱར་ཡང་སྤྱི་རོལ་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པ་དགག། །སེམས་ཅན་མ་
པའི་ལུགས་བཀག་པ་ལ་ལུང་གིས་མི་གཞོན་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རབ་རིབ་
མེད་པ་ལ་སྐྱོད་འདྲ་སྐྱོད་པའི་སྐྱོ་སྐྱེ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་རབ་རིབ་མེད་པར་
མཐོང་བ་དག་པ་ལ་སྐྱོད་འདྲ་སྐྱོད་པའི་སྐྱོའི་རྣམས་པ་ནི་སློན་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། རབ་
རིབ་མེད་པ་དེ་ལ་སྐྱོད་འདྲ་སྐྱོད་པའི་སྐྱོ་སྐྱེ་བར་མི་འགྲུང་གི་ཤེས་བྱ་སྐྱོད་ཡོད་པའི་
དངོས་པོ་དང་བྲལ་བས་མི་སྐྱེ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན།
རྒྱལ་བ་འདྲ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཚོས་ཅན། རྣམས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལས་སྐྱོད་འདྲ་སྐྱོད་
པའི་སྐྱོ་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ད་ལྟར་བ་ལ་རྣམས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
དགག། །མ་འོངས་པ་ལ་དེ་དགག། །འདས་པ་ལ་དེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཚོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ད་ལྟར་བ་ལ་རྣམས་པ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་སྤིང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་ལ་རང་ལས་
གཞན་པའི་རྒྱ་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་མ་སྐྱེས་པའི་རོ་བོ་ལ་ཡང་རྣམས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་

ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་ད་ལྟ་མེད་པའི་སྲིད། ལྲབ་སྟེ། ལྲད་པར་
 མེད་པར་ལྲད་པར་ཅན་ཡོད་པ་མིན་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན། མོ་གཤམ་བྱ་ལའང་རུས་
 པ་དེ་ནི་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་འབྲུང་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་ཤེས་ལ་བསམས་
 བས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རུས་པ་ཞེས་བསྟན་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་འདིའི་འབྲུང་
 འགྱུར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྣམ་ཤེས་སྦྱེད་པའི་རུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
 པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་དང་རུས་པ་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་འདོག་གོ་ཞེ་ན། འོན་
 རྣམ་ཤེས་དང་རུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་སྲིད། ལྲབ་སྟེ། པན་
 ཚུན་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་འབྲུབ་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་པ་ཉིད་ཅེས་དམ་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་འགགས་པའི་རུས་པ་སློན་པ་ལས་རྣམ་
 ཤེས་སྲི་མ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་དོ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་གཞན་གྱི་རུས་པ་ལས་
 འབྲས་བུ་གཞན་འབྲུང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱན་ཅན་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྲུང་བ་
 དེར་སྲ་སྲི་རང་བཞིན་གྱིས་པན་ཚུན་ཐ་དད་པར་ཡོད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཡིན་མིན་ཀྱང་ལས་འབྲུང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པ་དེའི་སྲིད། གལ་ཏེ་
 སྲ་སྲི་རིམ་གྱིས་འབྲུང་བ་དེར་ནི་རྒྱན་ཅན་རྣམས་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཐ་དད་གྱི་དེ་དག་
 ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱན་ཐ་དད་མེད་པ་གཅིག་ཡོད་པ་དེའི་སྲིད་ཐམས་
 ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྦྱེ་བའི་ཉེས་པ་"མེད་"ཅེ་ན། དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཐ་དད་པ་ལ་རྒྱན་
 གཅིག་པ་འདི་ནི་བསྐྱབ་བྱ་ཞིག་སྟེ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཐ་དད་པ་ལ་ཐ་

༥ མོང་།

མི་དང་པའི་རྒྱུན་ཡོད་པའི་སྐབས་མི་རིགས་པའི་སྲིར་ཉེ། གང་དག་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བ་དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིར།
དཔེར་ན་བྱམས་པ་དང་། ཉེར་སྐྱས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་རྣམས་ནི་གང་ཟག་སོ་སོ་བའི་
གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིར་ན་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་
ཤེས་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་སྲི་རོལ་མེད་དེ། མིག་སློ་སྦྱེ་བ་རང་གི་རུས་པ་གང་ཞིག་
ཀུན་གཞི་ལ་བཞག་པ་སློན་པ་ལས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྣམ་ཤེས་ཀུན་ནས་སྦྱེ་བར་འགྱུར་
ཞིང་མིག་རང་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ཀྱི་རུས་པ་དེ་ལ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་
ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་མིག་མེད་པའི་སྲིར་དང་།
འཇིག་རྟེན་འདི་ན་དབང་པོ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་སྲི་རོལ་གཟུང་བ་མེད་
པར་རང་གིས་ས་བོན་སློན་པ་ལས་སྡོ་སོགས་སྤང་བ་ཉིད་འབྱུང་བ་མ་རྟོགས་ནས་
སྦྱེ་བོས་སེམས་ལ་སྡོ་སོགས་སྤང་བ་དེ་སྲི་རོལ་གྱི་གཟུང་བར་ཁས་ལེན་པ་ཅམ་
ཡིན་པའི་སྲིར། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་མི་ལམ་ན་ནི་གཟུགས་དོན་གཞན་མེད་པར་རང་
གི་རུས་པ་སློན་པ་ལས་གཟུགས་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་འབྱུང་བ་རི་ལྟ་བུ་དེ་
བཞིན་ཏུ་སང་པའང་འདིར་སྲི་རོལ་མེད་པར་ཡིད་ནི་ཡོད་དོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རི་ལྟར་མིག་མེད་པར་ནི་མི་ལམ་ཏུ་སྡོ་
སོགས་སྤང་བའི་ཡིད་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འབྱུང་ན་དེ་ལྟར་མིག་དབང་མེད་པར་
རང་གི་ས་བོན་ནི་སློན་པ་ལས་ཡོང་བ་ལ་སང་དུས་འདིར་སྡོན་སོ་གསལ་སྤང་གི་
ཤེས་པ་ཅིས་མི་སྦྱེ་སྦྱེ་རིགས་པར་ཐལ། ཡོང་བ་ལ་སང་མི་གཉིས་ཀར་མིག་མེད་

བར་མཚུངས་པའི་སྲིད། གཤམ་ཏེ་ཁྲིད་ལྟར་ན་མི་ལམ་ན་དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་བྱས་པ་སྒྲིབ་
བ་ཡོད་ལ་སང་པར་མེད་བར་སྐྱར་བས་མི་མཚུངས་བར་འདོད་ན། དུག་པའི་བྱས་པ་
སྒྲིབ་པ་རི་ལྟར་སང་འདིར་མེད་པ་དེ་ལྟར་མི་བའི་ཆ་མེད་ཅེས་ཅིས་མི་རིགས་ཏེ་
རིགས་པར་ཐལ། རི་ལྟར་མིག་མེད་པ་དེ་སང་དུས་སྐྱོན་སྣང་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་འདིའི་
རྒྱ་ཡིན་པ་ལྟར་མི་ལམ་དུ་ཡང་གཉིད་ནི་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐབ་
པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། མི་ལམ་དུ་ཡང་གཟུགས་དེའི་དངོས་པོ་དང་མིག་ནི་
བརྒྱན་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པའི་རྒྱར་ཁས་སྤངས་ཏེ། བག་ཆགས་བརྒྱན་པ་ལས་
ཤེས་པ་བརྒྱན་པ་སྐྱེ་བ་དེའི་སྲིད། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སེམས་ཅམ་པའི་ཚོད་པ་འདི་
སེམ་བར་བྱེད་བྱས་ཏེ། གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐབ་པ་བཀག་པ་ལ་སེམས་
ཅམ་པ་འདི་ཡིས་ལན་ནི་གང་དང་གང་བཏབ་པ་དེ་དང་དེ་ནི་དམ་བཅའ་དང་
མཚུངས་པར་མཐོང་བས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་བཀག་པ་ལ་ལུང་གིས་ཀྱང་མི་གཞོད་
དེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་ནི་རང་ལུགས་ལ་འགར་ཡང་དངོས་པོ་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་ཅེས་མ་བསྟན་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་ནི། སྲི་རོལ་མེད་བར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐབ་པ་མེད་ན།
རྣམ་འབྱོར་པས་སྐྱ་མའི་མན་ངག་ལས་ཀའང་རུས་གྱིས་གང་བའི་ས་གཞི་མཐོང་བར་
བཤད་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་པ་ཡིས་སྐྱ་མའི་མན་ངག་ལས་
"ཀའང་རུས་གྱིས་གང་བའི་ས་གཞི་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེར་ཡང་ཡུལ་དབང་ཤེས་

༦ ཀང་

བ་གསུམ་ཆར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཐོང་བའི་སྲིར་ཏེ། ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་
 ལོག་པ་སྟེ་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་བསྟན་པའི་སྲིར་རོ། །སེམས་ཙམ་པ་ཚོས་ཅན།
 ཁྱོད་གྱི་དབང་སློབ་ལུལ་རྣམས་གཅིག་གིས་མཐོང་བར་གཞན་གྱིས་མཐོང་བ་ཇི་ལྟ་
 བ་དེ་ལྟར་མི་སྐྱབ་པའི་ཡིད་ཅན་གྱི་ཡང་རྣལ་འབྱོར་བས་ཀེང་རུས་མཐོང་བར་
 འགྱུར་བ་ན། དེ་བཞིན་དུ་ལུལ་དེར་སློབ་གཏན་པ་ན་གཅིག་ཤོས་རྣལ་འབྱོར་བ་མ་
 ཡིན་པས་ཀེང་རུས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ནི་བརྟུན་པ་སྟེ་མོས་པ་
 ཡིད་བྱེད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཀེང་རུས་གསལ་སྣང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྐབས་པའི་སྲིར། ཚུ་འབབ་པའི་སྐྱུང་ལ་ཡི་དུགས་གྱིས་རྣག་ཁྲག་མཐོང་
 བའི་སློབ་ཡང་ཚོས་ཅན། བྱི་རོལ་མེད་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་དཔེར་
 མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རབ་རིབ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཅན་གྱིས་སྐྱེ་ཤད་མཐོང་བ་དང་
 བརྟུན་པར་མཚུངས་པའི་སྲིར།

གཉིས་པ་ནི། མདོར་ན་ཇི་ལྟར་ཤེས་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་
 སློབ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་དོན་འདི་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱ་མེད་པར་ཤེས་
 པ་ཡོད་པ་མི་འཐད་པའི་སྲིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། གཞན་དབང་གི་སྐྱབ་བྱེད་རང་རིག་དགག། །སེམས་ཙམ་
 པའི་ལུགས་བདེན་གཉིས་ལས་ཉམས་པར་བསྟན། དེས་ན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲང་
 བར་རིགས་ལ། གཞན་དབང་དང་འཛིག་ཅེན་གྱི་ཐ་སྙད་འགོག་པ་མི་མཚུངས་པར་
 བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི། གཞན་དབང་གི་སྐྱབ་བྱེད་རྗེས་ནས་དགག། །དེའི་ལན་

དགག། །རིགས་པ་གཞན་གྱིས་རང་རིག་དགག། །གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
བ་མོ་ཤམ་བྱ་དང་མཚུངས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བ་མེད་པར་འདྲིལ་པ་རྗེས་གཞན་ཉིད་
དང་བྲལ་ཞིང་། གཟུང་འདྲིལ་རྗེས་ཐ་དད་པ་གཉིས་གྱིས་སྣོང་པའི་གཞན་དབང་གི་
དངོས་པོ་ཡོད་ན་གཞན་དབང་འདྲིའི་ཡོད་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྲུང་པའི་སྐྱུབ་
བྱེད་བརྗོད་རིགས་ཏེ། ཚད་མས་མ་བཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱང་མི་རྒྱུང་པའི་
སྤྱིར། རང་རིག་གིས་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། རང་རིག་དེ་ཉིད་གྱིས་ཤེས་པ་དེ་སྣོང་བར་གྲུབ་
བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རིག་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་།
རང་རིག་མེད་ཀྱང་འཇུག་སྐྱེ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དུས་སྤྱིས་འཇུག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལས་རང་རིག་
འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན། རང་རིག་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དུ་བརྗོད་པའི་འཇུག་པ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འདྲི་ནི་ཚོས་ཅན། རང་རིག་གི་སྐྱུབ་པར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། མ་
གྲུབ་པའི་སྤྱིར། རང་རིག་པ་ནི་གྲུབ་ལ་རག་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ནའང་འཇུག་པའི་ཤེས་པས་
ཡུལ་སྣོང་འཇུག་པ་རིག་པ་མིན་པར་ཐལ་ཏེ། སྣོང་འཇུག་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་ཉེར་སྤྲས་གྱིས་མ་ཤེས་པའི་སྣོང་བ་ཉེར་སྤྲས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་
པའི་འཇུག་ཤེས་གྱིས་མ་འཇུག་པ་བཞིན། མི་མཚུངས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྱི་
སྤྱི་བ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་གཏན་ཚིགས་འདྲིས་ནི་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་ཁྱད་པར་དག་ཀྱང་
འདྲོམས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རང་རིག་མེད་ན་འཇུག་སྐྱེ་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ལུས་འདི་
 དེ་ཡིས་མཐོང་སྟུང་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རྟེ། གང་གི་སྤྱིར་གང་གིས་ལུས་སྤོང་བར་
 གྱུར་པ་དེ་ལས་འཇུག་པ་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དབུ་མ་པ་ང་ལ་ཡོད་པ་མིན་པས་
 སྤོང་བས་ལུས་དུ་བྱས་པ་དེ་འཇུག་པས་མ་དབུད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར། འཇུག་ཚུལ་
 འདི་ཡང་ཚོས་ཅན། འདི་ག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོན་གྱི་ཚུལ་ལུགས་ཡིན་གྱི་བཏགས་དོན་
 བཅའ་ནས་བཞག་བྱ་མ་ཡིན་རྟེ། བཏགས་དོན་བཅའ་ན་མི་རྟེན་པའི་འདི་ག་རྟེན་གྱི་
 ཐ་སྟོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅམ་པ་ཁྲོད་ཀྱི་གཞན་དབང་གང་གིས་འདྲིན་པར་
 འགྱུར་རྟེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གྲུབ་ན་རང་རིག་གིས་འདྲིན་དགོས་པ་གང་
 ཞིག། རང་རིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར། རང་རིག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པ་དེ་འདྲིན་
 པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེད་པ་པོ་དང་ལས་དང་བྱ་བ་གཅིག་མིན་པས་
 སོ། །བཞི་པ་ནི། སེམས་ཅམ་པ་གཞན་ལ་གང་གིས་ན་འདི་ཡོད་པར་མི་རིགས་པ་
 མོ་ཤས་བྱས་གཞོད་པ་ཅི་ཞིག་བསྐྱུལ་རྟེ་དེ་ཡང་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་སྐྱེ་
 བ་མེད་ཅིང་མ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་གཞན་དབང་རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་པའི་
 དངོས་པོ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཆེ་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པ་ཚོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་པའི་རྒྱུར་ནི་གང་ཞིག་འགྱུར་རྟེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།
 རྒྱུར་བྱེད་ཡོད་པ་མིན་པའི་སྤྱིར། སེམས་ཅམ་པ་གཞན་གྱི་ལྟར་ན་འདི་ག་རྟེན་ན་
 གྲགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཀུན་ཀྱང་བརྒྱལ་བར་ཐལ། གཞན་དབང་གི་རྣམ་ལ་བདེན་
 པར་ཆགས་པ་ཡིས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། སློབ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་གྱུར་པ་
དེ་དག་ཚོས་ཅན། རྒྱུད་ལ་ཞི་བ་ལྷན་འདས་འཛོལ་བའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མེད་དེ།
ཀུན་རྫོབ་དང་དེ་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་ལས་ཉམས་ཤིང་བདེན་གཉིས་ལས་ཉམས་
བས་དེ་མ་བཏང་གི་བར་དུ་ཐར་པ་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། ཐ་སྙད་བདེན་པ་
རྟོགས་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པ་ཐབས་གྱུར་གྱུར་པ་སྟེ།
བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་གང་གིས་མི་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་ལོག་པས་ལམ་
ངན་ཞུགས་པའི་སྤྱིར།

བཞི་པ་ནི། གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ན་འདིག་རྟེན་གྱི་ཐ་
སྙད་འགོག་པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཉེ། ཇི་ལྟར་སེམས་ཚུལ་པ་རྒྱུད་
གྱིས་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འདོད་པ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་གྱུར་
ནི་བདག་གིས་ཁས་ཁ་རྒྱངས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་འབྲུབ་པའི་སྤྱིར་
དུ་གསུགས་སོགས་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་གྱུར་ཡོད་དོ་ཞེས་འདིག་རྟེན་གྱི་དོར་
བྱས་ནས་བདག་ནི་སྐྱ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིར། འདིག་རྟེན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཀུན་རྫོབ་
ཁས་ཁ་རྒྱངས་ཉེ། ཇི་ལྟར་སྤྱད་པོ་སྤངས་ནས་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པའི་དག་
བཅོམ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་དོ་ལ་གསུགས་སོགས་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ལྟར་འདིག་
རྟེན་ལ་ཡང་མེད་ན། ལྷག་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིག་རྟེན་ལས་གྱུར་ཡོད་ཅེས་བདག་
མི་སྐྱ་བའི་སྤྱིར། སེམས་ཚུལ་པ་ཚོས་ཅན། འདིག་རྟེན་ན་གསལ་པའི་སྤྱོད་ལ་འགོག་
མི་འདིགས་པར་ཐལ། གལ་ཉེ་རྒྱུད་ལ་འདིག་རྟེན་གྱིས་མི་གཞོད་ན་འདིག་རྟེན་ཉིད་ལ་
ལྟོས་ནས་སྤྱོད་ལ་འདི་ནི་དགག་པར་གྱིས་ལ་རྒྱུད་དང་འདིག་རྟེན་འདིར་ནི་ཚོད་

བར་གྱིས་དང་གྱིས་ནས་གང་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་དེ་བདག་གིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་
ལས་འཇིག་རྟེན་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་གྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ས་བརྩུ་པའི་མདོ་ལས་སེམས་ཚམ་དུ་གསུངས་པའི་
དགོངས་པ། རོན་སེམས་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པ། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་
སེམས་ཚམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚམ་སྐྱས་ཕྱི་རོན་མི་འགོག་པར་ས་བརྩུ་པའི་ལུང་གིས་
བསྐྱབ། རོན་དེ་ཉིད་མདོ་གཞན་གྱིས་བསྐྱབ། ཚམ་སྐྱས་སེམས་གཙོ་བོར་བསྐྱབ་པའོ།

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་དོགས་ནས་ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་ན།
ལུང་གིས་གཞོད་པས་འཇིགས་ནས་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ས་
བརྩུ་པའི་མདོ་ལས། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཚམ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ་
ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཚམ་ཞེས་པའི་ཚམ་སྐྱས་
ཕྱི་རོན་མི་དགག་པར་ཐལ། ས་དུག་པ་མདོན་དུ་སྟོགས་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་ཡིས་སྲིད་གསུམ་རྣམ་ཤེས་ཚམ་དུ་གང་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་དེས་
རྟག་པའི་བདག་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་བཀག་པ་རྟོགས་པའི་གྱིར་དང་། བྱེད་པ་པོ་ནི་
སེམས་ཚམ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་གསུངས་པའི་གྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྗང་རང་གི་བསྟན་བཅོས་དེ་དང་དེ་ལས་སྤྱ་སྟེགས་རྣམས་
གྱིས་གང་ཟག་སོགས་དེ་དག་སྐྱས་པ་དེ་དག་བྱེད་པ་པོར་མ་གཞིགས་ནས་ཀླུ་པ་
བས་སེམས་ཚམ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པོར་གསུངས་ཏེ། རྫོ་ལྡན་གྱི་རྫོ་ནི་འཕེལ་བར་
བྱ་བའི་གྱིར་དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་དེ་ལས་ཀུན་མཁྲེན་གྱིས་སྤྱ་སྟེགས་

གྲི་ལྷ་བ་རན་པའི་རི་སྤོ་མཐོན་པོ་འདྲོམས་པའི་དག་གི་རང་བཞིན་གྱི་དོ་རྗེ། གང་ཟག་
རྒྱན་དང་ལུང་པོ་དང་། །དེ་བཞིན་རྒྱན་དང་རྒྱལ་དག་དང་། །གཙོ་བོ་དབང་རྣམས་ཀྱི་དང་
པོ་རྣམས། །སེམས་ཚམ་དུ་ཉི་ངས་བཞད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་ནི་ས་བཙུ་པའི་མདོ་ལས་
སེམས་ཚམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གཅད་པའི་སྤྱིར་དུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ཞི། མདོ་ལས། “ སེམས་ཚམ་ཞེས་གསུངས་པ་འདིར་སྤྱི་རོལ་
གྱི་གཟུགས་ནི་འགོག་པ་དེ་ལྟར་མདོའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སློ་རྒྱས་པ་
ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་ཚིག་སྡེ་མ་མི་མདོན་པར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་རྗེ་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་
དུ་གཟུགས་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་ཚམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལ་ཚིག་སྤྱི་མ་
གཙོ་བོ་ཞེས་པ་མི་མདོན་པར་བྱས་ནས་མདོ་ལས་འདི་ག་རྟེན་ལ་སེམས་ཚམ་ཞེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
སེམས་ཚམ་ཞེས་མཐུན་ནས་ས་བཙུ་པའི་མདོ་དེ་ལས་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཉིད་
དགག་པར་མཛད་ན་ནི་སྤང་ཡང་ས་བཙུ་པའི་མདོ་དེ་ལས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་དེ་གཉི་སྤྱི་དང་ལས་ལས་སྦྱེས་པར་ཅི་སྤྱིར་གསུངས་ཏེ་
གསུངས་མི་རིགས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་རྒྱ་ལས་སྦྱེས་པར་འགལ་བའི་སྤྱིར་
རོ། །ཞེས་བྱ་ཚོས་ཅན། འདི་ག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ལ་སེམས་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། སེམས་
ཉིད་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཚན་འདི་ག་རྟེན་དང་སྤོད་ཀྱི་འདི་ག་རྟེན་ཤིན་ཏུ་སྤོ་ཚོགས་པ་
འགོད་ཅིང་སྤོད་ལ་འགོ་བ་མ་ལུས་པ་ལས་ལས་སྦྱེས་པར་གསུངས་ཤིང་། སེམས་
སྤངས་ནས་ནི་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་

² +།

ཅམ་ཞེས་གསུངས་པས། སེམས་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་ལོ་བརྒྱུག་གི་སྤྱི་རོལ་གྱི་
གཟུགས་ནི་བཀག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གཟུགས་ཡོད་མོད་གྱི་དེ་ལ་ནི་སེམས་
བཞིན་བྱེད་པ་ལོ་ཉིད་ཡོད་པ་མིན་པ་དེས་ནའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྤྱི་གཟུགས་མེད་ན་ནི་སེམས་ཡོད་པར་མ་
འཇིན་ཅིག །སེམས་ཡོད་པ་ཉིད་ནའང་སྤྱི་གཟུགས་མེད་པར་མ་འཇིན་ཅིག །ཅེས་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་ལ་གནས་པ་ལ་ཕྱང་ལོ་འཇིག་
རྟེན་ན་གསལ་བ་དེ་ལྔ་ཆར་ཡོད་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མངོན་སུམ་དུ་འཆར་
བར་འདོད་པ་ན། རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་དེ་ལྔ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། ཕྱང་ལོ་ལྔ་
ལོ་དེ་དག་ཚོས་ཅན། ཡོད་མེད་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་
པའི་ཚུལ་གྱི་མདོར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མཚུངས་པར་སྤངས་
ཤིང་། མངོན་པའི་ཚོས་ལས་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སློབ་པས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།
དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་འདི་དག་
བཤེས་ནས་ཀྱང་སེམས་ཅམ་པ་ཁྲིད་ཀྱི་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
རྣམ་ནི་ཚོས་ཅན། འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཚད་མས་བཀག་པས་སོ། །ལྟར་
བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པས་དངོས་ལོ་རྣམས་གདོད་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་སྐྱེས་
ཤིང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བདེན་གཉིས་མི་ཉམས་པ་
ལ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཁས་རྒྱང་དགོས་པ་དེའི་སྤྱིར། གསུམ་
པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་རོལ་མེད་པར་སེམས་ཅམ་གསུངས་པ་བྱང་དོན་དུ་བསྟན་པ།
མདོའི་བྱང་དེས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱང་དོན་དུ་ལུང་གིས་བསྟན་བ། རིགས་པས་བསྟན་
 བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེ་དང་ལྟ་བུའི་མདོ་གཞན་ཡང་བྱང་དོན་དུ་
 བསྟན་བའོ། །དང་པོ་ནི། ས་བརྟུ་པའི་མདོ་ལས་སྤྱི་རོལ་མེད་པར་མི་འགྲུབ་མོད།
 ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། སྤྱི་རོལ་སྤང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །སེམས་ནི་སྣ་ཚོ་གས་
 རྣམས་སུ་སྤང། །ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གནས་ལྟར་བ། །སེམས་ཚམ་དུ་ནི་ངས་
 བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྤྱི་རོལ་མེད་དོ་ཞེས། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་
 སྤེ་གང་ལས་སྤྱི་རོལ་སྤང་ཡོད་མིན་སེམས་ནི་སྣ་ཚོ་གས་རྣམས་སུ་སྤང། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་རོལ་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ།
 གཟུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་
 མོངས་པ་བརློག་པ་སྟེ་དེ་ཡང་བྱང་དོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འདི་ནི་སྟོན་པས་བྱང་
 དོན་ཉིད་དུ་གསུངས་ཤིང་འདི་ནི་བྱང་དོན་ཉིད་དུ་རིགས་པས་ཀྱང་འཕྲད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། སྤང་བཤད་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྤེ་སེམས་ཚམ་པས་ངེས་དོན་
 དུ་འདོད་པ་གཞན་ཡང་ནི་ཚོས་ཅན། བྱང་དོན་ཡིན་ཉེ། བྱང་དོན་ཉིད་དུ། རི་ལྟར་ནང་
 བ་ནད་པ་ལ། །སྤོན་པ་སྤོན་ནི་གཏོང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་
 ལ། །སེམས་ཚམ་དུ་ཡང་རབ་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་པའི་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དང་པོར་ཤེས་བྱ་སྤྱི་
 རོལ་དགག་པར་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་ཡིན་ཉེ། ཤེས་བྱ་སྤྱི་རོལ་མེད་ན་
 ཤེས་པ་དོན་དམ་པར་བཀག་པ་བདེ་སྟབས་ཏུ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཤེས་བྱ་སྤྱི་རོལ་

མེད་ན་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་གསལ་བ་ནི་བདེ་སྐྱབས་རྣམས་ཅེས་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ལུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བྱང་ལེས་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། མདོ་སྟེ་གང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མིན་པ་ཀུན་རྫོབ་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་དོན་ཅན་
དེ་བྱང་དོན་དུ་གསུངས་པའང་རྟོགས་ནས་བྱང་བར་བྱ་ཞིང། ལྟོང་ཉིད་དོན་ཅན་རེས་
དོན་དུ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། གཅེར་བུ་པ་ན་ཏེ། བྱམ་པ་དེ་
འཇིག་པ་ལས་སྐྱེ་བས་བདག་ལས་སྐྱེ་ཞིང། དབྱུག་གུ་དང་སྐྱད་པ་སོགས་ལས་སྐྱེ་
བས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་བདག་གཞན་རེ་རེ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་བརྗོད་པའི་ཉེས་
པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། བྱམ་པ་ཚོས་ཅན། བདག་གཞན་གཉིས་ལས་སྐྱེ་བའང་རིགས་པའི་
རོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལ་སྤར་བཤད་ཟིན་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་ཐོག་ཏུ་
འབབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོས་ཅན། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་
ཡོད་པ་མིན་ལ་དེ་ཉིད་དུ་ཡང་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་བདག་གཞན་རེ་རེ་
ལས་ནི་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ། །

བཞི་པ་ནི། རྒྱང་མན་ན་ཏེ། དངོས་སོ་རྣམས་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བས་གོང་གི་
སྟོན་རྣམས་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དངོས་སོ་མཐའ་དག་ཉག་ཏུ་རྒྱ་ཡིན་
མིན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང། འབྲས་བུ་ལོ་ཐོག་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ་
འཇིག་རྟེན་འདི་ཡིས་ས་བོན་ལ་སོགས་ནི་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་དག་གི་སྟོན་ས་སྤྱད་
པར་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གལ་ཏེ་དངོས་སོ་རྣམས་རྒྱ་མེད་ཁོ་ནར་སྐྱེ་

བར་ལྷ་ཞིག་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱར་པའ་ཚོས་ཅན། ལྷོན་པོ་འདྲིན་པའི་རང་གི་རྫོ་
ལྷོན་པོ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འདྲིག་རྟེན་མཐའ་དག་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་རྒྱ་ལིས་རྫོང་པར་གྲུར་ན་ནམ་མཁའི་ལྷུད་པ་ལའི་རྩི་
མདོག་རི་བཞིན་གཟུང་དུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྲུར་ན། ཤིན་ཏུ་ཆེས་བཟ་བའི་འདྲིག་
རྟེན་འདྲིན་པའང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

རྒྱར་པའ་དེས་ནི་ཚོས་ཅན། རི་ལྷར་འདྲིག་རྟེན་པ་རོལ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་
པར་འགྲུར་ཏེ་མི་འགྲུར་བར་ཐལ། རྫོང་གྲིས་བའཤད་པའི་འགྲུང་བ་དེ་དག་བདག་ཉིད་
གང་ཞིག་གིས་ནི་རྫོང་གི་སྒོའི་ཡུལ་དུ་འགྲུར་བ་དེའི་བདག་ཉིད་ཅན་མིན་པས་ན་
རགས་པའི་དོན་གང་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་འཕྱག་པོ་འདི་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚོས་
ཅན། འདྲིག་རྟེན་པ་རོལ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་བདག་ཉིད་ནི་ཤེས་བའི་རང་
བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྷ་བར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། འདྲིག་རྟེན་པ་རོལ་བ་སྐྱར་བ་
འདེབས་པ་དེའི་ལྷ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་དུ་མཚུངས་པའི་ལུས་དང་ལྷན་པ་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཆེ་འགྲུང་བའི་བདག་ཉིད་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་ཁས་ལེན་པ་
དེའི་ཆེ་བཞིན་ནོ། །སྤར་མ་བའཤད་པའི་འགྲུང་བ་འདི་དག་ལྷ་ཞིག་བདེན་པར་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། འགྲུང་བ་དེ་དག་རི་ལྷར་བདེན་པར་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ལྷར་བའཤད་ཟིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་གོང་དུ་རང་གཞན་ལས་དང་། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་
རྒྱ་མེད་སྤུན་མོང་དུ་ནི་བཀག་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་ན། རི་ལྷར་སྐྱེ་ཞེ་ན།
དངོས་པོ་རྣམས་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པ་དང་བལ་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་

དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡོད་པ་མིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང། རོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་
རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་ན། སྣོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་གཟུང་ཞེ་ན།
ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། གཉི་ལྷན་གྱི་སྣོན་གྱི་དབང་གིས་མི་མཁས་པས་འདུས་བྱས་ལྟ་
ཞེས་སྣ་ཚོགས་པ་སྣོ་གོས་གྱིས་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གིས་སྣོན་ཚོགས་དང་
མཚུངས་པའི་གཉི་ལྷན་འཇུག་པོ་འདི་གཞེན་ལ་ཡོད་པ་དེས་ན་ཡུལ་རྣམས་ལོག་པ་
དག་ཏུ་སྤང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རབ་རིབ་གི་མཐུ་ཡིས་འགའ་ཞེས་ལ་སྐྱ་
ཤད་དང་ཆོ་གཉིས་དང་མ་བུའི་མདོངས་དང་སྤང་མ་ལ་སོགས་པ་ལོག་པར་འདྲིན་
པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འོ། །ཚོས་ཅན། གལ་ཏེ་གཉི་ལྷན་ལ་བཞེན་ནས་ལས་འབྱུང་
གི་གཉི་ལྷན་མེད་པར་ལས་དེ་མི་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བར་མི་མཁས་པ་ཁོ་ནས་རྟོགས་པ་
སྣོ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གོང་མ་ཆགས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྣོ་གོས་བཟང་
པོའི་ཉི་མས་ལྷན་པ་སྐྱབ་པོ་རྣམས་རང་བསལ་བའི་མཁས་པ་དག་ནི་སྣོང་ཉིད་ཁོང་དུ་
རྒྱུད་ཅིང་གོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ན་ཐ་སྣང་དུ་ཡང་མོ་ཤམ་བྱ་དེ་བཞིན་
དུ་དེ་དག་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་
དོ་ཞེ་ན། ཚོས་ཅན། སྐྱ་ཤད་མཐོང་ལ་མོ་ཤམ་གྱི་དུ་མི་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་
རེ་ཤིག་རབ་རིབ་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ལ་བརྟུན་པར་བྱ་སྟེ་ཕྱི་ནས་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་
དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟུན་རིགས་པར་ཐམས། གང་དག་རབ་རིབ་ཅན་སོགས་གྱི་

ཡུལ་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་དེ་དག་མ་སྐྱེས་པས་སོ། ། །གལ་ཏེ་མི་ལམ་
གི་ཁང་ཁྱིམ་དང་། དེ་ཟེའི་མོང་ཁྱེར་དང་བཅས་པ་དང་། སྐྱེག་སྐྱེའི་ཚུ་དང་། མིག་
འཇུག་གི་སྐྱེས་པ་བྱུང་མེད་དང་། གཟུགས་བརྟན་གི་བྱུང་བཞིན་སོགས་ལ་སྐྱེ་མེད་
མཚོང་བ་ན་ཁྱེད་ལ་ཇི་ལྟར་མི་ལམ་གི་ཁང་ཁྱིམ་ལ་སོགས་མཚོང་བ་དེར་འགྱུར་ལ་
མོ་ཤམ་གི་བྱ་མི་མཚོང་བ་དེ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བརྟན་རིགས་པར་ཐལ། དེ་དག་དང་
མོ་ཤམ་གི་བྱ་ཡོད་པ་ཉིད་མིན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་འདི་ཚོས་
ཅན། རོན་དམ་པར་མེད་ན་ཐ་སྐྱད་དུ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱེ་བ་འདི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ།
གང་གི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་དུ་ན་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་མོ་ཤམ་བྱ་ལྟར་འདི་གཞེན་གི་མཚོང་
བའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཏྲག་ཏུ་རང་བཞིན་གིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྟོན་
པས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་གདོད་ནས་ཞི་ཞིང་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བ་དང་རང་བཞིན་གིས་
ཡོངས་སུ་སྲུང་ན་ལས་འདས་པར་གསུངས་པར་གྱུར་བ་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། མོ་
ཤམ་བྱ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་གིས་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་འདི་གཞེན་དུ་ཡང་ཡོད་
པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་འདི་ཀྱི་ལོ་ལོ་ཉིད་གིས་འདི་གཞེན་དང་དེ་ཉིད་དུ་མ་
སྐྱེས་པ་དེའི་ཕྱིར། རོན་དམ་པར་མེད་ན་མོ་ཤམ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ་བར་མི་
འགྱུར་ཏེ། ལུས་སོགས་འདི་དག་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་འདི་གཞེན་གི་རབ་ཏུ་གྲགས་
པར་ཡོད་པ་ཇི་བཞིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བས་ནལོ། །

གསུམ་པ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཚོས་ཅན། རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་

བར་འགྲུར་ཉེ། སྐྱེ་བ་གང་ཞིག །གང་གི་སྲིར་རྒྱ་མེད་པ་དང་དབང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་
 སོགས་དང་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྲུར་བ་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྲིར།
 ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཉེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི་ལྟ་བ་ངན་པའི་བྱ་བ་མཐར་
 དག་གཅོད་པར་བྱེད་དེ། གང་གི་སྲིར་དངོས་པོ་རྟོན་ནས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་རྟོགས་
 པས་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་འདི་དག་གིས་བརྟག་པར་མི་ལུས་པ་དེའི་སྲིར། ཚོས་
 ཅན། དངོས་པོ་བདེན་འཛིན་མེད་པར་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་འདི་རྣམས་མི་འབྱུང་
 རྟེ། མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་དངོས་པོ་བདེན་འཛིན་ཡོད་ན་འབྱུང་བར་འགྲུར་
 བ་སྟེ་དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་བདེན་པར་མེད་པར་ཡོངས་སུ་དབྱེད་ཟེན་པའི་སྲིར། དཔེར་
 བ་བྱུང་ཤིང་མེད་པར་མེ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། ཚོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པ་བྱས་པ་
 དེ་ཚོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་སྲིར་དུ་མ་མཛད་གྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྲིར་ནི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་བསྟན་ཉེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པས་བཅེངས་ལ་སྲིན་ཅི་
 ལོག་ཏུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་རྣམ་འབྱོར་པ་ནི་གྲོལ་བར་འགྲུར་བས། མཐར་འཛིན་
 གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་ལོག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྟན་བཅོས་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་འབྲས་བུར་མཁས་པ་རྣམས་གསུངས་པའི་སྲིར། གལ་ཉེ་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན། གཞན་གྱི་གཞུང་གིས་བརྟགས་པ་རྣམས་འཛིག་
 པར་གྱུར་ན་དབྱུ་མ་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ། དེའི་ཆེ་གཞན་སྟོབས་སྟོབས་རྒྱུར་བས་
 རང་ཉིད་འཛིགས་པའི་སྲིར། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁོ་རྣམ་
 པར་བསལ་ཉེ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ནི་སྲུང་དུ་གྲོལ་བར་འགྲུར་ཉེ། རང་གི་

ལྷ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་ལྷ་བ་ལ་རྒྱུད་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
འཆིང་བྱེད་གྱི་ཉོག་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་སྲིད་རྟོ། །

། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ། །

གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ། ཐར་
འདོད་གྱིས་ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་དགོས་པར་བསྟན།
བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་ཚུལ། བདག་དང་
ཤིང་ཉིའི་དབྱེད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་བསྐྱེ་བར་བསྟན་པའོ། །

། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་དགོས་པར་བསྟན་པ། །

དང་པོ་ནི། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཚོས་ཅན། བདག་ཅི་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལྷེ་ག་ན་འཆི་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་པ་
འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བ་ལས་བྱུང་བར་སྐྱོ་ཡིས་མཐོང་ཞིང་བདག་ཅི་འཇིག་ལྷ་འདིའི་
དམིགས་ལུལ་དུ་ཉོགས་པར་བྱས་ནས་འཇིག་ལྷ་སྐྱོང་བར་འདོད་པའི་སྲིད།

། བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག། །བདག་གི་བ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་རྒྱལ། །གཞན་སྤྲེས་བཏགས་པའི་སྲུང་པོ་ལས་རོ་པོ་ཐ་དད་པའི་
བདག་དགག། །རང་སྤྲེས་བཏགས་པའི་སྲུང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག། །དེ་

གཉིས་ཀྱི་ལྷག་མའི་ཕྱོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་གསུམ་དགག། །དེ་ཉིད་དང་
གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྗེས་ཡོད་དགག། །བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་
པ་ཚམ་དུ་བཞག་པ་དཔེ་དང་བཅས་ལ། དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་
སྤང་སྤྲོ་བའི་ཡོན་ཏན་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྡེ་མ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
འཛིག་ལྟའི་དམིགས་པ་བདག་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་གྲངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་བརྗོད་
པ་དང་། བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་དེ་ཟ་བ་པོ་ཡིན་པ་དང་།
རྟོག་དངོས་དང་རྣམ་འགྲུར་གྱི་བྱེད་པ་པོ་མིན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་བྱ་བ་
མེད་པར་སྤྲོ་སྤྲོགས་གྲངས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་དེའི་
དབྱེ་བ་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲོ་སྤྲོགས་ཅན་རྣམས་ལུགས་ནི་ཟ་དང་དུ་
གྲུར་ཉེ། བྱེ་བྲག་པ་ན་ལེ། བདག་དེ་ཟ་བ་པོ་ཡིན་པ། རྟོག་དངོས་ཡིན་པ། བྱེད་པ་པོ་
ཡིན་པ། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ། བྱ་བ་མེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྲོ་སྤྲོགས་པས་ངེ་ལྟར་བཏགས་པ་དེ་ལྟར་གྲུར་པའི་བདག་ནི་
ཚོས་ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མིན་ཉེ། སྤྲོ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མོ་ཤམ་གྱི་
བྱ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་གྲུར་པའི་བདག་འདི་ནི་ངར་འཛིན་ལྡན་སྤྲོས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ནས་རྟེན་དམིགས་པར་ཡང་མི་རིགས་ཉེ། མ་སྤྲོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོས་ཅན། ཀུན་
རྗེ་བ་ཏུ་ཡང་ཡོད་པར་མི་འདོད་དེ། བསྟོད་དུ་ཡང་ཚང་མས་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། སྤྲོ་སྤྲོགས་
པས་འདོད་པའི་བདག་དེའི་ཁྱད་པར་ཀུན་གྲང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཉེ། གང་གི་ཕྱིར་གྲངས་
ཅན་གྱི་བསྟོན་བཅོས་དང་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཀྱི་བསྟོན་བཅོས་ལས་བདག་དེའི་ཁྱད་པར་

ལྷ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་བསྟན་པ་དེ་ཀུན་ལ་ལྷ་སྟེགས་རང་ལ་གྲགས་པའི་མ་སྐྱེས་
པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་གཞོན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྤང་བོ་ལས་ངོ་བོ་
གཞན་པའི་བདག་མེད་དེ། སྤང་བོ་“གཟུང་” བ་མ་གཏོགས་བདག་དེ་ཡན་གར་དུ་འཛིན་
བར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྤང་བོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་འདི་འཛིན་ཉེན་གྱི་རར་
འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སློབ་དམིགས་ཉེན་དུ་ཡང་མི་འདོད་དེ། དེ་འདྲའི་བདག་དེ་རིག་པ་
མིན་པའང་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན། སྤང་བོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་པའི་བདག་མེད་
དེ། སེམས་ཅན་གང་དག་དུང་འགྲོར་བསྐྱལ་བ་མང་པོར་ཆེ་བསྐྱལ་བར་གྱུར་པ་དེས་
ཀྱང་མ་སྐྱེས་ཏུག་པའི་བདག་འདི་མ་^༡ མཐོང་ལ་རར་འཛིན་དེ་དག་ལ་ཡང་འཇུག་པར་
མཐོང་བ་དེས་ནའོ།

གཉིས་པ་ལ་ལྷ། སྤང་བོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་
འདོད་མི་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ། སྤང་བོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་
གཞན་བསྟན་པ། སྤང་བོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ།
གཞན་གྱི་ལུགས་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྐྱོན་སྐྱོང་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་སྡེ་པ་དག་ན་རྟེ། བདག་
ལྟའི་དམིགས་པ་སྤང་བོ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྤང་བོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་པའི་གང་ཟག་གྲུབ་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ནང་ནས་མང་བཀྱར་བ་ཁ་ཅིག་བདག་ལྟའི་ཉེན་དུ་སྤང་བོ་

༡ བཟུང་
༡༠ འདས་

ཞི་ལྷ་ཆར་ཡང་འདོད་དེ། བཅོམ་ལྷན་འདུས་ཀྱིས་དགེ་སྤོང་དག་དགེ་སྤོང་ངམ་གམ་
 ཟེ་གང་སྲུ་དག་ཅིག་བདག་གོ་སྟུམ་དུ་ཡང་དག་བར་རྗེས་སྲུ་ལྷ་བ་དེ་དག་ཞི་ཉེ་བར་
 ལེན་བའི་སྲུང་ལོ་ལྷ་ལོ་འདི་ལོ་ན་ལ་ཡང་དག་བར་རྗེས་སྲུ་ལྷ་ལོ་ཞེས་གསུངས་བས་
 ལོ། །མང་བཀུར་བ་ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་སྲུ་བདག་ཏུ་འདོད་དེ། བདག་ཉིད་བདག་
 གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །གཞན་ཞི་སྲུ་ཞིག་མགོན་དུ་འགྱུར། །བདག་ཉིད་ལེགས་བར་
 ལུལ་བས་ནི། །མཁས་བས་མཐོ་ངེས་ཐོབ་བར་འགྱུར། །ཞེས་བ་དང་། །སེམས་འདུལ་
 བ་ནི་ལེགས་བ་སྟེ། །སེམས་འདུལ་ནི་བདེ་བ་འདྲེན། །ཞེས་ངེས་འགའ་བདག་འདུལ་
 བར་གསུངས་ངེས་འགའ་སེམས་འདུལ་བར་གསུངས་བས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་བ་ནི། གལ་ཏེ་སྲུང་ལོ་བདག་ཡིན་ན་དེའི་སྲིད། བདག་དེ་དག་གྲང་
 མང་པོར་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་སྲུང་གཅིག་གང་ཞིག །སྲུང་ལོ་དེ་མང་བས་
 ལོ། །ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བདག་ནི་རྗེས་སྲུ་ཡོད་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྲུང་ལོ་བདག་
 ཡིན་པའི་སྲིད། སྲུང་ལོ་དེར་ལྷ་བ་ཚོས་ཅན། སྲིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།
 རྗེས་ལ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། ལྷག་མེད་གི་སྲུང་ན་ལས་འདས་པའི་
 ཚེ་ངེས་བར་བདག་ཆད་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་ཚེ་སྲུང་ལོ་ལྷ་ཆད་པའི་སྲིད།
 རྟགས་ཁས། སྲུང་ན་ལས་འདས་པའི་སྲོན་གྱི་རྣམས་ཅིག་དག་ལ་ནི། བདག་ངོ་བོ་ཉིད་
 གིས་སྐྱེ་འདིག་གྲེད་བར་ཐལ། བདག་སྲུང་གཅིག་གང་ཞིག །སྲུང་ལོ་ངོ་བོ་ཉིད་གིས་
 སྐྱེ་འདིག་གྲེད་པའི་སྲིད། ལས་དེའི་འགྲུས་བྱ་དང་འགྲེལ་བ་མེད་བར་ཐལ། གྲེད་བ་
 ལོའི་བདག་མེད་བས་སོ། །རྣམས་ཅིག་སྲུ་མས་བྱས་པའི་ལས་གི་འགྲུས་བྱ་རྣམས་ཅིག་
 སྲི་མ་རྣམས་སྲུ་ཡོངས་སྲོད་པས་སྲོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ལྷན་གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་

འབྲས་བུ་ལ་གཞན་གྱིས་ཟ་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྐྱེན་གཞན་གྱིས་མོངས་སྤོང་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ལས་བྱས་པ་རྒྱུ་ཚོས་པ་དང་མ་བྱས་པ་དང་འཕྲད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐད་ཅིག་སྲ་སྲི་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་རྒྱུད་གཅིག་ཡོད་པས་སྐྱེན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་རྣམས་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་སྲར་རྣམ་པར་དཔུང་པའི་ཆེ་ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་པའི་སྲིད། སྤང་བོ་དང་སེམས་བདག་ཏུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པ་དང་བྱས་པ་རྒྱུ་ཚོས་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་པ་དེའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྤང་བོ་བདག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་བོ་བདག་ཡིན་ན་བདག་དང་འདིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །བདག་དང་འདིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་མེད་པའི་སྲིད་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། མང་བཀུར་བ་ཁྲོད་ཀྱི་ལྟར་ན་རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་དེའི་ཆེ་དེས་པར་སྤང་བོའི་དངོས་པོ་རྣམས་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྤང་བོ་བདག་ཡིན་པའི་སྲིད། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཆེ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པས་སྐྱེན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཁྲོད་ཀྱི་སྤང་བོ་དང་སེམས་བདག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་⁹⁹དེའི་ཆེ་རྟག་པའི་བདག་སྤོང་བ་སྤེ་མེད་པར་མཐོང་བའི་སྲིད། ཁྲོད་ཀྱི་ལྟར་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིས་

99 བའི་

གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་ཚེ་རྟག་གཅིག་རང་
དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཅམ་མེད་པར་མཐོང་བའི་སྲིད། བདག་མེད་རྟོགས་པ་མཐར་
སྲིན་པར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཚོས་ཅན། ད་དུང་འདོད་ཆགས་སོགས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
བར་ཐལ། གཟུགས་ལ་བདེན་པར་དམིགས་ནས་འཇུག་པའི་སྲིད་དང། གཟུགས་
དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པ་མེད་པའི་སྲིད།

བཞི་པ་ལ་ལྟ། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་པོ་ཁོ་ན་ལ་ལྟ་བར་གསུངས་
པའི་དོན་བཤད་པ། མདོ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་པོ་ཚོགས་ཅམ་བདག་མ་ཡིན་
པར་བཤད་པ། སྤང་པོ་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་བཞོད་པ་བདག་མ་ཡིན་པ། སྤང་པོ་
ཚོགས་ཅམ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ། ཟུབ་པས་བདག་དེ་
ཁམས་ཏུག་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པར་གསུངས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤང་གི་དགོངས་པ་དགག་སྤོགས་ནས་ཡིན་པར་བསྟན་
པ། ཟུབ་སྤོགས་ནས་ཡིན་ཏུ་ཆུག་ཡང་སྤང་པོ་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ། དེ་དག་
ལ་གཞན་གྱི་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་དེ། གང་གི་སྲིད་སྟོན་པས་སྤང་པོ་བདག་
གོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་སྲིད་ཏེ། དགོ་སྤོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་གང་སུ་དག་ཅིག་བདག་གོ་
སྟམ་ཏུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་
དག་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟོའི་ཞེས་གསུངས་པས་སོ་ཞེ་ན། མདོ་དེ་ནི་
སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་པའི་བདག་འགོག་པ་ཡིན་གྱི་སྤང་པོ་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། མདོ་གཞན་པས་གཟུགས་བདག་མིན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྲིད་

དོ། །དག་སྐྱོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་གང་སུ་དག་ཅེག་ཅེས་སོགས་མདོར་བསྟན་པ་འདིས་
སྤང་སོ་བདག་གོ་ཞེས་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་མདོ་གཞན་ལས་གཟུགས་
ཚོར་བདག་མིན་འདུ་ཤེས་ཀྱང་མིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་མིན་རྣམས་ཤེས་ཀྱང་བདག་མིན་
བར་གསུངས་པ་དེའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དག་སྐྱོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་གང་སུ་དག་ཅེག་སོགས་ཀྱི་མདོ་འདིས་
སྤང་སོ་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཀྱང་སྤང་སོའི་ངོ་བོ་རེ་རེ་ནས་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་མིན་ཏེ།
སྤང་སོ་བདག་གོ་ཞེས་བཞེད་པའི་ཚེ་སྤང་སོ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་པ་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་ཤིང་རྣམས་ནི་ནགས་ཚལ་ལོ་ཞེས་བཞེད་པའི་ཚེ་ན་ཤིང་
གི་ཚོགས་པ་ནགས་ཚལ་ཡིན་གྱི། ཤིང་རེ་རེ་བ་ནགས་སུ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་
གཞན་ལ་བྱུང་བ་དཔེར་བཞེད་པའོ། །སྤང་སོ་ཚོགས་པ་བདག་ཡིན་པར་འདོད་དོ་ཞེ་
ན། སྤང་སོ་ཚོགས་པ་ཅམ་ཚོས་ཅན། བདག་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། མགོན་མིན་ཞིང་འདུལ་
བའམ་དབང་སོ་ཉིད་ཀྱང་མིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྗས་སུ་མེད་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མགོན་དང་འདུལ་བ་དང་དབང་སོར་མི་འགལ་ཏེ། མགོན་གྱིད་
པ་ནི་ཚོགས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱུང་སྟེ། ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ཅན་ངོ་སོ་
གཅིག་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བདག་གི་སྤྱི་རེས་འགའ་སྤང་སོ་ཚོགས་
པ་ལ་སྐྱོར་ལ་རེས་འགའ་ཚོགས་པ་ཅན་ལ་སྐྱོར་བ་ལ་རིགས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར།
གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྤང་སོའི་ཚོགས་པ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་ཤིང་
རྩ་དེའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་སྤྱོད་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་རྣམས་ཤིང་རྩ་ཉིད་དུ་འགྱུར་
བར་ཐལ། ཤིང་རྩ་དང་བདག་གཉིས་རང་གི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་འཛོག་མི་འཛོག་

མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མདོ་ལས། རི་ལྷར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་
ནས་ཤིང་རྟེན་བརྟེན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྤང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀྱུན་རྫོབ་
སེམས་ཚན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤང་པོ་འདུས་པ་ཙམ་བདག་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་སྤང་པོ་
ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཚན་དུ་འདོགས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྤང་པོ་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་བཀོད་པ་དེ་བདག་ཡིན་ནོ་ཞེ་
ན། རྒྱུད་ལ་གཟུགས་ཚན་དེ་དག་ཉིད་བདག་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་གྱི། སེམས་སོགས་
ཚོགས་ནི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དབྱིབས་དེ་
གཟུགས་ཚན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་སོགས་དེ་དག་ལ་དབྱིབས་ཡོད་པ་
མིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཚན། ལེན་པ་སོ་བདག་དེ་རང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྤང་
པོ་དང་གཅིག་པའི་དངོས་པོར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་སྤང་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་
ན་ལས་དང་བྱེད་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱེད་པ་སོ་བདག་མེད་ཀྱང་ལས་སུ་བྱ་བ་སྤང་པོ་འདུས་
པ་ཙམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་སྟུང་དུ་སློང་ལ་སེམས་པ་ཡིན་ན། དེ་ཡང་འཐད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་བྱེད་པ་སོ་མེད་པར་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བུ་ནི། ཤེས་བྱ་
ཚོས་ཚན། ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་སློང་སྤང་པོ་རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་དེ་རྣམས་ལ་
དམིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་དེ་ནི་སྤང་པོ་རེ་རེ་བ་དེ་རྣམས་དང་། དེ་ཉིད་མ་
ཡིན་སྤང་པོ་ཚོགས་ཙམ་ཉིད་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་སྐབས་སུ་བདག་དེ་
ས་ཚུ་མེ་རླུང་དང་རྣམ་ཤེས་དང་། ལམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བ་ཁམས་ཀྱི་གདང་ནི་མིག་

སོགས་རེག་པ་ཡི་རྟེན་ཐུག་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེ་བར་བསྐྱབ་ཞིང་། སེམས་དང་
སེམས་སྤང་གི་ཚོས་རྣམས་གདགས་གཞིར་ཉེ་བར་བསྐྱབ་ནས་རེས་པར་གསུངས་
བ་དེའི་སྲིད།

ལྷ་པོ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་ཅམ་
ཤེས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་བདག་ཏུ་ལྷ་བ་དབྱིས་ཀྱང་འབྲེན་ཞེས་སྣ་
བ་ཤིན་ཏུ་མཚར་རྟེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཚེ་རྟག་པའི་བདག་ཅམ་སྤོང་ཞིང་། རྟག་
པའི་བདག་འདི་ནི་རང་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་རྣམས་གད་གི་རྟེན་ལུལ་དུའང་མི་
འདོད་བ་དེའི་སྲིད། དཔེར་ན་རང་གི་བྲིས་ཀྱི་ཅིག་སྤྲུག་ན་སྣལ་གནས་པ་མཐོང་ནས་
འཛིགས་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་འདི་ན་སྤང་ཆེན་མེད་ཅེས་དོགས་པ་བསལ་ནས་
དེས་སྣལ་གྱི་འཛིགས་པའང་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ནི་ཤེ་མ་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་གནས་
མོར་ཉེ་བཞད་གད་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་བཞིན་ལོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་ལྷན་པའི་སྤོགས་དགག་པ།
བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱོམས་ཉེ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན།
བདག་སྤང་པོ་ཉིད་གྱིས་སྤྲུབ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འདོད་བ་འདི་སྲིད་ཅི་ལོག་གི་
རྟོག་པས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོ་ལ་བདག་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་
བདག་ལ་ཡང་སྤང་པོ་དེ་རྣམས་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། གད་གི་
སྲིད་བདག་སྤང་འདིར་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གཞན་ཉིད་ཡོད་ན་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་རོ་བོ་
ཉིད་གྱིས་སྤྲུབ་པའི་རྟོག་པ་འདིར་འགྱུར་ན་ཡང་བདག་སྤང་པོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གཞན་
ཉིད་དེ་མེད་པའི་སྲིད། བདག་ནི་གཟུགས་དང་ལྷན་པར་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མི་འདོད་དེ།

གངགི་སྲིར་བདག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་སྲིར། བདག་སྤང་པོ་དང་ལྡན་
པའི་དོན་དུ་སྦྱོར་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དེ། གཞན་དང་ལྡན་པ་ནི་ལྷས་སྲིན་གནག་
དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་མིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ལྷས་སྲིན་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་
ལྟ་བུ་ཡིན་ན། བདག་ནི་གཟུགས་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་མེད་པའི་སྲིར།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྤང་པོ་དེ་དག་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་ཚ་ཉི་
ལྟར་འདོད་དེ། གཟུགས་བདག་མིན་པ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། བདག་ནི་གཟུགས་
དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པ་མིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་ལྟ་བ་དང་། གཟུགས་ལ་བདག་མེད་
བདག་ལའང་གཟུགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་དེར་ལྟ་བ་སྟེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་
བཞིར་སྤང་པོ་ཀུན་ལ་ལྟ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྲིར་ལོ། །ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་
པའི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རི་ལྷན་སྐྱུག་པོ་ལ་གནས་པའི་ཅེ་མོ་མཐོ་བར་གྱུར་བ་
ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྤངས་ན་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་
དེ། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རི་བོ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟོ་རྩེ་ཡིས་བཙོམ་པ་ན་བཙོམ་པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་གང་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་
ཁྱོད་འཛིག་ཅིང་སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་སྲིར།

བཞི་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མང་
བཀུར་བ་ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དང་རྟག་མི་རྟག་ལ་སོགས་པར་བརྗོད་དུ་
མེད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་འདོད་ལ། རྣམ་ཤེས་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་བྱར་ཡང་གང་ཟག་
དེ་འདོད་ཅིང་གང་ཟག་དེ་ནི་རར་འཛིན་ལྡན་སྐྱེས་ཀྱི་གཞི་དམིགས་པར་ཡང་འདོད་
པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མི། །ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། །གལ་ཏེ་བདག་འགའ་དངོས་པོར་གྲུབ་པར་
 གྱུར་ན། །སེམས་ལྟར་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་མི་
 འགྱུར་བར་ཐལ། །གང་གི་སྤྱིར་གཟུགས་ལས་སེམས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་
 མེད་པར་མི་རྟོགས་པ་ལྟར། །དངོས་པོར་ཡོད་པ་རྣམས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་
 དུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་མིན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། །ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། །ལུང་པོ་ལས་
 དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བདག་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་ངོ་
 བོས་ཡོད་པར་གྲུབ་པར་རྟོགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། །གང་གི་སྤྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་བུམ་པ་རྗེས་
 ཡོད་ཀྱི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གཟུགས་སོགས་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་
 བརྗོད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །བདག་དེ་ཚོས་ཅན། །རྗེས་ཡོད་ཀྱི་དངོས་མེད་
 ཡིན་པར་ཐལ། །དངོས་པོའི་ཚོས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དང་གྲལ་བའི་སྤྱིར། །ལྷན་སྟེ།
 ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མི་འདོད་ལ། །གཟུགས་སོགས་
 ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོར་འདོད་ཅིང་དངོས་པོ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་
 གཉིས་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེའི་སྤྱིར།

། བདག་དང་ཤིང་རྟེན་དབྱེད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་བསྐྱེ་བ། །

ལྟ་བུ་ལ་བཞི། །བདག་མཐའ་བདུན་དུ་མེད་ཀྱང་རྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཤིང་རྟེན་དང་
 འབྲ་བར་བསྟན། །སྤར་མ་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ལྷག་མ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད། །དེ་ལྟར་
 བཤད་པ་ལ་གཞན་གྱིས་རྩོད་པ་སྤང་བ། །མིང་གི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་དོན་གཞན་ཡང་གྲུབ་པར་
 བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། །རང་འཛིན་གྱི་རྟེན་བདག་ནི་ཚོས་ཅན། །རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་

དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པས་དབྱུང་ན་རྗེས་སུ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཚོས་
 ཅན། བདག་འདི་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་འདི་ནི་
 ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་མིན། ཕུང་པོའི་ངོ་བོ་འང་བདག་མིན། ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་
 གྱིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མིན། ཕུང་པོ་དེ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ལྷན་པ་མིན་པ་གང་
 ཞིག། བདག་གི་ཐ་སྙད་སྟོན་མ་རུས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཤིང་རྩ་རང་གི་
 ཡན་ལག་ལས་དོན་གཞན་དུ་འདོད་པ་མིན། གཞན་མིན་པའི་གཅིག་པ་མིན། ཡན་
 ལག་དེ་དང་ལྷན་པ་ཡང་མིན་ཞིང་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཡན་ལག་དག་ཤིང་རྩ་
 དེར་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་“བརྟེན”⁹⁷ པ་མ་ཡིན། ཡན་ལག་འདུས་པ་ཙམ་ཤིང་རྩ་མིན། ཡན་
 ལག་གི་དབྱིབས་ཤིང་རྩ་མིན་ཀྱང་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྩར་འདོགས་པ་ཇི་
 བཞིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཁ་སློབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས། ཚོགས་པ་ཤིང་རྩར་འདོད་པ་དགག། དབྱིབས་ཤིང་རྩར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཤིང་རྩ་བཞིག་པའི་ཡན་ལག་སིལ་བུར་
 གནས་པ་ལ་ཤིང་རྩ་ཉིད་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཤིང་རྩའི་ཡན་ལག་ཚོགས་
 ཙམ་ཤིང་རྩར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཤིང་རྩའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་དང་ཡན་ལག་གི་
 དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྩར་རིགས་པ་འང་མིན་ཏེ། ཤིང་རྩའི་ཡན་ལག་དག་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྩ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤིང་རྩའི་ཡན་ལག་རེ་
 རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་གང་ཡང་ཤིང་རྩ་མ་ཡིན། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཤིང་རྩ་མེད་པའི་ཕྱིར།

97 རྟེན

སྤྱི་མ་ཁས།

གཉིས་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཤིང་རྟ་ཡིན་ན། ཡན་ལག་རེ་
 རེའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟ་ཡིན་ན། ཡན་ལག་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟ་ཡིན། དང་
 བོ་ལྟར་ན། ཡན་ལག་མ་བསྐྱིགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིབས་དང་ཁྱུང་བར་མེད་པའི་
 དབྱིབས་ཤིང་རྟ་ཡིན་ན། དེའི་དུས་ཀྱི་དབྱིབས་དང་མི་འདྲ་བའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟ་
 ཡིན། དང་བོ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་གྲེ་བར་གྱུར་བ་དེ་དག་ལ་རྗེ་ལྟར་ཤིང་རྟ་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་པ་ལྟར། དེ་ལྟར་ཡན་ལག་བསྐྱིགས་པའི་ཆེ་ཡང་ནི་ཤིང་རྟ་ཡོད་པ་མིན་པར་
 ཐལ། ལྟར་ཡན་ལག་མ་བསྐྱིགས་པའི་ཆེ་དབྱིབས་ཡོད་པར་གྱུར་བ་རྗེ་བཞིན་དུ་
 ཤིང་རྟར་གཏོགས་པ་ལའང་དབྱིབས་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཡན་ལག་རེ་རེ་
 བའི་དབྱིབས་ཚམ་ཤིང་རྟར་འཛོག་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་གཉིས་པ་ལྟར། དེ་ལྟར་ཤིང་རྟ་
 ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་དུས་འདིར་འཕང་ལོ་སོགས་ལ་སྤར་གྱི་ལས་དབྱིབས་མི་མ་ཐུན་པ་
 ཐ་དད་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཡན་ལག་སོ་སོ་བའི་དབྱིབས་ཚམ་ཤིང་རྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ལྟར་བའི་དབྱིབས་འདི་ཡོད་ན་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། དེའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 པ་དེའི་སྤྱིར། ཡན་ལག་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡན་ལག་
 ཚོགས་པ་གང་ཞིག་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་ཅི་ཡང་མིན་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐབས་འདིར་ནི་
 དབྱིབས་སུ་ལྟ་ཞིག་རྗེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དབྱིབས་དེ་ཡན་ལག་
 ཚོགས་ཚམ་གྱིས་བཏགས་ཚོས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་ཚོགས་
 པ་རྗེས་ཡོད་ཅང་མེད་པས་སོ། །སྤྱི་མ་ཁས།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཚོགས་པ་བཏགས་ཡོད་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱིབས་

བཏགས་ཡོད་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། མི་བདེན་པའི་རྒྱ་ལ་
བརྟེན་པར་བྱས་ནས་འགྲུལ་བྱའི་རྣམ་པ་མི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་ནི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྫོང་གི་ཚོགས་པ་བཏགས་ཡོད་ལ་བརྟེན་ནས་
དབྱིབས་བཏགས་ཡོད་འདོགས་པ་འདི་ནི་རི་རྩེ་ལྷར་འདོད་པ་དེ་ལྷར་འཐད་པའི་སྲིད།
ཤིང་རྩའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཤིང་རྩ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་འདི་ས་ནི་ཚོས་ཅན།
དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། བྱམ་པའི་གཟུགས་སོགས་རྩལ་བརྒྱད་ཚོགས་པ་དེ་
ལྷར་གནས་པ་རྣམས་ལ་བྱམ་པའི་སློང་འགྲུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའང་རིགས་པ་མིན་པ་
ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་སྲིད་རོ། །བྱམ་པའི་གཟུགས་སོགས་ཚོས་ཅན། བྱམ་སོགས་དེ་
དག་ཚོར་གྱི་དབྱིབས་སུ་མི་རིགས་ཏེ། རྫོང་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་
དེའི་སྲིད་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པས་སོ།

གསུམ་པ་ནི། ཤིང་རྩ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་བཅའ་བས་མ་རྟེན་
ཀྱང་མེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་འཇམ་འཇིག་རྟེན་དུ་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་
བཅའ་བས་འགྲུབ་པར་འགྲུར་བ་མིན་མོད་ཀྱི། བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་རྣམ་དབྱེད་
མེད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཉིད་ལས་འདིར་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་
འདོགས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད།

བཞི་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཤིང་རྩ་ལ་མིང་གི་ཐ་སྙད་གྱིས་དོན་གཞན་
ཡང་བྱུང་སྟེ། ཤིང་རྩ་དེ་ཉིད་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་ལྷོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཆ་
ཤས་ལ་ལྷོས་ནས་ཆ་ཤས་ཅན་དང་། ཉེ་བར་སྤང་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྩ་དེ་ཉིད་
བྱེད་པ་པོ་ཞེས་འགྲོ་བར་བསྟན་ལ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལ་ལྷོས་ནས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ལེན་

བ་པོ་ཉིད་དུ་འགྲུབ་པའི་སྲིད། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་
བ་མ་བརྒྱུག་ཅིག་ཅེས་དངོས་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྒྱུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་
རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་ཤིང་རྟ་མ་ཡིན། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཤིང་རྟ་མེད་པར་ཁས་སྦྲངས་
པའི་སྲིད།

དུག་པ་ལ་ལྷ། དངོས་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། ཤིང་རྟ་དང་བདག་གི་ཐ་
སྤྲད་དང་དོན་སྦྱར་བ། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཡོན་ཏན་
གཞན་བརྟན་པ། འཚིང་གོལ་གྱི་གཞིའི་བདག་ངོས་གཟུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དབྱ་མ་པའི་སྐབས་འདིར་ཤིང་རྟ་དེའི་གྲུབ་
པའི་ཚུལ་མ་བཏགས་པར་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། གྲུབ་ཚུལ་དེས་ཀུན་
རྫོབ་འཐད་པར་མ་ཟད། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འང་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་སྲིད་
ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེ་རྙིང་དགོས་པ་ལས་
བཏགས་དོན་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་བཅའ་བའི་ཆེ་མེད་པའི་ཤིང་རྟ་གང་ཡིན་པ་དེ་རི་
ལྟ་བུར་ཡོད་ཅེས་རྣམ་འགྲུབ་པས་ཤིང་རྟ་འདིའི་ཡོད་པ་མི་རྙིང་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཤིང་རྟ་མེད་མོད་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་ཅམ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་འང་མི་འཐད་དེ། ཤིང་རྟ་ཡོད་པ་ཉིད་མིན་ན་དེའི་ཆེ་
ཡན་ལག་ཅན་མེད་ཅིང་དེའི་ཡན་ལག་ཀྱང་མེད་པའི་སྲིད། ལྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་
མེས་ཡན་ལག་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བསྐྱེད་པས་ན་ཡན་ལག་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་སྟོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཡན་ལག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་སྲིད། ཤིང་རྟ་ཚོགས་ན་ཡན་ལག་མེད་པ་དབེ་དེ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བདག་ཤིང་རྟ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱལ་ལ་
བརྟེན་ནས་བདག་ཡུང་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཉིད་དུ་འདོད་ཅིང་ཉེར་ལེན་སྤང་པོ་དེ་ལས་
ཡིན་ལ་བདག་འདི་ནི་བྱེད་པ་པོ་འང་ཡིན་པའི་སྲིད།

བཞི་པ་ནི། བདག་འདི་ནི་ཚོས་ཅན། བརྟན་པ་མིན་ཞིང་མི་བརྟན་པ་ཉིད་དུ་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་འཇིག་མིན་ལ། རྟག་པ་ཉིད་
ལ་སོགས་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན། དེ་ཉིད་དང་ནི་གཞན་ཉིད་དུ་འང་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མིན་པའི་སྲིད།

ལྔ་པ་ནི། འོ་ན་འཆིང་གྲོལ་གྱི་གཞིར་སྤྱར་པའི་བདག་དེ་གང་ཞེ་ན། བདག་
བཏགས་དོན་བདུན་གྱིས་བཙལ་བའི་ཚེ་མ་རྟེན་ཡུང་མ་གྲུབ་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ།
གང་ལ་དམིགས་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་རང་འཇིག་པའི་སློང་རབ་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་དེའི་
བདག་གི་བ་གང་ཡིན་པ་དེར་ང་ཡིར་འཇིག་པའི་སློང་འབྱུང་བའི་བདག་དེ་ནི་མ་
བཏགས་པ་གྲགས་པའི་དོར་གཏི་སྤྲུག་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བདག་གི་
བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། གང་གི་སྲིད་བྱེད་པོ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ལས་མེད་པ་
དེའི་སྲིད། བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སློང་བར་སྤྲོ་ཞིང་།
གོ་མས་པར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འབྱུང་ཏེ། བདག་དང་
བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་དེའི་སྲིད།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རུམ་སྐྱམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བསྐྱེ་བ། རྒྱ་འབྲས་

ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བསྐྱེ་བ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བལོ། །

དང་པོ་ནི། །ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ལུས་པ་དང་སྣམ་བུ་དང་རེ་སྟེ་དང་དམག་དང་
ནགས་ཚལ་དང་སྤང་བ་དང་། ལྡོག་ཤིང་དང་། ཁང་ཁྲིམ་དང་། ཤིང་རྩ་སྤང་དང་འགྲོ་
གནས་ལ་སོགས་དངོས་པོ་རྣམས་གང་དག་དང་དེ་བཞིན་གང་དག་གི་སྐོ་ནས་སྐྱེ་པོ་
འདིས་བསྐྱད་པ་དེ་རྣམས་མ་བཏགས་པར་གྲུབ་པ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་སྤྱིར་
སྤྱབ་དབང་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་ལྡན་ཅིག་རྩོད་པ་མི་མཛད་པར་འཛིག་རྟེན་ན་གང་
ཡོད་པ་དེ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་སྤྱིར། དངོས་པོ་གང་དག་གི་སྐོ་ནས་རི་རྩར་བསྐྱད་
ཅེ་ན། ལུས་པ་ཡན་ལག་ཅན་དང་གྲོ་མོ་དེའི་ཡན་ལག་དང་ལུས་པ་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་
མི་རིས་སྟོ་སངས་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་། དུལ་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་ཅན་ཆགས་
པ་དང་། དུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་སྟེད་པ་འདོད་ཆགས་དང་། ལུས་པ་མཚན་གཞི་དང་
སྟོ་སྤྱིར་བ་མཚན་ཉིད་དང་ནི་མེ་སྟེག་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལུང་ཤིང་
བསྟེག་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཚོས་ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་
རིགས་པས་དཔྱད་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཤིང་རྩའི་ཐ་སྟོན་ལྟར་བཏགས་དོན་རྣམ་པ་བདུན་
གྱིས་རྣམ་དཔྱད་བྱས་པས་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པར་འཛིག་རྟེན་
ཀྱི་གྲགས་པའི་སྐོ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། །ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ལྷ་འབྲས་གཉིས་པན་ཚུན་སྟོས་གྲུབ་ཡིན་
ཏེ། གལ་ཏེ་ལྷ་ཡིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་བསྐྱེད་པ་དེ་སྟེ་ན་དེ་ལྷ་ཡིན་ཞིང་གལ་ཏེ་
འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་ན་ནི་བསྐྱེད་པ་དེ་མེད་པས་འབྲས་བུ་དེ་ལྷ་མེད་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ།
འབྲས་བུ་ཡང་ནི་ལྷ་ཡོད་པར་གྱུར་ན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་ལྷ་འབྲས་

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ཚུ་གང་ལས་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་སྤྲེ་བར་འགྱུར་བ་ཚུ་འབྲས་
དེ་གཉིས་གང་ཞིག་ལས་སྤར་གང་ཞིག་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་སྣོད་ཤིག། །རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཚུ་སྤྲེ་བ་མི་རིགས་ཏེ། ཚུའི་དུས་སུ་འབྲས་བུ་གྲུབ་དགོས་པའི་སྤྲིར།
འབྲས་བུ་སྤྲེ་བ་མི་རིགས་ཏེ། འབྲས་བུ་ཚུ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྲིར།

གཤམ་ཏེ་ཚོང་གི་ཚུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ཚུ་ཡིས་སྤང་ནས་འབྲས་བུ་
སྤྲེད་པར་བྱེད་དམ་མ་སྤང་བར་སྤྲོད། དང་པོ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་སྤྲེད་བྱེད་དང་འབྲས་བུ་རོ་
བོ་ཐ་དང་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཚུ་འབྲས་དེ་དག་རུས་པ་གཅིག་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཚུ་འདི་ཚོས་ཅན། ཚུ་མིན་ནམས་དང་ཁྲད་མེད་དུ་འགྱུར་
བར་ཐལ། འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་སྤྲིར། ཚུ་ཚོས་ཅན།
འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྤྲེད་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་དང་སྤང་མ་སྤང་གི་སྣོད་ནས་
མི་སྤྲེད། སྤང་མ་སྤང་གཉིས་པོ་འདི་དག་སྤངས་ནས་རྟོག་བ་གསུམ་པ་གཞན་ཡང་
ཡོད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྲིར། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཅི་སྟེ་ཚོང་གི་ཚུ་ཡིས་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲེད་
པར་མི་བྱེད་པ་དེའི་སྤྲིར། ཚུ་ནི་ཚོས་ཅན། ཚུར་འཛོག་པའི་ཚུ་མཚན་མེད་པ་ཅན་
དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། འབྲས་བུ་སྤྲེད་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྲིར། འདོད་ན། དེའང་ཡོད་པ་
མིན་ཏེ། ཚུ་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་སྤྲིར་རྟོ། །དུ་མ་པ་ཚོས་ཅན། བདག་ལ་ཚུ་འབྲས་
སྤང་མ་སྤང་བརྟགས་པའི་སྣོད་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་འདི་ག་རྟོན་པའི་དངོས་པོ་ནམས་
གྱང་ཡོད་དེ། གང་གི་སྤྲིར་ཚུ་འབྲས་འདི་དག་གཉིས་ཚར་སྤྲེ་མ་དང་འབྲས་བུ་རང་
བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ལ་ཐ་སྤྲད་དུ་ཡོད་པ་དེའི་སྤྲིར།

གསུམ་པ་ལ། རྩོད་པ་དང་། ལན་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་ལྷན་སྲུང་མ་སྲུང་
 བརྟགས་པའི་ཉེས་པ་ཁྲོད་རང་ལའང་མཚུངས་ཏེ། སུན་འབྲིན་འདིས་སུན་དབྱུང་བུ་
 སྲུང་ནས་སུན་འབྲིན་ནམ་མ་སྲུང་པར་སུན་འབྲིན་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཉེས་པ་འདིར་ནི་
 ཁྲོད་ལ་འགྲུར་བ་མིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་ཏེ། སྲུང་ནས་སུན་འབྲིན་ན་རྒྱས་པ་གཅིག་པས་
 གང་གིས་གང་སུན་འབྲིན། མ་སྲུང་པར་སུན་འབྲིན་ན་མ་སྲུང་པར་མཚུངས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སུན་འབྲིན་ལ། གཉིས་པོ་འདི་དག་སྲངས་ནས་རྟོག་པ་གསུམ་པ་
 གཞན་ཡང་ཡོད་པར་འགྲུར་བ་མིན་པའི་སྲིད། གང་གི་ཆེ་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྲང་དེ་
 རྒྱད་སྟེ་ཞིང་རང་སློབ་པས་ཁོ་ན་ནམ་པར་འདོམས་པ་དེའི་ཆེ་ཁྲོད་ཀྱིས་སུན་དབྱུང་བུ་
 སུན་ནི་འབྲིན་པར་རྒྱས་པ་མིན་ལོ། །གཞན་ཡང་དབྱུང་མ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ནི་སྐྱེ་པོ་
 དམ་པས་བཞེད་པར་མི་འགྲུར་ཏེ། གང་གི་སྲིད་རང་གི་ཆེ་གལ་འང་པ་རོལ་པོ་ལ་
 འཕངས་པའི་ཐལ་བ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་ཀྱི་རིགས་པ་མེད་པར་དངོས་པོ་མཐའ་
 དག་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དེའི་སྲིད། ཁྲོད་སུན་ཅི་སྲིད་དུ་རྟོག་པ་བ་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
 གང་གི་སྲིད་ཁྲོད་ལ་རང་སློབ་པས་བཞག་ཏུ་མེད་ཅིང་གཞན་སློབ་པས་སུན་འབྲིན་པ་
 ཅོམ་ལ་ཞུགས་པའི་སྲིད་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། རང་ལ་སུན་འབྲིན་དང་སྐྱབ་པ་འཐད་ཚུལ། གཞན་གྱི་
 ཐལ་བ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན། རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱབ་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ་
 “བརྗོག་”¹⁹སྟེ་སྐྱབ་མི་རྒྱས་པ། འདིར་མ་བཤད་པའི་སུན་འབྲིན་སྟག་མ་ཤེས་པར་
 རྟེན་ཚུལ་ལོ། །

19 གཞོག་

དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་སྟོགས་སུན་འབྲིན་ཚུལ། རང་སྟོགས་སྐྱབ་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི་དབྱ་མ་པ་ཚོས་ཅན། སུན་འབྲིན་པས་སུན་དབྱུང་བྱ་མ་སྤང་བར་སུན་ནི་
འབྲིན་པར་བྱེད་དམ་འོན་ཏེ་སྤང་ནས་སུན་འབྲིན་པ་ཡིན་ཞེས་སྐྱུས་ཟེན་པའི་ཐལ་བར་
འགྱུར་བ་འདི་ནི་ཁྱོད་ལ་སྲིད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གང་ལ་ངེས་པར་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དམ་འཆམ་བའི་སྟོགས་དེ་ལ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་གྱི་བདག་ལ་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དམ་འཆམ་བའི་སྟོགས་འདི་ནི་ཡོད་པ་མིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྷར་ཁྱོད་ཀྱི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡོད་པའི་བྱེད་པར་
རྣམས་གཟུགས་བརྟན་ལ་ཡང་བརྟེན་ནས་གཟུགས་བརྟེན་གྱི་ལྷ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ཀྱི་ཚེ་མཐོང་བར་འགྱུར་ལ། ཉི་མ་དང་ནི་གཟུགས་བརྟན་རྣམས་པར་སྤང་བ་དང་པ་
སྤང་བར་སྐྱེ་ཞེས་བཏགས་དོན་བཅའ་ན་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་མོད་ཀྱི་ཉི་མ་ལ་བརྟེན་ནས་
གཟུགས་བརྟན་ཐ་སྲུང་བ་ཅམ་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། གཟུགས་བརྟན་མི་
བདེན་བཞིན་དུའང་རང་གི་བྱེད་བཞིན་མངོས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
གཟུགས་བརྟན་དེ་ལ་ནི་རྣམས་པ་ཡོད་པ་རི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་གྱི་སྐབས་འདིར་
ཡང་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་རང་ལུགས་བསྐྱབ་པ་འཐད་དེ། ཤེས་
རབ་ཀྱི་གདོང་སྐྱུང་བར་བྱ་བ་ལ་རྣམས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་གཏན་ཚིགས་ནི་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་འཐད་པ་དང་བྲལ་བ་ལས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པ་རྟོགས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། མ་དག་པའི་སྟོགས་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་

དག་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྗོད་པ་འདི་ནི་དངོས་སྐྱབ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡི་ཚད་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ།
གལ་ཏེ་རང་གི་བསྐྱབ་བ་ལོ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
དང་། དངོས་སྐྱབ་བ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བའི་བསྐྱབ་བ་འདི་རོ་པོ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
ན་རྒྱུ་འབྲས་སྤང་པ་ལ་སོགས་པ་རིགས་པ་ཉི་བར་སྐྱོར་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེའང་
ཡོད་པ་མིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དངོས་པོ་ནམས་མཐའ་དག་རང་བཞིན་
གྱིས་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་སུ་གཞུག་པར་ནི་རུས་པར་ཆེས་སྐྱབ་བ་རྗེ་ལྟ་བུ་དེ་
ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དབྱུ་མ་པ་གཞན་དག་ལ་ཁོང་ཏུ་ཚུད་པ་བདེ་སྐྱབ་བ་ཏུ་ནི་
རུས་པ་མིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ལ་གྲགས་པའི་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དཔེ་མེད་པའི་སྤྱིར་
རོ། །དངོས་སྐྱབ་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འདིར་སུ་ཞིག་གིས་བཅོལ་ནས་རྟོག་གོ་ངན་
པའི་བྱ་བས་འདིག་རྟེན་ཅི་སྟེ་འཆིང་བར་བྱེད་དེ་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། བདེན་
འདྲིན་གྱི་ཚོད་པ་འདི་ནི་དོར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དངོས་སྐྱབ་བ་ལ་སུན་འབྲིན་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་
མ་རྒྱུ་འབྲས་སྤང་མ་སྤང་གི་སུན་འབྲིན་གོང་ཏུ་བསྐྱབ་པ་ཡང་ནི་ཤེས་པར་བྱས་ནས་
རྒྱུ་འབྲས་སྤང་པ་ལ་སོགས་བརྟགས་ནས་བཀག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་སུན་འབྲིན་
ལ་སྤང་མ་སྤང་གི་སྐྱོན་ས་བཅོད་པ་འདིར་རང་ལ་མི་མཚུངས་པའི་ལན་གཏང་བར་
བྱ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟགས་དོན་ཚོལ་བའི་
དབྱེད་པ་མི་འཇུག་པའི་སྤྱིར། དབྱུ་མ་པ་ཚོས་ཅན། སུན་ཅི་སྤྱིན་ཏུ་གྲོལ་བ་པོ་འང་དེ་
ལྟར་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རང་ཕྱོགས་ཐ་སྐྱད་ཏུ་མ་བཞག་པ་དང་། གཞན་ཕྱོགས་དགག་

བ་དོན་དམ་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། བཤད་མ་ཐག་པའི་
ཕྱོགས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤར་དེ་སྐད་བཤད་པའི་སྟུན་
འབྲིན་པའི་ལྷག་མ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྣོང་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་
རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་མེད་འདི་ནི་ཚོས་དང་གང་ཐག་གི་དབྱེ་
བས་རྣམས་བཤད་པ་གཉིས་གསུངས་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་
བ་ལས་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དེ་ལྟར་སྟོན་པས་སྦྱར་ཡང་
སྣོང་ཉིད་འདི་ཉིད་ནི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་བྱེ་སྟེ་རྣམས་པ་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། སྣོས་པ་
དང་བཅས་པར་སྣོང་པ་ཉིད་བཅུ་བྱུག་བཤད་ནས་མདོར་བསྟན་ཏེ་སྦྱར་ཡང་སྣོང་
ཉིད་བཞིར་བཤད་ལ་དེ་དག་ནི་ཐེག་ཆེན་དུའང་བཞེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

། སྣོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བསྟན་བ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྣོང་ཉིད་བཅུ་བྱུག་ཏུ་བྱེ་བ་དང་། སྣོང་ཉིད་བཞིར་དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་བཅུ་བྱུག་ཡོད་པ་ལས།

དང་པོ་ནང་སྣོང་པ་ཉིད་ནི། མིག་ལ་སོགས་པ་བྱུག་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། བང་སྣོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད་དེ་ནང་བདེན་པས་སྣོང་པའི་སྣོང་
ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོག་མ་རྣམས་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །མིག་ནི་ཚོས་ཅན། མིག་གི་རོ་
སོ་ཉིད་ཀྱིས་སྣོང་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་མིག་དེའི་རང་བཞིན་དེ་སྣོང་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དོན་དམ་པར་ཐེར་བྱུག་ཏུ་གཞན་པ་མིན་པ་དང་། འཇིག་པ་མིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེ་
བཞིན་དུ་རྣ་བ་དང་སྣ་དང་སྟེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱང་བསྟན་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རྩ་
བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་གཟུགས་དེའི་རང་བཞིན་ནི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སྐྱོད་འཛིན་རྩེ་རྩེ་གྲུ་དང་ཚོས་རྣམས་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ལོ། །གཟུགས་སོགས་
རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཚོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་སྟོང་ཉིད་ནི། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཚར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་
ནི་ཚོས་ཅན། ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ནི། ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་ལ་
མཁས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བསྟུང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བོས་སྟོང་
པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་ཞེས་བྱ་
བའི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། ཞེས་
སོ། །སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་གསུངས་པ་ཚོས་ཅན། རོན་ཡོད་དེ། སྟོང་ཉིད་དངོས་པོ་
སྟེ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་བརྗོག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། ཕྱོགས་བཅུ་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཆེན་པོ་ཉིད་ཡིན་
ཏེ། སེམས་ཅན་སྟོང་གི་འཛིན་ཉེན་ནི་མ་ལུས་པ་ལ་ཁྲབ་བྱེད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཁྱོད་ཆོད་མེད་པའི་དབེ་ཡིས་ཕྱོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་
བྱམས་པ་སོགས་ཀྱང་ལུ་མཐའ་ནི་མེད་པ་སྟེ་ཆོད་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཕྱོགས་འདི་དག་བཅུ་ཆར་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་གསུངས་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
ཆེན་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པ་བརྗོག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་ནི། ལྷང་ན་ལས་འདས་པ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་པ་
ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་མཚོག་ཡིན་པས་སོ། །དོན་དམ་དེ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་དེ། དོན་དམ་མ་ཁྲེན་པས་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་
བསྟན་པར་མཛད་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྷང་འདས་དངོས་སོ་སྟེ་བདེན་པར་
འཛིན་པའི་སློ་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་འདུས་བྱས་སྟོང་ཉིད་ནི། ཁམས་གསུམ་སོ་ཚོས་ཅན། འདུས་བྱས་
ཡིན་པར་ངེས་པར་བསྟན་དེ། རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་དེ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། འདུས་བྱས་སྟོང་ཉིད་དུ་གསུངས་ཏེ།
ཞེས་སོ། །

བརྒྱད་པ་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་ཉིད་ནི། ནམ་མཁའ་ཚོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་
ཡིན་ཏེ། བྱོད་གང་ལ་སྐྱེ་གནས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་
དེ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །

དགུ་པ་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་ཉིད་ནི། རྟེན་འབྲེལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚོས་
ཅན། མཐའ་ལས་འདས་པར་བརྗོད་དེ། བྱོད་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ནི་ཡོད་པ་མིན་
པའི་ཕྱིར། མཐའ་ལས་འདས་པ་དེ་ཁོ་ནའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཚོས་ཅན།
མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་ཉིད་ཅེས་བསྟན་དེ། ཞེས་སོ། །

བཅུ་པ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པར་སྟོང་ཉིད་ནི། འཁོར་བ་ནི་ཐོག་མ་ཐ་མ་
མེད་པར་བརྗོད་དེ། ཐོག་མ་དང་ཐོ་དང་ཐ་མ་ནི་མཐའ་ཡིན་ལ་དེ་དག་མེད་པས་

སོ། །འགྲོ་ལོང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དང་བྲལ་བའི་སྲིད་མི་ལམ་ལྟ་བུའི་སྲིད་པ་
འདི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་དབེན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་
མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་དེས་བར་བསྟན་དེ། ཞེས་སོ། །

བཅུ་གཅིག་པ་དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། དོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་འཛོམ་བ་དང་
འབོར་བ་ལ་ནི་དེས་བར་བརྗོད་ཅིང་དོར་བ་མེད་པ་ནི་“མར་”³⁴ གཏོང་བ་མེད་པ་སྟེ།
ཐེག་ཆེན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚོས་ཅན། དོར་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་དང་དུས་འགར་
ཡང་དོར་བྱུང་མེད་པའི་སྲིད། དོར་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་དེ་ཉིད་སྟོང་པ་
ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚོས་ཅན། དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་བརྗོད་དེ།
དོར་བ་མེད་པ་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཆ་ཡིན་པ་དེའི་སྲིད་ནའོ། །

བཅུ་གཉིས་པ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། འདུས་བྱས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཚོས་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་སྲིད་འདུས་
བྱས་ལ་སོགས་གྱི་ངོ་བོ་ཚོས་ཉིད་དེ་སློབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་།
རྒྱལ་སྲས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གྱིས་མ་མཛད་པར་དང་བོ་ནས་གཤིས་
ལུགས་ཡིན་པའི་སྲིད། རང་བཞིན་དེ་ཉིད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །

བཅུ་གསུམ་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། ཁམས་བཙེན་བརྒྱན་དང་།
རེག་པ་བྱུག་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་བྱུག་དང་། གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་
ཅན་མིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ཚོས་རྣམས་ཚོས་

34 བར་

དེ་དག་ཐམས་ཅད་⁹⁶ གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་དབེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚོས་ཅན། ཚོས་
ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །

བརྩ་བཞི་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། ཀླུ་ས་
བ་ཤད། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞུགས་སུ་རུང་བ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པའི་
དངོས་པོར་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞིའི་ཚོས། ལམ་གྱི་ཚོས། འབྲས་བུའི་ཚོས་གྱི་རང་
གི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། གཞུགས་གྱི་སྐྱེན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་
གཞུགས་སུ་རུང་བ་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
གཅིག་དང་དུ་གྲུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འོག་མ་རྣམས་ལ་འང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཚོར་བ་སྟོང་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། འདུ་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད་མཚན་མར་
འཛིན་པ་དང་། འདུ་བྱེད་གྱི་མཚན་ཉིད་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའོ། །རྣམ་ཤེས་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ། སྤང་པོའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་
སྤྱུག་བསྐྱེད་པ། ལམས་གྱི་བདག་ཉིད་སྐྱེལ་གཏུག་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་
འཛིན་པར་འདོད་དོ། །སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་གྱིས་
སྐྱེ་བའི་སྐོར་གྲུར་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དང་། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རང་
གི་མཚན་ཉིད་རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་འདུ་འཕྲོད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེན་པའི་པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གཏོང་བའི་

96 ད

སེམས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཉོན་མོངས་པས་གདུང་བ་མེད་པ་དང་།
བརྗོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཁྲོ་བ་མེད་པ་དང་། བརྗོད་འགྲུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
མེད་པའི་དགོ་བ་ལ་སྒྲོ་བ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་མཚན་ཉིད་དགོ་བའི་ཚོས་ཐམས་
ཅད་བསྐྱུས་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དང་། །ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཆགས་པ་མེད་
པ་ཚོས་ཅན། བ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཏུག་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདི་དག་ཡིན་པར་མདོ་
ལས་བརྗོད་དོ། །

བསམ་གཏན་རྣམས་དང་ཚད་མེད་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་གཞན་གང་ག་ཟུགས་
མེད་པ་དེ་དག་ཡང་དག་མཁུན་པ་ཡིས། མི་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅམ་ཏུ་གསུངས་
པ་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཞེས་སོ། །

བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྤོགས་ཀྱི་ཚོས་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ངེས་
པར་འབྱུང་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྐོ་སྐོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་བདེན་
འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏན་མེད་པས་བདེན་འཛིན་གྱིས་རྣམ་པར་དབེན་པ་ཉིད་དང་།
རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྐོ་མཚན་མ་མེད་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་མཚན་མ་ཞི་བ་ཉིད་དང་
རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྐོ་གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་སྤྱག་བསྐྱུལ་དང་གཉི་སྤྱག་མེད་པ་དང་།
རྣམ་པར་ཐར་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྐོ་མས་འཇུག་གི་སྤྱིབ་པ་ལས་རྣམ་
པར་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ཚོས་ཅན།

གསུམ་པ་ནི། སྐོ་བས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ནི་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རང་
བཞིན་ཏུ་གསུངས་པ་ཚོས་ཅན། སྐོ་བ་པའི་མི་འཛིགས་པ་རྣམས་ནི་ཤིན་ཏུ་བརྟན་
པའི་ངོ་མོ་དང་། སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་རྣམས་ནི་སྐོ་བས་པ་ལ་སོགས་པ་

ཀླུ་ཆད་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དང་། འགྲོ་བ་ལ་པན་པ་ཉི་བར་སྐྱབ་པ་ནི་
 བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་དང་། སྐྱག་བསྐྱེད་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པ་མཁུགས་རྗེ་
 ཆེན་པོ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་དགའ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་ནི་
 ཆགས་སྤང་དང་མ་འབྲེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། སངས་རྒྱལ་
 ཚོས་ནི་མ་འབྲེས་པ་བཅུ་དང་བརྒྱད་དུ་གང་འདོད་པ་དག་མི་འཕྲོགས་པའི་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེས་མི་
 འཕྲོགས་པ་དེའི་ཕྱིར། རྣམ་ཀུན་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
 མངོན་སུམ་དུ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་
 ནི་ཡུལ་ཉི་ཆེ་བ་ཙམ་ལ་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཐུན་
 པ་ཞེས་བྱ་བར་མི་འདོད་པ་ཚོས་ཅན་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། གང་ཞིག་འདུས་བྱས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་
 པའི་མཚན་ཉིད་གང་དེ་དེ་ཁོ་ནའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། རང་གི་
 མཚན་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །

བཙོ་ལྔ་པ་མི་དམིགས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དུས་གང་དུ་
 དུས་གསུམ་པོ་དེ་དག་པན་ཚུན་མི་དམིགས་པ་དེ་ལ་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ།
 ད་ལྟར་བ་འདི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་གནས་ཤིང་། འདས་པ་ཞིག་པ་དང་མ་འོངས་
 པ་མ་སྐྱེས་པས་ད་ལྟ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་དམིགས་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
 དེ་ཡིས་དབེན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚོས་ཅན། མི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོང་བ་
 ཉིད་ཡིན་ཏེ། མི་དམིགས་པ་བདེན་པས་སྟོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་དམིགས་པ་དོན་དམ་

བར་ཟེར་བྱུག་ཏུ་གནས་པ་མིན་ཞིང་འཇིག་པ་མིན་པས་སོ། །

བཅུ་ལྔ་ག་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་
ཚོས་ཅན། འདུས་པ་བའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྒྱུན་ལས་བྱང་བའི་སྲིད།
འདུས་པ་བ་ནི་དེ་ཉིད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཚོས་ཅན། དངོས་པོ་མེད་པ་
སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོའི་སྐྱུས་ནི་མདོར་བསྐྱུས་ན་ཕྱང་བོ་ལྔ་རྣམས་བརྗོད་པ་
ཡིན་ལ་དེ་རྣམས་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚོས་ཅན། དངོས་
པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་བཤད་དེ། ཞེས་སོ། །

མདོར་བསྐྱུས་ནས་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་འདུས་མ་བྱས་ཚོས་རྣམས་ལ་བརྗོད་
ལ་དེ་ཉིད་དངོས་མེད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དེས་སྟོང་པ་ཉིད་ཚོས་ཅན། དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་
པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །རང་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མེད་པ་ནི་ཚོས་ཅན། རང་
བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །རང་བཞིན་ཚོས་ཉིད་ཚོས་ཅན།
རང་བཞིན་ཞེས་ནི་བྱ་བར་བསྐྱད་དེ། འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་མ་བྱས་བར་
དངོས་པོའི་གཤེས་ལུགས་ཡིན་པའི་སྲིད། སངས་རྒྱུས་རྣམས་ནི་བྱང་བ་འམ་མ་
བྱང་ཡང་རྒྱང་དངོས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་
བོ་རབ་ཏུ་བསྐྱགས་ལ་ཡང་དག་མཐའ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་
ཚོས་ཅན། གཞན་གྱི་དངོས་པོའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་བདེན་པས་
སྟོང་པའི་ཆ་ཡིན་པའི་སྲིད། སྟོང་ཉིད་དེ་དག་ཚོས་ཅན། མདོ་ལས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྲིད་པའི་ཚུལ་གྱི་མདོ་ལས་སྐར་བཤད་པ་དེ་སྐད་ཏུ་རབ་ཏུ་

བསྐྱེད་པ་ལེ་ལྷན་པ་

། སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྐོན་པ་མཇུག་བསྐྱེད་པ། །

བཞི་པ་ནི། སྐར་བ་གད་བ་དེ་སྐར་སྐོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྐར་བ་གསལ་བར་བྱས་པའི་ས་བྱུག་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོས་ཅན། ཐ་སྐད་བདེན་པའི་སྐོན་པ་གྱིས་འགོག་པ་ལ་སྐོན་པ་པར་འཇུག་པར་འགྲོ་སྟེ། རང་གི་ལག་ན་གནས་པའི་སྐྱུ་རུ་ར་བཞེན་དུ་སྲིད་གསུམ་འདི་དག་མ་ལུས་པ་གཤོད་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཉོག་པའི་ལྷན་པ་དེ་ཚོས་ཅན། འགོག་པ་ལ་སྐོན་པ་པར་འཇུག་གྱང་འགྲོ་བ་སྐོན་པའི་བསམ་པ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉལ་རུ་འགོག་པ་འོད་གསལ་དུ་གཉོག་པའི་བསམ་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་མོད་གྱི་འགྲོ་བ་མགོན་མེད་པ་རྣམས་ལ་སྐྱེད་རྗེ་འདྲེས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ལྷན་པ།

དེ་ཚོས་ཅན། ས་བྱུག་པ་དེའི་གོང་ས་བདུན་པར་བདེན་པར་གཤེགས་པའི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་པོ་རང་སངས་རྒྱས་དང་བཅས་པ་ནི་མ་ལུས་པ་རྣམས་སྐོ་ཡིས་པམ་པར་བྱེད་པའང་ཡིན་ཏེ། ས་བདུན་པར་འགོག་པ་ལ་སྐྱེད་ཅིག་དེ་དེ་སྐོན་པ་པར་འཇུག་སྐྱེད་བྱེད་རུས་པའི་ལྷན་པ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། ཐབས་ཤེས་ཚང་བའི་ལམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་སུ་བགྲོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་རྗོད་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། དེ་ཞོན་ཉིད་ཉོག་པའི་ཐབ་མོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གཡས་གཡོན་གྱི་གཤོག་པ་ཡངས་པ་དཀར་པོ་རྒྱས་པར་གྱུར་པའི་རང་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞིང་གཤུལ་བའི་སྐྱེ་མོའི་རང་པའི་མདུན་དུ་བདར་ནས་དགེ་བའི་རྒྱུད་གི་ཕྱགས་ཆེན་པོའི་སྐོན་པ་གྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ས་རོལ་མཚོག་རུ་འགྲོ་བའི་

སྲིད།

དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པའི་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་མེ་མོང་ལས་དོན་དམ་
བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཏུ་ག་པ་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། ། །།

། ས་བདུན་པ་རིང་ཏུ་སོང་བ་བཤད་པ། །
ས་བདུན་པ་རིང་ཏུ་སོང་བ་བཤད་པ་ནི། ས་བདུན་པ་རིང་ཏུ་སོང་བ་འདིར་
གནས་པའི་བྱང་སེམས་འདི་ནི་ཚོས་ཅན། ས་ཏུ་ག་པ་ལས་ཁྱད་པར་ཏུ་འབགས་པའི་
ཡོན་ཏན་ཐོབ་སྟེ། སྐད་ཅིག་དང་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་
འགྱུར་ཞིང་ཐབས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྲིབ་པ་ལེགས་པར་འབར་བའང་ཐོབ་པའི་སྲིད།
དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་བདུན་པ་བཤད་པའོ། ། །།

། ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་བཤད་པ། །
ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ས་འདིར་སྟོན་ལམ་ལྷག་ཅིང་
འགོག་པ་ལས་སྐྱོང་ཚུལ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བསྟན་པ། དབང་བརྒྱ་
ཐོབ་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ས་བདུན་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་
ཚོས་ཅན། གང་ཏུ་སྲིད་མི་སྟོག་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བའི་ས་མི་གཡོ་བ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡང་དང་ཡང་ས་བདུན་པ་མན་གྱི་སྲར་གྱི་དགེ་བ་ལས་ལྷག་པ་
ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཏུ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་སྲིད། ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་
སེམས་འདི་ཚོས་ཅན། སྟོན་ལམ་འབྲུམ་ལྷག་གངས་མེད་པ་བཏབ་པ་ལོན་ཏུ་དག་
པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་ལམ་གྱི་པར་སྲིབ་རྫོགས་པའི་སྲིད། དེ་ཚོས་ཅན། རྒྱལ་

བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལས་སློང་བར་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚད་པའི་
མཐར་ལྷུང་བ་སྤང་བའི་ཚེད་དུ་དེ་ལས་སློང་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོས་ཅན། ཉོན་མོངས་
པའི་བྱི་མ་དེ་དག་རྩ་བ་དང་བཅས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བར་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་སློབ་
རྣམས་དག་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པར་ཆགས་པ་མེད་པའི་སློ་རྣམས་པར་མི་རྟོག་
པའི་ཡེ་སེས་ལ་དབང་བསྐྱུར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། །ཚོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཟད་ཅིང་ས་
གསུམ་གྱི་སླ་མར་གྱུར་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
དུ་བསྐྱེམས་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་འགྲོར་པ་མཁའ་
"ལྟར" ^{༡༥} མཐའ་དང་བྲལ་བ་མ་ལུས་པ་ཐོབ་པར་རུས་པ་མིན་པས། དེ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་
བརྩོན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཚོས་ཅན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བ་འགགས་ཀྱང་
ཚོགས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་མི་འགལ་ཏེ། དབང་བཅུ་པོ་རྣམས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་
དབང་བཅུ་པོ་དེ་དག་གིས་སྲིད་པའི་འགྲོ་བར་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་སྣ་
ཚོགས་སྟོན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

དཔུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་པའི་བཤད་
པའོ། ། །།

། ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་སློ་གྲོས་བཤད་པ། །
ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་སློ་གྲོས་ནི། ས་དགུ་པ་ལ་ནི་གནས་པའི་བྱང་སེམས་

༡༥ ལར་

དེ་ཚོས་ཅན། ས་བརྒྱད་པ་ལས་ཡོན་ཏན་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་ཐོབ་སྟེ། ལྷོ་བས་ཀྱི་
བ་རོལ་དུ་སྤྱོན་པ་ལྟ་ཞེས་མཐའ་དག་རྫོགས་པར་དག་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་བཞིན་དུ་
སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་ཚོས་ཀྱི་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པའང་འཛོལ་
བའི་སྤྱིར།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དགུ་པའི་བཤའ་
བཤོ། ||

༼ ས་བརྒྱ་བ་ཚོས་ཀྱི་སྤྱོན་བཤའ་བ། ༽

ས་བརྒྱ་བ་ཚོས་ཀྱི་སྤྱོན་ཞི། བརྒྱ་པའི་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ཡིས་
ཚོས་ཅན། ས་དགུ་བ་མན་ཆད་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་སྟེ།
ཚྭ་གས་ཀྱུན་ནས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་སྐུར་བ་དམ་པ་
འཛོལ་ཅིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་སྤྱོན་སྟེན་པར་མཚོག་དུ་བྱུང་བར་གྱུར་བའང་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ས་བརྒྱ་བ་ལ་ཚོས་ཀྱི་སྤྱོན་ཞེས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། ཆར་སྤྱོན་རྣམས་ལས་ཚུ་ཆར་འབབ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་རྣམས་
ཀྱི་དགེ་བའི་ལོ་ཚོག་གི་ཆེད་དུ་ས་བརྒྱ་བ་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་སྐས་ལས་ཀྱང་ལྷུན་
གྲུབ་དུ་དམ་ཚོས་ཀྱི་ཆར་འབབ་པའི་སྤྱིར།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་པའི་བཤའ་
བཤོ། ||

༼ ས་བརྒྱ་པའི་ཡོན་ཏན་བཤའ་བ། ༽

གཉིས་པ་ས་བརྒྱའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན། ས་

གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ས་དང་པོར་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་
འཛོལ་སྟེ། ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་བྱང་སེམས་འདི་ཡིས་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་
ཞིང་། བརྒྱ་པོ་དེ་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ལ་འདི་ཡིས་རྟོགས་
པ་དང་། དེ་ཉིད་གྱི་ཚེ་ན་བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་གནས་ཤིང་བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་སྟོན་དང་བྱི་
མའི་མཐར་ཡང་ཡང་དག་པར་འཇུག་པ་དང་། རྫོང་ལྗན་དེས་ཉིང་རེ་འཛིན་བརྒྱ་ཕྲག་
གཅིག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་གཏོང་བར་བྱེད་པ་དང་། འདི་གཉིས་གྱི་ཁམས་
བརྒྱ་བྱང་སེམས་འདི་ཡིས་ཀུན་ནས་གཡོ་ཞིང་སྤང་བར་ལུས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
རྩ་འབྲུག་གྱིས་སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་བརྒྱ་ཕྲག་གི་གྲངས་
དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཞིང་དག་ཏུ་ཡང་འགོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། བྱང་སེམས་དེས་
ནི་ཚོས་གྱི་སྟོང་བརྒྱ་རྣམས་ཡང་དག་འབྲེད་པར་བྱེད་ཅིང་། ལུས་དབང་གི་སྲས་
འདིས་རང་གི་ལུས་ལས་ལུས་བརྒྱ་རྣམས་ཀུན་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པའང་ཡིན་པ་
དང་། ལུས་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་བརྒྱ་ཕྲག་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའང་
སྟོན་པའི་རང་གི་འཁོར་དང་བཅས་པས་མཛེས་ཤིང་འབྱོར་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྫོང་ལྗན་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བར་གནས་པས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་
བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར་ནས་དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་ས་གཉིས་པ་བྱི་མ་མེད་
པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོས་ཅན། ཡོན་ཏན་དེ་དག་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ནི་
ཡང་དག་པར་འཛོལ་བར་འགྱུར་ཉེ། རྟན་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་ཞལ་
མཐོང་བ་ནས། རང་གི་ལུས་སྟོང་པོ་རེ་རེ་ལ་འཁོར་བྱང་སེམས་སྟོང་ཕྲག་རེ་རེས་

བསྐྱོར་བར་སྟོན་པའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

ས་གསུམ་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་ལྔ་པོ་འདི་དག་རྣམས་ལ་གནས་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དབང་ཡིས་ནི་ཡོན་ཏན་སྡེ་ཚན་བཅུ་གཉིས་འཛོལ་སྟེ། ས་གསུམ་པར་
ཡོན་ཏན་འབྲུམ་སྤྲུལ་བཅུ་གཉིས་དང་། བཞི་པར་གྲེ་བ་བརྒྱ་སྤྲུལ་བཅུ་གཉིས་འཛོལ་
ཅིང་། ས་ལྔ་པ་བའདེ་ཡིས་ཡོན་ཏན་གྲེ་བ་སྟོང་སྤྲུལ་བཅུ་གཉིས་འཛོལ་ལ། དེ་ནས་ས་
དྲུག་པར་ཡོན་ཏན་གྲེ་བ་བརྒྱ་སྤྲུལ་སྟོང་འགྲུར་བཅུ་གཉིས་ཡང་འཛོལ་ཅིང་། ས་
བདུན་པར་ཡོན་ཏན་གྲེ་བ་སྤྲུལ་ཁྲག་ཁྲིག་སྤྲུལ་བརྒྱར་རྫོགས་པར་བསྐྱུར་བ་བཅུ་
གཉིས་དང་། སྤར་ཡང་སྟོང་སྤྲུལ་ཏུ་ཡང་དག་པར་ནི་བསྐྱུར་བ་མཐའ་དག་རབ་ཏུ་
འཛོལ་བར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་ནི། ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བའི་སར་གནས་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་
རྟོག་མེད་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ཚོས་ཅན། ཡོན་ཏན་ཁྲུང་བར་འཛོལ་སྟེ། སྟོང་གསུམ་
བརྒྱ་སྤྲུལ་སྟོང་བསྐྱོམས་པའི་འཛིན་ཉེན་ན་རྩལ་ཚད་དི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་དང་
གངས་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་དག་ནི་འཛོལ་བར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར། ལེགས་པའི་སློ་
གྲོས་གྱི་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ཚོས་ཅན། ཡོན་ཏན་ཆེས་ཁྲུང་བར་ཅན་
ཐོབ་སྟེ། སྤར་བསྟན་པའི་ཡོན་ཏན་དག་གངས་མེད་པ་བརྒྱ་སྤྲུལ་སྟོང་ཏུ་ཡང་དག་
པར་བསྐྱོམས་པ་སྤྲུལ་བཅུའི་རྩལ་ཚད་དང་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་འགྲུར་
བའི་ཕྱིར།

དེ་ཕྱིག་ས་བཅུ་པ་འདིར་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ཚོས་ཅན། ས་དགུ་པ་
མན་ཚད་ལས་ཆེས་སྤྲུལ་པའི་ཡོན་ཏན་འཛོལ་སྟེ། ཁྲོད་གྱི་ཡོན་ཏན་དག་དག་གི་

སྲོད་ཡུལ་ལས་ཆེས་འདས་པར་འགྱུར་ཞིང་དག་གི་སྲོད་ཡུལ་མིན་པ་བརྗོད་པ་བའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམས་ན་རྒྱལ་དག་རི་སྡེད་ཡོད་པ་དེ་སྡེད་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་
བའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་སྲིད་དང་། བ་སྐྱའི་ཁྲུང་བུ་རེ་རེར་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དབང་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱབས་གངས་ལས་
འདས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་དང་མི་དག་གྲངས་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་
སྲོན་པར་བྱས་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་ས་ལ་ལྷ། དང་པོར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ། སྐྱེད་པ་ཡོན་
ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག། །སྐྱལ་སྐྱབས་བཏུན་པ། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབས་པ། མངོན་པར་བྱང་
ཚུབ་པ་དང་བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱིས་བཤའ་བའོ། །

། སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་བཤའ་བ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཚོད་སྐད་རོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་བཙུམ་
ལྷན་འདས་ཚོས་ཅན། འོག་མིན་དུ་ནི་གང་གི་དོན་དུ་འབད་པར་གྱུར་བའི་གོ་འཕང་
མཚོག་ཏུ་ཞི་བ་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐར་ཐུག་ཅིང་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྐྱེད་མེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཁོད་ཀྱིས་བརྟེན་ཏེ། གང་གི་སྲིད་ནམ་མཁའ་རི་མ་མེད་པ་ལ་སྐྱབས་
སྐྱང་བས་གཟུགས་གསལ་བར་གྱུར་པ་ལྟར། སྲོན་གྱི་ཚེ་སྡོད་པ་བཏུ་བ་བསྐྱེད་པའི་
ས་བཏུ་བ་ལ་ཁོད་ཀྱི་སྐྱར་ཡང་འབད་པར་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་བརྟེན་
པའི་སྲིད། ཚོས་ཅན། མཁུན་བཟང་ཁོད་ཀྱིས་སྐྱད་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
ཐུགས་སུ་རྒྱད་དེ། རོ་མཉམ་ཉིད་དུ་དེ་ཁོ་ནི་ཡང་དག་པར་ཐུགས་སུ་རྒྱད་པར་
མཚན་པ་མཐར་ཐིན་པར་གྱུར་པའི་སྲིད་ཏེ། རི་ལྷར་སྲོད་ཀྱི་དབྱེ་བས་མཁའ་ལ་

ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རེག་པ་བཀག་ཅམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དབྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ལྟར་
དུ། དངོས་སོས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཡང་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྐར་མི་ལྟར་
བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པ་བཞག་པ་དེའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ལ་རྩོད་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་གི་ཆེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ལ་སྐྱོ་གོས་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། སྐྱོ་མ་ཞུགས་པར་
ཤེས་བྱའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ངེས་པར་རིགས་པའང་མིན་ལ་ཡུལ་ཀུན་ནས་ཤེས་པ་མེད་
པར་ནི་ཤེས་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་ཤེས་པར་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་མཐུན་པ་སོ་མེད་པར་ཁྲོད་གྱིས་གཞན་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་འདི་ལྟ་
བུའོ་ཞེས་སུ་ཞིག་སྟོན་པར་བྱེད་རིགས་ཏེ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ། མཐུན་པ་སོ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་
པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཚོས་ཅན། ཚོས་སྟོན་པའི་ཀུན་སྲོང་གི་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་
བདེན་པ་ལ་ཉེ་བར་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེའི་རྣམ་པ་
"སྟོན་"⁹ བ་སྟེ་འཛིན་པ་ལས་ཁྲོད་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་བཞག་པའི་སྲིད་ཏེ།
གང་གི་ཆེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་སྐྱོ་ཡང་རང་བཞིན་
གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་བུལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་སྲིད། རི་ལྟར་སྟོན་པོ་འཛིན་པའི་
སེམས་ནི་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡིས་ཡུལ་སྟོན་པོ་དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པར་བཞག་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །

9 ལྟེན་

གཉིས་པ་ནི། ཚོས་ཅན། གུན་སྐོང་གི་རྣམ་ཏོག་མེད་ཀྱང་ཚོས་སྟོན་པ་མེ་
 འགལ་ཏེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སངས་རྒྱས་དེའི་ལོངས་སྤོང་
 རྫོགས་སྐྱེ་དང་སྐྱུལ་བ་དང་སྐྱུལ་བ་དེའི་མ་ཐུས་ནམ་མཁའ་དང་ཅི་ཤིང་སོགས་
 གཞན་ལས་སྐྱ་གང་ཚོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་འབྱུང་བ་དེ་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་
 ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན། ཚོས་འབྲ། ད་ལྟ་རྣམ་ཏོག་སྐྱེས་པའི་
 ཚོལ་བ་མེད་བཞིན་དུ་ཚོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ཉིད་ལ་བཞུགས་པ་དེའི་ཐིན་
 ལས་འཇུག་པ་ནི། གཏུག་བྱའི་སྐྱེ་བོའི་དགེ་བ་དང་རང་གི་སྡོན་གྱི་སྡོན་ལམ་གྱི་ཁྱད་
 བར་གྱིས་འཕངས་བ་ལས་ཆེས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རི་ལྗང་རྩ་མཁན་
 སྟོབས་ཆེན་ལྷན་པས་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཡུན་རིང་དུ་ཆེས་འབད་པས་བསྐོར་བའི་
 འཁོར་ལོ་ནི་རྩ་མཁན་དེའི་ཚོལ་བ་ད་ལྟར་སྐྱེས་པ་མེད་བཞིན་དུ་འང་འཁོར་ཞིང་བྱས་
 བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུར་མཐོང་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་ལོ། །

། སྐྱེ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱའི་རྣམ་གཞག་དང་། སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་
 གཞག་གོ། དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱ། ལོངས་སྤོང་རྫོགས་པའི་སྐྱ། རྒྱ་མཐུན་
 ཀྱི་སྐྱ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཉིས་སྐང་གི་ཤེས་བྱའི་བུད་ཤིང་སྐྱམ་པོ་མ་ལུས་པ་བསྐྱེགས་པས་
 རི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཞི་བ་དེ་ཚོས་ཅན། ཀླུ་པ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་སྐྱ་
 སྟེ། རི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོངས་སྤོང་རྫོགས་སྐྱ་ཚོས་
 ཅན། སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པའི་ཚོས་སྐྱ་དེ་མངོན་སུམ་མཛད་དེ། སེམས་

སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་རྟོག་འགགས་པའི་སློབ་སྦྱོར་དེ་ཁོ་རྟེན་ལ་སྦྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྤྱིར། གཉིས་ནི། འདི་ནི་ཚོས་ཅན། སློས་པ་ཞི་བའི་སྐྱུ་ཡིན་ཡང་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་རྣམ་པ་གསལ་བར་འགྲུང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔག་བསམ་གྱི་
ཤིང་ལྟ་བུ་དང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བུ་ཇི་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་མཉམ་
བཞག་ཏུ་གཉིས་སྣང་གི་སློས་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱུང་སེམས་ལ་སྣང་བར་འགྲུང་བའི་སློ་
ནས་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་མོལ་གྱི་བར་དུ་འདི་གཞེན་གྱི་འཕྲོར་བའི་སྣང་དུ་རྟག་པར་
བཞུགས་པའི་སྤྱིར། གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྐྱུ་དང་བ་སྤྱིའི་ཁུང་བུ་གཅིག་ཏུ་རང་གི་སློང་
བ་ཀུན་སྟོན་ཚུལ། གནས་དེར་གཞན་གྱི་སློང་བ་ཀུན་སྟོན་ཚུལ། བཞེད་པ་ལ་མངའ་
བསྐྱུར་བ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་བཤད་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཚོས་ཅན། རང་གི་སློང་ཚུལ་ཀུན་
སྤྱིའི་བ་སྤྱིའི་ཁུང་བུ་རེ་རེར་སྟོན་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་ཐུབ་དབང་གི་
ལོངས་སློང་རྩོགས་སྐྱུ་དེའི་རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་གསུགས་སྐྱུ་གཅིག་ལ། རང་གི་སྐྱེ་བའི་
གནས་སྐབས་ད་ལྟ་འགགས་པ་གསལ་བ་དང་མ་འཚོལ་བ་སྤར་བྱུང་ཚུལ་ནི་མ་
ལུས་གྱིས་བཀའ་བ་མཐའ་དག་སྟོན་པར་མཛད་པའི་སྤྱིར་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་
ཇི་འདྲར་ཐུབ་དབང་དེ་དང་། སངས་རྒྱུས་དེ་དག་གི་སྐྱུ་དང་སློང་པའི་མ་ཐུ་སྟོབས་ཅི་
འདྲ་དང་། འཕྲོར་ཉན་ཐོས་གྱི་དགོ་འདུན་ཇི་སྟེད་ཇི་ལྟ་བ་དང་། ཞིང་དེར་བྱུང་སེམས་
རྣམས་གསུགས་ཇི་འདྲ་དང་། ཇི་འདྲའི་ཚོས་བསྟན་པ་དང་། ཞིང་དེར་བདག་ཇི་
འདྲར་བྱུང་བ་དང་། ཚོས་ཐོས་ནས་སློང་བ་གང་ལ་སྐྱུད་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་སྤྲས་
བཅས་དེ་དག་ལ་སྤྱིན་པ་གང་ཇི་ཅོམ་ལུལ་བ་དེ་ནི་མ་ལུས་པ་སྐྱུ་གཅིག་ལ་སྟོན་པར་

མཛད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་ཉིང་རེ་
འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ལ་སྐྱོད་པའི་ཆེ་སྲར་གྱི་གནས་སྐབས་གང་མ་ཚང་བ་མེད་པ་
དེ་དག་དང་། སྐོན་གྱི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོད་པ་ཀུན་སྐྱེའི་བ་སྐྱེའི་ཁྱུང་བྱ་བ་ལས་གསལ་བར་
སྐོན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚོས་ཅན། གཞན་གྱི་སྐྱོད་ཚུལ་ཀུན་སྐྱེའི་བ་སྐྱེའི་ཁྱུང་བྱ་རེ་
རེར་སྐོན་ལུས་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གང་དག་འདས་པ་དང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་
གང་དང་། གང་དག་ད་ལྟར་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པར་གསུང་གི་གདངས་མཐོན་
པོས་ཚོས་སྐོན་པས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་བཟུང་བའི་འགོ་བ་རྣམས་དཔུགས་འབྲིན་
ཞིང་། འཛིག་ཉེན་ན་བཞུགས་པ་དང་། དང་པོའི་སྐྱུགས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ།
བྱང་ཚུབ་སྐྱེང་པོའི་བར་དུ་སངས་རྒྱལ་དེ་དག་གི་སྐྱོད་པ་ཀུན་དངོས་པོ་རྣམས་མིག་
འཕྲུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལྟ་བུར་མཐུན་ནས་བདག་གི་སྐྱོད་ཚུལ་སྐོན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བ་
སྐྱེའི་ཁྱུང་བྱར་དུས་གཅིག་ལ་ནི་གསལ་བར་སྐོན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུས་
གསུམ་གྱི་བྱང་སེམས་དང་། རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་མ་ལུས་ཀྱི་སྐྱོད་
པ་དང་། དེ་དག་གི་ལྷག་མ་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་ནི་ཐམས་ཅད་བ་སྐྱེའི་ཁྱུང་
བྱར་དུས་གཅིག་གི་ཆེ་སྐོན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཚོས་ཅན། བཞེད་པ་ལ་མངའ་བསྐྱུར་བ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་
ཡིན་ཏེ། དག་པ་ཁྱོད་ཀྱི་མཛད་པ་འདི་ནི་བཞེད་པ་ཅོམ་གྱིས་འཇུག་པའི་སྐོན་ས་
རྒྱལ་གཅིག་གི་ཕྱུལ་ལ་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུགས་པའི་འཛིག་ཉེན་སྐོན་པ་དང་།
འཛིག་ཉེན་མཐའ་ཡས་པའི་སྐྱོགས་རལ་གཅིག་གིས་བྱུང་བར་སྐོན་མོད་རྒྱལ་

གཅིག་པོ་དེ་རྒྱལ་ས་ལ་མི་འགྲུང་ལ་འཛིག་རྟེན་ལ་བམི་འགྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་
རྟོག་མི་མངའ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྲིད་པའི་མཐའི་བར་དུ་སྐད་ཅིག་དེ་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་སྣ་
ཚོ་གསུམ་ཅི་སྟེད་སྟོན་པ་དེ་སྟེད་འཇུག་བུའི་སྲིད་ལ་ལུས་པའི་རྒྱལ་གང་དེ་སྟེད་ལ་
གངས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། སྟོབས་བཅུ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། ཡོན་ཏན་
ཀུན་བརྗོད་མི་རུས་པའི་ཚུལ། ཡོན་ཏན་གཉིས་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་ནི་ཚོས་ཅན། དབྱེ་བ་བཅུ་པོ་འདི་དག་
ཡོད་དེ། གནས་དང་གནས་མིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་
རྣམ་སྲིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། མོས་པ་སྣ་ཚོ་གསུམ་གྱི་ཚུད་པའི་སྟོབས་
དང་། ཁམས་ནི་སྣ་ཚོ་གསུམ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་མཚོག་
དང་མཚོག་མིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་
པའི་སྟོབས་དང་། བསམ་གཏན་དང་རྣམ་ཐར་དང་ཉིང་འཛིན་དང་སྟོམས་པར་
འཇུག་པ་སོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། སྟོན་ཀྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་མཁྱེན་
པའི་སྟོབས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཚི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་།
ཐག་པ་རྣམས་ཐད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚོས་ཅན། གནས་དང་གནས་མིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་
བཤད་པ་དེ་མངའ་སྟེ། རྒྱ་གང་ཞིག་ལས་འགྲུས་སུ་གང་ཞིག་དེས་བར་སྐྱེ་བར་
འགྲུང་བའི་རྒྱ་དེ་ནི་འགྲུས་སུ་དེའི་གནས་སུ་དེ་མཁྱེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་ལ།
སྲུང་བཤད་པ་ལས་བརྗོད་པ་གནས་མིན་པའི་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་མཁྱེན་པ་

མོགས་པ་སྤངས་པ་དེ་ནི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྐྱེན་མཁའ་ལོ་ལོ་
 ལྟོ་བས་སུ་འདོད་པ་བརྟེན་ཏེ། འདོད་པ་དགེ་བ་དང་མི་འདོད་པ་མི་དགེ་བ་དང་། དེ་
 གཉིས་ལས་བརྒྱུ་བ་ལས་འདྲེན་མ་དང་། ལས་ངན་ཟད་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོའི་
 ལས་དང་། དེའི་རྣམ་སྐྱེན་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་ལའང་མཁའ་ལོ་བ་རྣམས་མཐུ་ཐོགས་མེད་
 སོ་སོར་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དུས་གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་པར་
 མཇུག་པ་དེ་ནི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན། མོས་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་གསུམ་སུ་ཚུད་པའི་
 ལྟོ་བས་ཞེས་བྱ་བ་བརྟེན་ཏེ། འདོད་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་འབྲུང་བའི་ལྟོ་བས་ཀྱིས་
 འདོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་པ་དམན་པ་དང་། འབྲིང་དང་། གང་ཡང་ཁྱད་འཕགས་
 སུ་འདོད་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྤོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཡོགས་པའི་མོས་པ་
 ལའང་མཁའ་ལོ་བ་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ་ལ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན།
 ཁམས་སྣ་ཚོགས་མཁའ་ལོ་ལོ་ལྟོ་བས་སུ་འདོད་པ་དེ་བརྟེན་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ཁམས་
 ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་ཁམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མིག་སོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ཁམས་སུ་གསུངས་པའི་རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་རྩོགས་
 པའི་སངས་རྒྱུ་ཁམས་ཀྱི་མཁའ་ལོ་ལོ་ལྟོ་བས་སུ་འདོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཚོས་
 ཅན། དབང་པོ་མཚོག་དང་མཚོག་མིན་པ་མཁའ་ལོ་ལོ་ལྟོ་བས་སུ་གསུངས་པ་དེ་
 བརྟེན་ཏེ། ཀུན་ཏུ་ཉོག་སོགས་དང་དད་པའི་དབང་པོ་སོགས་ཆེས་རྣོ་བ་ཉིད་ནི་
 མཚོག་ཏུ་བཞེད་ལ། འབྲིང་གི་གནས་སྐབས་དང་བརྟེན་པ་ཉིད་མཚོག་མིན་པར་
 བཤད་པ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་ཉིད་གཉིས་དང་དབང་པོ་རྣམས་མན་
 ཚུན་མན་པ་སྐྱབ་རྣམས་པའི་ཚུབ་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཁའ་ལོ་ལོ་ལྟོ་བས་སུ་

འཇུག་པའི་སྤྱིར། ཚོས་ཅན། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁུན་པའི་སྟོབས་སུ་
 འདོད་པ་དེ་བརྟེན་ཏེ། ལམ་འགའ་རྒྱལ་བ་ཉིད་དང་འགའ་ཞིག་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་
 ཚུབ་དང་ནི་ཉན་ཐོས་གྱི་བྱང་རྒྱལ་དང་། ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགྲོ་དང་ལྷ་མི་རྣམས་
 དང་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པར་འགྲོ་བ་དེ་ལ་མཁུན་པ་ཆགས་མེད་མཐའ་ཡས་པར་
 འཇུག་པའི་སྤྱིར། ཚོས་ཅན། བསམ་གཏན་དང་རྣམ་པར་ཐར་སོགས་མཁུན་པའི་
 སྟོབས་སུ་བཤད་པ་དེ་བརྟེན་ཏེ། འདིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་པ་ན་རྣལ་འབྱོར་པའི་བྱེ་
 བཤག་ལ་ཐ་དང་པ་བསམ་གཏན་དང་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་། གང་ཞི་གནས་གང་དག་
 དང་སྟོམས་འཇུག་གི་ཁྱད་པར་གང་དག་གཅིག་དང་བརྒྱད་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལ་མཁུན་
 པ་སོགས་མེད་འདི་ནི་འཇུག་པའི་སྤྱིར། ཚོས་ཅན། སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྲབ་པ་
 མཁུན་པའི་སྟོབས་སུ་བཤད་པ་དེ་བརྟེན་ཏེ། ཇི་སྲིད་དུ་གཏི་ཐུག་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་
 སྲིད་པ་ན་གནས་པ་ན་འདས་པའི་དུས་སུ་བདག་དང་སེམས་ཅན་གཞན་རེ་རེའི་
 སྲིད་པའི་སེམས་ཅན་ནི་དེ་རྟེན་པ་དེ་སྟེན་མཐའ་ཡས་པ་གཞི་དང་བཅས་ཤིང་།
 དུལ་སྟོགས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་མཁུན་པའི་སྟོབས་སུ་གང་དང་གང་ཡིན་སོགས་མེད་
 དུ་འཇུག་པའི་སྤྱིར། ཚོས་ཅན། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མཁུན་པའི་སྟོབས་སུ་འདོད་
 པ་དེ་བརྟེན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་འཆི་འཕོ་དང་། སྐྱེ་བ་གང་
 འདིག་རྟེན་ལ་གནས་པ་ནས་མཁའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་། ལས་གྱིས་“བགྱི”^༡བར་
 བྱས་པ་མང་པོ་དེ་ལ་མཁུན་པ་དུས་དེར་མ་ཆགས་པ་རྣམ་པ་ཀུན་ཡོངས་སུ་དག་པ་
 མཐའ་ཡས་པ་འཇུག་པ་ཡིས་སོ། །ཚོས་ཅན། ཟག་པ་ཟད་པ་མཁུན་པའི་སྟོབས་སུ་

༡༧ བགྱི

འདོད་པ་དེ་བརྟེན་ཏེ། རྣམ་ཀུན་མཁྲིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱར་དུ་ཀླུ་པ་བ་རྣམས་ཀྱི་
ཉོན་མོངས་དེ་དག་ནི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་འཛིག་པ་སྟེ་སྤངས་པར་འགྱུར་བ་
དང་། སྟོབས་མ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒོ་ཡིས་འགོག་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་མཁྲིན་པ་ཆགས་མེད་མཐའ་ཡས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་མ་བརྗོད་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཟད་པའི་དབང་
གིས་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོབས་མ་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པའི་རང་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྤྲས་རྣམས་ཀྱི་སྒོའི་རུས་པ་ཟད་པའི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཁའ་
ལྗང་མཐའ་ཡས་ལ་མ་བརྗོད་པར་སྟོན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་
སྤྱིང་མཁའ་ལ་འཕྱར་བ་ན་ནམ་མཁའ་མེད་པས་འདབ་ཆགས་ཀྱི་དབང་པོ་དེ་སྟོན་
པར་མི་འགྱུར་ཀྱི་འདིར་ནི་ནམ་ཞིག་ན་རང་མ་སྤྱ་ཟད་པས་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་དེ་
བཞིན་ནོ། །འགྲེལ་བ་མཛད་པ་བདག་འབྲུ་བས་སངས་རྒྱས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འདི་
དག་མ་ལུས་པ་ནི་ཤེས་པ་དང་ནི་བརྗོད་པར་རུས་པར་འགྱུར་རམ་ཅི་སྟེ་མི་རུས་
མོད། འོན་ཀྱང་དོགས་པ་སྤངས་ནས་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་སྤྲས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་འཕགས་པ་སྦྱ་སྦྱབ་ཀྱིས་བཞད་པས་དེའི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་གཉིས་སུ་འདུས་
ཏེ། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཚོས་སྦྱ་རྒྱ་འབྲས་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་ཤེས་ནས་གོམས་

བར་བྱེད་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་པོ་འདི་
དག་འཛོམ་བར་འགྱུར་བའི་སྲིད།

། རྒྱལ་སྐྱབ་བརྟན་པ། །

གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཚོས་ཅན། རྒྱལ་བའི་སྐྱབ་བརྟན་
ཚོགས་མངའ་སྡེ། ཚོས་སྐྱབ་ལས་མི་གཡོ་བའི་སྐྱབ་མངའ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱར་ཡར་སྲིད་
གསུམ་ཁྱོན་ནས་སྐྱབ་སྐྱབ་ལྷན་གྱིས་དགའ་ལྷན་ནས་གཤེགས་པ་དང་ནི་བལྟམ་པ་
དང་བྱང་ཚུབ་ཞི་བའི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འད་སྟོན་བར་མཛད་ཅིང་དེ་ལྟར་འདྲི་གཞེན་
གཡོ་བག་སྟེ་སྐྱབ་ཚོགས་པའི་སྐྱོད་པ་ཅན་རེ་བའི་ཞགས་པ་ནི་མང་པོས་བཅེངས་པ་
མ་ལུས་པ་བྱུགས་རྗེས་བྱ་དན་ལས་འདས་བར་བཀྱི་བར་མཛད་པའི་སྲིད།

། རྗེ་བ་པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ། །

བཞི་པ་ནི། ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་འགྲོ་བ་ལ་རྗེ་བ་པ་གཞན་དང་།
མི་མཉམ་པ་དབྱེར་མེད་པ་རྗེ་བ་པ་གཅིག་བརྟན་ཏེ། གང་གི་སྲིད་འདི་ནི་ཚོས་རྣམས་
ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་ལའང་བརྟེན་པ་མིན་ཅིང་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སློབ་ལོ་འདི་ཡང་འདྲི་བ་སྤངས་པ་དང་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཞིང་
འདི་མ་མཐའ་དག་སེལ་བ་ནི་ལྟར་བྱེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་སུམ་ཏུ་ཤེས་པ་ལས་
གཞན་མེད་པ་དེའི་སྲིད། ཚོས་ཅན། རྗེ་བ་པ་གདུལ་བྱ་རྗེ་བ་པ་ཚེན་པོ་ལ་འཇུག་
བར་མི་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚོན་ཡོད་དེ། འདྲི་གཞེན་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱོད་ཡུལ་
གཉིད་ཟབ་པ་ལ་འཇུག་བར་མི་འགྱུར་བའི་སྲིད་ཏེ། གང་གི་སྲིད་འགྲོ་བ་ལ་ཉེས་པ་
སྐྱེད་བྱེད་སྒྲིགས་མ་སྐྱ་པོ་འདི་དག་ཡོད་པ་འགྱུར་བ་དེའི་སྲིད། ཚོས་ཅན། ཁྱོད་

གྲིས་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་འདི་ནི་སློབ་མ་ཉན་མོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་སྤྱུག་
 བསྐྱལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཚུལ་ལ་ཡིད་སྦྱོང་བའི་ཆེད་དུ་གསུངས་ཤིང་ཉོན་མོངས་གྲིས་
 རྣམས་པར་དབེན་པའི་སློབ་སྦྱངས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱིས་ཐེག་ཆེན་ལོགས་སུ་གསུངས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་གི་སྤྱིར་བདེ་གཤེགས་ཁྱོད་ལ་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་མཁུན་
 རབས་སུ་གསུངས་མེད་ཐབས་དང་ལྷན་ཅིག་པ་མངའ་བ་དང་། གང་གི་སྤྱིར་བདག་གིས་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དཀོལ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཁྱོད་གྲིས་ཞལ་གྲིས་བཞེས་བ་དེ་
 མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་དགོས་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་དེད་དཔོན་ཐབས་ལ་མཁས་པས་
 རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱིར་དུ་ཆས་པའི་སྤྱེ་བའི་ཚོགས་ཀྱི་ངལ་བ་ཉེ་བར་སེལ་བའི་སྤྱིར་དུ་
 རྟོང་ཁྱེད་ཡིད་དུ་འོང་བ་བར་དུ་རྣམས་པར་བཀོད་པ་སྟེ་སྤྱུལ་པ་ལྟར་རོ། །

། མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པ་དང་བཞུགས་པའི་དུས་གྲིས་བཤད་པ། །

ལྷ་པ་ལ་གཉིས། མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་དུས་དང་། བཞུགས་པའི་དུས་གྱི་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོས་ཅན། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྟེང་པོར་སངས་རྒྱས་ཚུལ་སྟོན་
 པའི་གངས་བསམ་གྲིས་མི་བྱུང་སྟེ། རྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་མ་ལུས་པའི་
 ལུལ་དག་ན་རྒྱལ་ལྷ་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་རྣམས་བདོག་པར་གྱུར་བ་རི་སྟེང་པ་བདེ་བར་
 གཤེགས་པ་ཁྱོད་བྱང་ཚུབ་མཚོག་རབ་དམ་པར་གཤེགས་པའི་སྐལ་བ་དེ་སྟེང་ཡོད་
 པའི་སྤྱིར། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་གསང་བ་འདི་ནི་གདུལ་བྱ་ཁ་ཅིག་ལ་བསྟུང་བར་བསྐྱི་
 བ་མ་ལགས་ཏེ། རྟོན་དགེ་རྩ་མ་བསམགས་པ་རྣམས་མོས་པར་དཀའ་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རབ་དུ་ཞི་བ་རྟོགས་གཅིག་པར་འགྱུར་བ་
 གཤེགས་པ་སྟེ་མི་མངའ་སྟེ། རི་སྤྱིར་འདི་གཉེན་མཐའ་དག་མཚོག་དུ་རབ་དུ་ཞི་བར་

འགྲོ་བ་མིའི་ཞིང་ནས་མཁའ་རྣམ་པར་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་མིན་པ་དེ་སྲིད་དུ། ཤེས་
 རབ་ལུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་བ་ཁྱོད་ལ་ཐུགས་རྗེའི་མ་མ་ཡིས་འཁོར་བ་མ་
 ལྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་བཞུགས་པའི་ཚུལ་ལུགས་འདི་བྱེད་པས་སོ། །ཚོས་ཅན། མགོན་
 བོ་ཁྱོད་མཚོག་ཏུ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་སྤྱོད་པ་གཅིག་པར་གཤེགས་པར་འགྱུར་བ་མ་
 ལགས་ཏེ། གཉེ་ཐུག་གི་སྦྱོན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་འདོད་ཡོན་གྱི་ཁ་ཟས་དུག་བཅས་ཟ་
 བའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ནང་མི་དེ་ལ་ཁྱོད་ཐུགས་བཅེ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་དུ་དུག་ཐོས་ནས་
 ཉེན་པའི་བུ་ལ་མ་ཡིས་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་ཡིད་སྐྱེ་བ་མིན་པ་དེས་ནའོ། །ཚོས་ཅན།
 ཁྱོད་ལ་ཞི་བ་སྤྱོད་པ་གཅིག་པའི་སྤྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་མི་མངའ་སྟེ། གང་གི་སྤྱིར་ན་
 མི་མཁས་པ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སློ་ཅན་གྱིས་
 སྐྱེ་བ་དང་འཛིག་པའི་གནས་སྐབས་དང་སྐྱུག་པ་དང་བུལ་བ་དང་། མི་སྐྱུག་པ་དང་
 སྤང་བ་སྐྱེད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་དང་། སྤྱིག་ཅན་གྱི་འགྲོ་བ་ཐོབ་པ་དེའི་སྤྱིར་དང་།
 འཛིག་རྟེན་ཐུགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོའི་ལུལ་དུ་རབ་ཏུ་དང་བས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱོད་
 ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ཐུགས་ཞི་བ་ལས་བསྐྱོག་པས་སོ། །

། བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྟམས་པའི་ཚུལ། །

གསལ་བ་བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྟམས་པའི་ཚུལ་ནི། དབུ་མ་ལ་འཇུག་
 པའི་ལུགས་འདི་ཚོས་ཅན། དགོ་སྟོང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་གྲགས་གྱིས་རང་དགར་སྐྱུར་
 བའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས་བཏུས་ནས་ངེས་
 དོན་གྱི་ལུང་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དང་། ལྷ་སྐྱུབ་ཀྱི་མན་ངག་ནི་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་བརྗོད་པ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཐར་བ་དོན་གཉེར་རྣམས་གྱིས་ལུགས་འདི་ལ་

འདུག་པར་རིགས་ཉེ། རི་ལྷར་དབྱ་མའི་གཞུང་ལུགས་འདི་ལས་གཞན་ན་སྟོང་ཉིད་
ཐིམ་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ཚོས་འདི་ནི་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་འགྲུང་བའི་
ལུགས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་གཞན་ན་མེད་ཅེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་
མཛད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཁྲད་པར་ཅན་ཡོད་དེ། སློབ་དཔོན་སྤྲུལ་གྱི་སློབ་རྒྱ་མཚོ་འེན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་
བའི་ཁ་དོག་གིས་འདིགས་པས་དངོས་སྤྲུ་བའི་སྤྲེ་བོས་སྤྲུལ་གྱི་ལུགས་བཟང་པོ་
གང་དག་རྒྱང་འིང་དུ་སྤངས་ཀྱང། དབྱ་མ་རྩ་བ་དེའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཁ་འབྲས་
པའི་ཀྱ་ལྷ་ཉ་ཁ་བྱེ་བའི་ཚུས་ད་ལྷ་ལྷ་བ་གྲགས་པ་ཡིད་ལ་རེ་བ་རྣམས་སྐོང་བར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར།

འེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་སྟོན་པའི་ཚུལ་ལུགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
དགོངས་པར་མ་སོང་བས། རང་གི་སློབ་སྦྱར་བ་འདི་དག་མཐོང་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་
ཏུ་བརྗོད་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལྷར་གཞན་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པའི་གཞུང་དབྱ་མའི་
ལུགས་འདི་ལས་གཞན་པ་ལ་དགའ་བའི་སློབ་དོར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཟབ་མོ་སྤར་
བཤད་ཟིན་པ་འདིགས་སུ་རུང་བ་འདི་ནི་སྟོན་སྟོང་ཉིད་ལ་མོས་པའི་བག་ཆགས་གོམས་
པ་ཉིད་ལས་སྤྲེ་བོ་ཡིས་ངེས་པར་རྟོགས་པར་འགྲུང་གྱི་ཟབ་མོའི་དོན་འདི་ནི་གསན་རྒྱ་
ཆེ་ཡང་གཞན་གྱིས་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པར་མི་འགྲུང་བ་དེའི་ཕྱིར།

། བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བསྟོ་བ། །

བཞི་བ་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བསྟོ་བ་ནི། སློབ་དཔོན་སྤྲུལ་
གྱི་ལུགས་བཟང་པོ་བསྟན་པ་ལས་བདག་གིས་བསོད་ནམས་སྤྱོགས་ཀྱི་མཐར་ཁྲབ་

ཅིང་ཡིད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྲོན་པོར་བྱས་པའི་དཀྱིལ་དུ་སྟོན་ཀའི་རྒྱ་
སྐར་ལྟར་དཀར་བའམ། སེམས་ཀྱི་སྐྱལ་ལ་གདེངས་ཀའི་ནོར་བུ་དང་འབྲེལ་བ་གང་
ཞིག་ཐོབ་དེས་འདི་ག་རྟེན་མ་ལུས་པ་དེ་ཁོ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་སྐྱར་དུ་
བདེ་བ་གཤེགས་པའི་སར་བསྐོད་པར་ཤོག་ཅིག །

བཞི་བ་མཇུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། སློབ་དཔོན་གང་གིས་མཛད་པ་དང་། ལོ་
བཅ་གང་གིས་བསྐྱར་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དབུ་མ་ལ་འདུག་པ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་
བ་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཐེག་པ་མཚོག་ལ་སྤྱགས་གཞོལ་བ་མི་འཕྲོགས་པའི་
མཁའ་རབས་དང་སྤྱགས་རྗེར་ལྟན་པ་དེ་མོར་བྱིས་པའི་བ་དུས་མ་ལས་འོ་མ་བཞེས་
པས་སེམས་ཅན་གྱི་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་བསྐྲོག་པར་མཛད་པས་སྐྱར་བ་
རྗེས་སོ། ། །།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཆེའི་ལུལ་གྱི་གོང་ཁྲེང་དཔེ་མེད་ཀྱི་དབུས་རིན་ཆེན་སྤྲས་
པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ། ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་འཕགས་པ་སྣའི་སྐྱེ་རིང་ལ་རྒྱ་གར་
ཀྱི་མཁན་པོ་ཉི་ལ་ཀ་ཀ་ལ་ཤ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱིས་ཁ་
ཆེའི་དཔེ་དང་མ་སྟན་པར་བསྐྱར། བྱིས་ར་ས་ར་མོ་ཆེར་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀན་ཀ་
ཐམས་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉི་འོག་ཤར་སྟོགས་པའི་དཔེ་དང་གཏུགས་ཤིང་
ལེགས་པར་བཅོས་ནས་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་པབ་བའོ། ། །།

རྒྱ་ཆེན་མཐའ་དང་དབུས་བྲལ་ཚོས་དབྱེངས་མཁའ་དེར་ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་
ཤེལ་རབ་དུ་དཀར། །མཐར་ལྟའི་རྒྱ་འདྲིན་ལས་གྲོལ་རབ་གསལ་སྤྱགས་ནི་སྟོན་གྱི་

ལྷན་ནག་རིང་དུ་སྤངས། །གསུང་ཟེར་དེ་མེད་ཀྱན་ཏུ་འཕྲོས་པས་མཁའ་ཁྲབ་འགྲོ་
བའི་གདུང་བ་འཕྲོག་མཛད་པ། །དཔལ་ལྡན་རྩ་བ་གྲགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འོད་གྱིས་
བདག་སློའི་ཀུ་ལུང་རྟག་ཏུ་སྐྱོངས། །ཆོག་གི་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱ་ཁོན་ཆེ་མིན་
ཡང་། །དོན་གྱི་གཟུགས་ཀྱན་རི་བཞིན་རབ་གསལ་ཞིང་། །སློའི་བཞིན་ལེགས་གང་
དག་མཁུ་བྱེད་པའི། །རབ་གསལ་མེ་ལོང་འདི་ནི་ཁོ་བོས་བྱས། །དགེ་བ་འདི་ཡིས་
མཐའ་ཡས་ལུས་ཅན་ཀྱན། །སློའི་གུ་ཕྱོགས་ལྟང་དེ་མས་མ་སྤང་ཅིང་། །རིགས་དང་
མི་རིགས་ཚུལ་བཞིན་འབྱེད་བ་ལ། །སྐྱུང་དུ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་བ་ཐོབ་པར་ཤོག།

དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་
འདི་ནི། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཤར་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ཞབས་རུལ་སྤྱི་བོས་ལེན་པ། །དབྱུ་མ་
ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་དཔལ་བཟང་བོས། །ལྷན་མོང་གི་ལོ་ཐ་སྐར་གྱི་རྩ་
བའི་ཡར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་ལ། །དཔལ་སྣང་ཐང་གི་གཟུགས་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་སྐྱུང་
བའོ། །འདིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་བ་རིན་པོ་ཆེ་སློ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་
ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ལུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག། །།

བར་བྱང་སློན་ཚིག་

རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
 གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་རྩལ་དལ་འབབ་སྤྱང་། །
 ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
 ཇི་མ་ཡོངས་འཇུག་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི། །

 དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྣམ་དཀར་ལྷང་པོའི་མ་མུས། །
 ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྐོ་མོ་སྐོང་ཕྱག་བརྒྱ། །
 གདངས་ཉེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ། །
 དེས་ལེགས་ལོར་བྱའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སློན་རྣམ་འབྲེན་ལྷ་ལྷ་མེ་རྒྱེའི་
 རིང་ལུགས་སྐོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲེལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས།
 ཅན་བསྐྱུན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་ལྷུང་གང་ལའང་
 ལྷུང་ཚོག་པའི་དགོ་བསྐྱེའི་སློན་ཚིག་ཏུ་ལྷ་ལྷའི་དགོ་སྐོང་ཚོས་སྐྱ་བ་དག་དབང་སྐོ་བམང་བསྐྱུན་
 འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤར་བའོ། །

།། བཅའ་མཚན་སེམས་ལྷན་སྐྱོད་ཀྱི་ལུང་ལྷན་སྐྱོད་ཀྱི་ལུང་། །།

ཡི་གེ་ཉེ་ལྷ་རྒྱུག་པ་འདི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཆེ་འགོ་མ་ཡུག་གི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་
 ལས་གསུངས་སོ།།